

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadáért felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Buday Barna.</p>	<p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
--	--	--

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Az agrárprogram terjesztése. — Károlyi Mihály gróf Rooseveltnél. — Az annexió számlájának bemutatása. — Új adók és monopóliumok terve Ausztriában.)

A vetések világszerte kedvező állásáról szóló jelentések a nemzetközi gabonapiac árakulását nem állították meg hanyatlásában, hanem inkább elősegítették ennek az irányzatnak érvényesülését. Az Egyesült-Államok kezdték a gabonáruk nagyobb mértékben való leszállítását, egyrészt a kedvezőbb vetéskilátásokra való tekintetből, másrészt pedig, hogy az alacsonyabb buzaárakkal a kivitelt elősegítsék. Ez utóbbira különösen azért törekedtek, mert az idén a kanadai buza erős versenytársul lépett fel az unióbéli buzáknak. Az Unió ezen árszállításbeli készségét nyomon követte Oroszország, Ausztrália és Argentína is árszállításával.

Oroszország ezt annál könnyebben tehetette meg, mert újabbban a vetések állása ott is tetemesen megjavult. Így továbbra is Oroszország maradt az az exportállam, amely a nyugateurópai piacok ellátásában vezet. Hogy ez a vezetőség mily mértékű volt az idén, kitűnik abból, hogy a buzakampány kezdete óta a nyugateurópai fogyasztópiacokra szállított 99 millió métermázsza buzáknak és lisztnek majdnem felét, 45 millió métermázsát Oroszország szállította. E nagy exportkésztségéből ugyanazt lehetne következtetni, hogy Oroszország exportképessége tetemesen meggyöngyült, más oldalról azonban úgy vélekednek, hogy az orosz gazdák a tavaszi magasabb buzaárak reményében erősen spekulálva, visszatartották termésük nagy részét és e visszatartott készletek piacrabocsátása csak rövid idő kérdése.

Argentína ezidén alig jön számításba. Érdekes jelenség, hogy ez az állam, amelynek gabonakiviteléről a többi exportállam oly remegve emlékezett meg minden alkalommal, éppen ezidén, midőn bevetett területe a hivatalos kimutatás szerint is tetemesen megnagyobbodott, terméseredményével nem várt fiaszkót mutatott fel, mert a multesztendei 52 millió métermázsás

termésével szemben az idén búzából alig produkált 36 millió métermázsát.

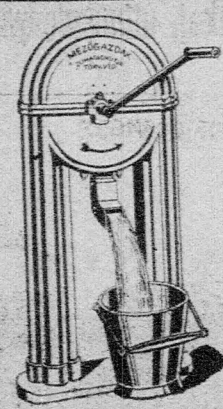
A nemzetközi baisse-mozgalm legélesebben a budapesti tőzsdén jutott kifejezésre. A kedvező időjárás, a vetéseknek panaszra eddig csak kevésbé okot szolgáltató fejlődése mind elősegítették a buza árának hanyatlását, legnagyobb hatással volt azonban erre az alakulásra a spekuláció, amely április-májusban korlátlan hatalmába veszi a tőzsdét. Így történt meg az, hogy a világpiac legnagyobb foku árhanatlásánál is 100%-kal nagyobb hanyatlást tud a budapesti tőzsde az utolsó hét folyamán felmutatni. Ha ily lépésekkel halad tovább is az ártörés, hovatovább a föld legolesőbb buzaárai nálunk lesznek. A német piac árjegyzése már magasabb, pedig ott készárban nagyobb a tartalék, mint nálunk. Hogy mily lépésekkel haladt az elmúlt héten a buza árhanatlása, arra legyen elegendő csak azt felhozni, hogy a mult péntekhez viszonyítva e hét péntekjén a készárbuza hanyatlása 90 fillér, az áprilisi búzáé 60 fillér, a májusie 54 fillér.

Örömmel és meglepéssel tapasztaljuk, hogy a lapunk husvétii számában közzétett „Magyar agrárprogram” diadalmas hódító körútra indult széles ez országban és a kibontott zászló alá lelkesen sorakozik gazdatársadalmunk színe-java. Kívánatos, hogy a ma mutatkozó élénk érdeklődés ne legyen — régi rossz magyar szokás szerint — gyorsan elhamvadó szalmaláng: ez csak gazdatársaink kitartásán, áldozatkészségén és öntudatos állásfoglalásán fordul meg. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy az agrárprogramhoz való csatlakozás és annak czéltudatos érvényesítése nem jelent egyetlen politikai párt mellett vagy ellen való állásfoglalást sem. Az agrárprogramban lefektetett elvek bármelyik politikai párt programpontjai között helyet foglalhatnak, amelyek a nemzet nagy többségét alkotó mezőgazdasági népesség érdekeit — a többi osztályok jogosult törekvéseinek méltányos figyelembevételével — szem elől nem téveszti. Már pedig nemzeti alapon álló és a történelmileg kifejlődött társadalmi rend felforgatását nem

kívánó politikai párt nem fordulhat a mezőgazdaság érdekei ellen, hiszen ez annyit jelentene, mintha a gyermek az édesanyja elpusztítására törne.

Mi tehát a gazdatársadalomra váró, halogatást nem tűrő feladat? Csak annyi, hogy mindazokban a választókerületekben, ahol a gazdaválasztók szavazata adja a jelölteknek a most annyira epedett mandátumot, érvényesítse minden pártállású gazdatársunk befolyását oly irányban, hogy a bizalmukra pályázó jelöltektől előzetes kötelező ígéretet vegyen az agrárprogramhoz való csatlakozásra és az abban foglalt kívánásoknak a parlamentben leendő képviselőre. Egyetlen gazda se adja szavazatát olyan jelöltre, aki ilyen ígéretet tenni nem hajlandó, mert valóban türelmetlen helyzet, hogy az országgyűlésen — mint eddig már sokszor megtörtént — éppen a gazdák választottjai forduljanak megbízóik érdekei ellen. Az országos agitáció munkájának megkönnyítésére az agrárprogram kibocsájtói gondoskodtak a megfelelő népszerű kommentárral kiegészített programnak röpirat alakjában magyar és német nyelven való kiadásáról s ezt a füzetet, mely pár nap múlva hagyja el a sajtót, minden az OMGE. titkári hivatalához forduló gazdatársunk tetszés szerinti példányszámban megkaphatja terjesztés czéljára.

Az Egyesült-Államok volt elnökének: Rooseveltnek budapesti látogatása remélhetőleg egy újabb keletkezési magyar gazdamozgalm javára is hasznosító lesz. Károlyi Mihály grófnak, az OMGE. elnökének ugyanis két ízben is alkalma volt beszélni Roosevelttel. Szóba hozta többek között a nálunk Koppély Géza által kezdeményezett dry-farming-mozgalmat is, felhívta Roosevelt figyelmét arra a nagy érdeklődésre és serény gyakorlati munkára, amely nálunk a szárazgazdálkodás kérdésének tanulmányozása körül folyik és tolmácsolta a magyar gazdák-nak azt az óhaját, hogy a legelső európai dry-farming-kongresszus Budapesten tartassék meg. Felkérte Rooseveltet, hasson oda minden befolyásával, hogy erre az alkalomra a dry-farming-kongresszus minél számosabb amerikai tagja által képviseltesse magát Budapesten. Roose-

A serleges rendszerű

zuhatag kutat

a gazdasági, vasúti és katonai szakközlegek a **legjobbnek ismerik el**, mert legkönnyebb hajtású, óriási vízhozamu és fagymentes. ■■■■ **Kérjen árjegyzéket a**

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől, Budapest, V., Alkotmány-u'cza 31.

Mai számunk 40 oldal.

vett kellemesen lepte meg, hogy Magyarországon a speciális amerikai talajmiveltési rendszerrel olyan behatáson foglalkoznak. Teljes készséggel megígérte, hogy honfitársai között részéről mindent megtesz a budapesti kongresszus sikere érdekében s ez annyival inkább lehetőségre ígérkezik, mert mint Roosevelttel tudta, az idejében tartandó dry-farming-kongresszusra a magyar gazdáknak egy nagyobb társasága szándékozik kirándulni Károlyi Mihály gróffal, kiknek érdeklődését az amerikai gazdák kétségtelenül viszonzni fogják.

Nem érdektelen dolog úgy néhanapján áttekinteni a lajtántuli parlamentbe, ahol a nemzeti-ségi huzavonák és a miniszteri tárczáért folyó örökös tülekedés közepette mégis csak akad elvett idő a komoly munkára is, vagy legalább kísérletek történnek oly nagyfontosságú kérdések megoldására, aminő például az osztrák államháztartás megingott egyensúlyának helyreállítása, a költségvetési deficit eltüntetésére felmerült különféle tervek megvitatása, az adóreform kérdése, a köztisztviselők szolgálati pragmatikája stb. Így Bilinski pénzügyminiszter egyik legutóbbi beszédéből tudtuk meg, hogy Bosznia és Hercegovina annektálásának részben még mindig törlesztetlen és nyilván az országgyűlés munkálkodásának megkezdése után prezentálandó számlájából jócskán jut ránk is. Ez a nyakunkba szakadt és száz milliót jóval meghaladó új teher, valamint a haditengerészet felszerelésének temérdek költségéből reánk eső kvóta, továbbá az immár elodázhatatlan és közgazdasági szempontból fontos egyes beruházásokra szükséges milliók előteremtése sok gondot fog okozni a kormánynak, de persze még többet az amugy is agyonterhelt adófizető polgárságnak.

Mig azonban nálunk a kormány feje ma még jobban fő a választások miatt, mint a hiányzó milliók előteremtésének gondjától, addig Ausztriában állandó tárgyalások folynak a Bilinski deficit-ellenes orvosságairól, amelyeket az osztrák adózók természetesen sehogyan sem akarnak bevenni. A függő niányoknak kölesön utján való fedezésén kívül az osztrák kormány egyrészt adóreform (magyarán mondva: adóemelést), másrészt egyes monopóliumok behozatala segélyével tervezi az államháztartás rendbeszedését. Az adóreformtervek között szerepel a személyes jövedelmi adó emelése, az örökösödési adó reformja, a szeszadó végleges szabályozása és több kisebb jelentőségű újítás. A szeszadó felemelését tudvalevőleg egy ízben már visszautasította az osztrák parlament, holott nálunk ugyanakkor sikerült az új szeszadótörvényt megszavaztatni s azóta Ausztriában alacsonyabb szeszadótétel van érvényben, mint nálunk. Egyelőre az adótételnek felemelését és a kontingensnek új szabályozását tervezik oly módon, hogy a jövő kampányban már a felemelt adó legyen szedhető s az így elérendő bevételi többlet azonnal a tartományok pénzügyi támogatására fordíttassék.

Az adóreform mellett több állami egyedáruság behozatalával akarja az osztrák kormány

az állami bevételeket fokozni. Egyelőre a gyűjtő- és petroleumegyedáruságról van szó. Az előbbi, úgy látszik, már véglegesen elhatározott dolog, noha a magyar kormánnyal állítólag még nem perferk a megegyezés és noha az is bizonytalan egyelőre, hogy termelési vagy csak elárusítási monopóliumot alkossanak-e. Bennünket ezek az egyedárusági tervek nagyon közelről érintenek, mert előreláthatólag a magyar kormány is nyomába lép az osztráknak és mert mindkét egyedárusági terv a kisembert, a petroleummal világitó és sok „masinát” elhasználó falusi embert adóztatja meg legsúlyosabban. Éppen ezért lesz még alkalmunk erre a kérdésre visszatérni és véleményünket a monopóliumokkal szemben bővebben kifejtetni.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Védekezés a kalászosok megdülése ellen.

Minden jel arra mutat, hogy az idén megdült vetés lesz elég. Noha a megdülés rendszerint a bőven termő, buja talajokon szokott beállni és ezért a mondás is azt tartja, hogy a dült gabonától még senki sem lesz koldussá, mégis a nem közvetlenül aratás előtt, hanem jóval korábban megrogyó és újból fel nem álló gabona nagyon sokat szenvedhet esőzések, roszdától, hirtelen beálló hőségtől stb. és nem egyszer ocsut terem, vagy legalább is nagyon megromlik a minősége (sőrárpánál).

Nagyon természetesen dolog tehát, hogy a gazdák az időelőtti megdülés ellen megpróbálják a védekezést. A védekezésnek igen sokféle módja van, de egy sem teljesen biztos, sőt egyik-másik eljárás kétélű fegyver.

Maguk a kalászosok sem viselkednek egyformán a megdüléssel szemben; a csapadékosabb égaljából származó *fajták és féleségek* erős, vastag szalmájuk szoktak lenni, míg a száraz klíma, mint a hazánké is, sovány szalmájú és levézetű kalászosokat produkál, melyek jóval könnyebben dülnek meg. A nehezen megrogyó idegen típusok azonban száraz klíma alá, bár nehezen dőlnek meg, egyéb hibájuk, főleg igényességük, hosszú tenyészidejük és gyakran termésük silányabb minősége miatt, nem valók és így nem igen helyettesíthetjük velük a nekünk leginkább megfelelő, a száraz klímánk alatt kialakult kalászosainkat, bár ezeket mind a megdülésre való hajlam jellemzi, de ekkor mit tehetünk a megdülés ellen?

Mivel a tapasztalat azt mutatja, hogy a sekélyre és laza strukturájú talajba vetett kalászos könnyebben dönti ki az eső és a szél, mint a rendes mélységre és kellően összetömített talajba vetettet, az esetben, ha *normális mélységre és kellően megállapodott, illetve mesterségesen hengerezéssel kellően összenyomott* földbe hozzuk a vetőmagot, már tettünk valamit a belőle fejlődő növény megdülésének meggátolására. Nemkülönböztetve némi védelmet nyújt a megdülés ellen a

vetés ideje is, az ősziak közül a korán vetettek szoktak leginkább megdülni, míg a tavaszialkál a korai vetés szokott erősebb, ellentállóbb növényeket eredményezni. Belejátszik a *mélyművelés* is: sok hazai gazdaságban tapasztalták, hogy a mélyművelésre való áttérés, amennyire kedvezett a kapásoknak, annyira bizonytalanná tette a kalászosok sikerültét, mert tulbujává tette fejlődésüket. E tulságos erős fejlődés ellen ily helyeken úgy védekeztek, hogy a kalászosoknak akár talajelőkészítés, akár a vetésforgóba való beállítás által kevésbé kedveztek. Ily viszonyok közt sokan az ekével való rendszeres és hagyományos talajelőkészítés helyett a talajnak őszi buza alá csak tárcsásboronával és fogással való sekélyebb előkészítését előnyösebbnek találták, mert azzal a növény tulságos buja fejlődését meggátolták.

A vetésforgó, illetve az *elővelemény* szintén nagy befolyással van az utónövény fejlődésére, eléggé ismeretes, hogy száraz égalj alatti buja talajon a buza cukorrépa után kevésbé szokott megdülni, mint dohány, trágyás tengeri és hasonlók után. Buja földet, szűz talajt előbb zsaroló növények termesztésével szokás a feles zsírjuktól megfosztani, hogy kalászosok termesztésére alkalmassá tegyék azt.

A vetőmag mennyisége is befolyással van a megdülésre, alföldi gazdáink buja talajon a *sűrű vetést* tartják a legjobb védekezésnek a megdülés ellen, mert meggátolja a száraz viszonyok közt legtöbbször károsító tulságos bokrosodást, mely a könnyebb megdülést és későbbi érest szokta maga után vonni. Buja talajon gazdálkodó egyes alföldi gazdák a sűrű vetést annyira forszírozzák, hogy egy-egy magból 2-3-nál több szár nem fejlődhet, de persze, ez a pár szár jóval erősebb a nagyobbtermű bokrosodásnál előálló sarjhajtásokból fejlődő szárnál, mely utóbbiak könnyebben is rognak meg. A bokrosodás lehető csökkenésére egyik-másik alföldi gazda elmerg addig, hogy kat. holdanként 140 kg. búzát is vet.

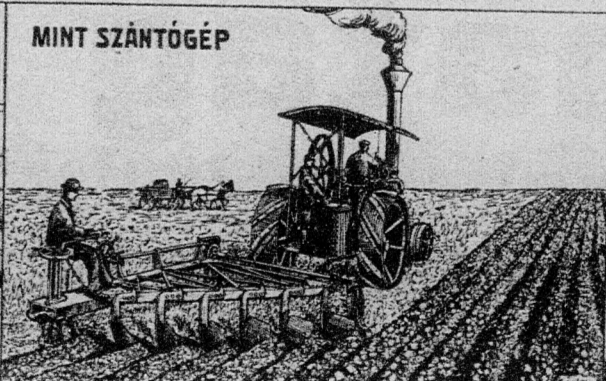
Minél egyenletesebben oszlik el a növény a talajon, annál egyenletesebben fejlődhet és annál normálisabb és ellentállóbb lesz. A vetőmagot egyenletesebben elosztó *soros vetés* a megdülés szempontjából is előnyösebb tehát a szört vetésnél. A soros vetésnél is legjobban úgy lehetne a megdülés ellen védekezni — ha az nagyban keresztülvihető volna — hogyha a vetőmag lehető egyenletes elosztása céljából az egyik felét hosszában, a másik felét pedig reá keresztben vetnők el.

A növényt buja növekedésbe hozni és ezzel a megdülést elősegíteni a talajban foglalt *nitrogén* szokta. A tulságos sok nitrogén káros befolyását a foszforsavtrágya, első sorban a *szuperfoszfát* szokta ellensúlyozni, mert a foszforsav előmozdítja a szár- és magképződést és siettetni szokta az érest is. Az okból is szereti sok gazda a szuperfoszfátot kalászosok alá használni, mert azt tapasztalta, hogy a szuperfoszfát védelem a megdülés vagy legalább annak káros hatása ellen, mert gyakorlati gazdák bemonásából tudjuk, hogyha meg is dül a szuperfátózott vetés, kevesebbet szenved

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. BUDAPEST, VI. VÁCZIUT 19.

ajánlja speciálitá- gőzcséplőkészleteket polyva- és törekfűjtatóval. (Szabadalom! Weiger-féle önműködően szalmapréselevátorokat, utimozdonyokat. sait: mindennemű Nagy munkásmegtakarítás!) köztűző

UNIVERZÁLIS UTIMOZDONYUNK A GRÓF TISZA KÁLMÁN-FÉLE SZABADALMAZOTT TULHEVITŐVEL ELLÁTVA:

I. Rozsmütrágyázási kísérlet.

Sorszám	A kísérletező neve	Lakhely	A talaj minősége	Az utolsó istálló-trágyázás éve	Szemtermés magyar holdanként				
					Trágyázatlan	150 kg. szuperfoszfát	150 kg. szuperfoszfát és 60 kg. chilis	A szuperfoszfát-tal szemben	
								+	-
					k i l o g r a m m				
1	Kreisz József	Kocsóc	homokos	1908	235	459	697	238	—
2	Politzer Géza	N.-Korpád	agyagos homok	1905	1072	1430	1530	100	—
3	Bathó József	Toponár	kötött agyag	1907	994	1078	1204	126	—
4	Jószágberlet	Jobaháza	—	—	1142	1212	1368	156	—
5	Strobel Zoltán	Bánk	agyagos homok	1903	842	862	1046	184	—
6	Malatinszky Ferencz	Zalacsány	—	—	480	520	910	390	—
7	Farkas Dénes	Söjtör	homokos agyag	1906	795	925	1075	150	—
8	Fedák István	Halábor	vályog	—	576	816	1055	239	—
9	Gruner Lipót	F.-Kelecsény	homokos vályog	1905	300	421	560	139	—

II. Árpamütrágyázás.

Sorszám	A kísérletező neve	Lakhely	A talaj minősége	Az utolsó istálló-trágyázás éve	Szemtermés kat. holdanként				Jövedelem		
					Trágyázatlan	200 kg. szuperfoszfát	200 kg. szuperfoszfát és 80 kg. chilis	A szuperfoszfát-tal szemben		A szuperfoszfát-tal szemben	
								+	-	+	-
					k i l o g r a m m				k o r o n a		
1	Szent-Ivány Egon	Perlep	agy. vályog	1907/8	1520	1700	1933	233	—	27.74	—
2	Kurucz Géza	Poroszka	hom. agyag	1907	1568	1669	1925	256	—	27.64	—
3	M. kir. ménesbirtok	Kisbér	—	—	965	949	1401	452	—	35.32	—
4	Kegy. tan.-rend. gazd.	Ószől	vályog	1907	856	960	1226	266	—	24.44	—
5	Véghelyi János	Rábatamási	hom. agyag	1908	1840	1938	2214	276	—	25.00	—
6	Strobl Zoltán	Bánk	—	—	1548	1644	1854	210	—	17.36	—
7	Keller Mihály	B.-Szombathely	—	—	897	906	1270	364	—	38.82	—
8	Malatinszky Ferencz	Zalacsány	agyag	—	800	806	1086	280	—	28.44	—
9	Weisz D. H.	Gyöngyös	fekete agyag	1904	960	1081	1256	175	—	11.50	—
10	Hochfelder Mihály	Szabadszállás	agy. homok	1907	786	853	997	144	—	6.84	—
11	Farkas László	Felsőbabád	vályog	1907	1185	1369	1640	271	—	23.14	—
12	Hosszafalussy Miklós	Sóstófalva	vályog	1907	1097	1148	1413	265	—	23.14	—
13	Galgóczy Géza	Doboz	—	—	1289	1301	1510	209	—	18.50	—

III. Zabmütrágyázás.

Sorszám	A kísérletező neve	Lakhely	A talaj minősége	Az utolsó istálló-trágyázás éve	Szemtermés magyar holdanként				
					Trágyázatlan	150 kg. szuperfoszfát	150 kg. szuperfoszfát és 60 kg. chilis	A szuperfoszfát-tal szemben	
								+	-
					k i l o g r a m m				
1	Uradalom	Maniga	vályog	1906	794	858	1005	147	—
2	Koppel Ignác	Nagyszombat	agyag	1906	785	910	1065	155	—
3	Dezső Jenő	Alsómenyőd	homok	—	480	621	816	195	—
4	Csukási István	Ó-Szőny	—	—	452	543	669	126	—
5	M. kir. földmivesiskola	Komárom	lazább szikes agyag	1907	859	1152	1282	130	—
6	Uradalom	Simongát	homokos agyag	1904/5	660	749	878	129	—
7	Uradalom	Peresznye	—	—	685	765	895	130	—
8	Otocska Géza	Sopronkövesd	—	—	1050	1120	1370	250	—
9	Uradalom	Réde	vályog	—	1170	990	1435	445	—
10	Laendler Antal	Szepetnek	—	—	695	684	935	251	—
11	Salamon Imre	Töllös-pusztá	fekete homok	1905	714	890	1120	230	—
12	Kiss Endre	Pécsely-pusztá	agyagos	1906	703	700	1052	352	—
13	Hochfelder Mihály	Szabadszállás	barna homok	1906	680	750	940	260	—
14	Justh Gyula uradalma	Tornya	agyagos	1901	1064	1036	1286	250	—

zás alakjában) chilisalérom pedig a fent közölt gazdaságok mindegyikében jövedelmező volt, különösen akkor, ha a jövedelmi számításnál a mai piaci árakat vennők tekintetbe. (A terméseredmények itt magyar holdakra vonatkoznak.)

Ugyanígyan kép állítható elő a többi kísérletnél is, amint az a következő táblázatokból látható. (Lásd a II. számú táblázatot.)

Ezen táblázatban feltüntettem a szemtermés-különbözetet kivül a jövedelmentöbbletet is, amely azáltal állott elő, hogy a harmadik parcellára a vetés előtt chilisalérom is szóratt el. A jövedelmszámításnál 1 q 16°/o-os szuperfoszfát ára 8 K. 32 fillérrel, a kiszórás és fuvarozás költségei 1 koronával, 1 métermáza chilisalérom ára pedig a kiszórással és a helyszíneire való fuvarozással 27 koronával vétetett fel. A 2. parcella trágyázási költsége tehát 17.64 korona, amivel 14 koronás árpaár mellett 126 kg. szemterméstöbblet egyenlő értékű; a 3. parcella trágyázási költsége pedig 33.84 korona s ezt 242 kg. szemterméstöbblet fedezi. Megjegyzem még, hogy az árpamütrágyázásra vonatkozó terméseredmények 1 kat. holdra vonatkoznak s hogy a jövedelmszámításnál a szalmaterméstöbbletet is értékeltem és pedig 1 kereszt szalmaterméstöbbletsúlyát 40 kg.-nak véve és 1 q szalma értékét 2 koronába számítva.

Hasonlót tapasztaltunk a zab mütrágyázásánál is. (Lásd a III. számú táblázatot.)

A könnyen felvehető növényi tápanyagok iránt a zab nem támaszt oly nagy igényeket, mint pl. az árpa, másrészt azonban elengedhetetlen feltétele a zabtermesztés sikerültének, hogy a talaj elegendő nitrogénnel rendelkezzen. Schindler felemlíti könyvében, hogy a mütrágyák alkalmazása Szászország, Belgium és Észak-Franciaország belterjes mezőgazdasági kultúra alatt álló vidékein nagyon elterjedt és jövedelmező is s ez elsősorban a nitrogéntrágyákra áll. Ezt a közölt adatok is bizonyítják, ahol a magyar holdanként elszórt (vetés előtt) 50 kg. chilisalérom tetemesen fokozta a termés hozamot még oly gazdaságokban is, ahol a szuperfoszfát egymagában alkalmazva éppen nem volt jövedelmező. Ebből természetesen nem következik az, hogy a zab nem szorul foszforsavtrágyára, hanem csupán az, hogy ezen gazdaságokban a nitrogén pótlása is szükséges volt s ezt a zab szépen meg is hálálta. A burgonyamütrágyázásnál is beszámolunk néhány adatról. (Lásd IV. számú táblázatot.)

Ezen adatok szerint terméstfokozó és jövedelmező volt több helyen a nitrogéntrágyázás kén-savas ammoniák alakjában a burgonyánál is. A burgonyánál ugyan a nitrogénhiányt fedezésére elsősorban az istállótrágyázás jön figyelembe, mert mint Th. Remy írja könyvében, a burgonya részére kedvező fizikai tulajdonságúvá teszi a talajt, lassu, de tartós forrást nyújt a táplálkozásra s végül tápszükségletnek, különösen a káliszükségletnek, jelentékeny részét igen megfelelő alakban fedezi, laza homoktalajokon pedig, ahol az istállótrágya nem áll kellő mennyiségben rendelkezésünkre, figyelemreméltó a zöldtrágyázás. De ugyancsak jövedelmezően fel lehet használni az istállótrágya helyettesítésére a kén-savas ammoniákat, különösen akkor, ha a viszonyok kedveznek az érvényesülésnek. Különben is a burgonya azon növény, amelynél a kén-savas ammoniák számos kísérlet eredményei alapján a legnagyobb sikerrel versenyez a chilisalérommal. Kísérletünkkel nem hasonlíthatjuk ugyan össze a kén-savas ammoniák hatását sem az istállótrágya, sem a chilisalérom hatásával, az azonban itt is kitűnik, hogy vele a szuperfoszfát mellett nem egy helyen lehetne a jövedelmet fokozni.

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGER

!!! különleges gyár !!!
GARVENSWERKE,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

IV. Burgonyamütrágyázás.

Sorszám	A kísérletező neve	Lakhelye	A talaj minősége	Az utolsó istálló-trágyázás éve	Gumótermés kat. holdanként				Jövedelem		
					Trágyázatlan	200 kg. szuperfoszfát	200 kg. szuperfoszfát + 60 kg. kén-sav. ammon.	Szuperfoszfát-tal szemben		Szuperfoszfát és kén-sav. ammon.	
								+	-	+	-
					k i l o g r a m m				k o r o n a		
1	Kramár Sámuel	Lissó	kötöttebb agyag	—	6220	6712	8068	1356	—	32·88	—
2	Uradalom	Szalatnya	"	1907	5822	6438	7354	916	—	15·28	—
3	Kurucz Géza	Poroszka	homokos agyag	1908	13400	15360	18873	3513	—	119·16	—
4	Pick Vilmos	Torony	agyagos homok	—	6000	6666	7333	667	—	5·32	—
5	Malatinszky F.	Zalacsány	agyag	—	2933	3333	4133	800	—	10·64	—
6	Kiss Péter dr.	Baja	homok	1907	2886	3068	3898	830	—	11·84	—
7	Kiss Péter dr.	Baja	"	1906	3533	4533	5933	1400	—	34·64	—
8	Vertán Zoltán	Szombatság	vályog	1908	2200	3066	4266	1200	—	26·64	—

V. Répamütrágyázás.

Sorszám	A kísérletező neve	Lakhelye	A talaj minősége	Az utolsó istálló-trágyázás éve	Gyökértermés magyar holdanként				
					Trágyázatlan	120 kg. szuperfoszfát	120 kg. szuperfoszfát + 60 kg. chilisalétróm	Szuperfoszfát-tal szemben	
								+	-
					k i l o g r a m m				
1	Káptalani gazdaság	Kőhidgyarmat	homok	1906	13150	13900	17550	3650	—
2	Kegyes tanítórend gazd.	Ószöd	televény, vályog	1907	8000	11000	14000	3000	—
3	Steiner és Ungár	Fülöp-major	homokos agyag	1908	29090	33090	36190	3100	—
4	Deutsch Adolf	Nagybogyány	agyagos homok	1907	11500	14000	17200	3200	—
5	Melczér Aladár	Sajó-Örös	fekete agyag	1907	11000	11700	17600	5900	—
6	Gocsó Emil	Alsó-Vály	homokos agyag	1903	15000	18000	25000	7000	—
7	Purgly László	Sofronya	agyag	—	25300	35760	41760	6000	—

Megjegyzem, hogy a jövedelmi számításnál 1 métermázsza kén-savas ammoniák 31 koronával véteztet számításba, a fuvarozási és elszórási költségek czimén pedig 90 fillért számítottam fel. Ezen az alapon a harmadik parcella trágyázási költsége 39 korona (kat. holdanként) s ezzel 4 koronás burgonyáár mellett 975 kg. burgonya egyenértékű. Végül álljon itt néhány adat a répamütrágyázásra is. (Lásd V. számú táblázatot.)

A kép ugyanaz, mint az előbb ismertett kísérleteknél. Egyik-másik kísérletnél szokatlanul nagy a termés, ami ha nem is vezethető direkt vissza a chilisalétróm alakjában adott nitrogénre, de megmagyarázható az indirekt hatáshól olyformán, hogy a mütrágyában nyújtott nitrogén képessé tette a növényt a talaj nitrogénjének jobb kihasználására s általában a talaj tápanyagkészletének jobb értékesítésére. Az azonban tagadhatatlan, hogy mindennek dacára az anorganikus eredetű nitrogénmütrágyának oly előnyös jövedelmét hazánkban, mint aminővel Nemetsország dicsekedhetik, lehetetlen, hiszen hazánkban az időjárási viszonyok nem mindenütt és nem mindenkor oly kedvezők, hogy hatásuk kellőképpen érvényesülhessen. Ez az ok, hogy a felültrágyázásnál is pl. a chilisalétróm ritkábban nyer alkalmazást. Vi-

szont ha a talaj minőségi és az utolsó istállótrágyázás rovatát nézi valaki, nem vonhatja kétségbe, hogy hazánkban is a legkülönbözőbb viszonyok között, a jobb trágyaerőben levő talajokon is sikerrel használható, ha csak tartós szárazság lehetetlenné nem teszi, hogy a növények felvehessék. Nagy mennyiségek alkalmazása mindenesetre kockázatos volna. A gazda dolga azután tájékozást szerezni arról, hogy gazdaságában mily mennyiségek alkalmazása fizeti ki magát legjobban s arról is, hogy mily tápanyagokban szenved hiányt gazdaságának talaja s milyen trágyaféleséggel pótolhatja a legjövödelmezőbbben. Az elmélet és a nagyban országsszerte végrehajtott kísérletek csak az irányelveket állapítják meg.

Felemlíthetem még azt is, hogy a növénytermelési kísérleti állomás a rétek trágyázásánál is tapasztalta, hogy a rétek termésének fokozására nemcsak a foszforsav és káli, hanem a nitrogénmütrágyázás is kedvező hatást gyakorolt, amint az az állomás egyik kiadványából („A rétek trágyázása különös tekintettel a mütrágyák használatára”. Irta: Gyárfás József.) is kitünik.

A minőségi vizsgálatok eredményét részletesen a helyszüke miatt nem közlöm, annyit azonban megemlíthetek, hogy a chilisalétróm

mérsékelt mennyiségben alkalmazva, amint az az ismertett kísérleteknél is történt, a minőségre nem gyakorolt káros befolyást. Ez a multévi árpamütrágyázási kísérleteknél is bebizonyult. A kén-savas ammoniák pedig éppen a burgonyamütrágyázásnál érvényesül a legjobban.

A sok kísérleti adat közül a felsoroltakat szándékosan válogattam össze, mert czélom csak annak bizonyítása volt, hogy lehetnek és vannak is viszonyok, amelyek között a foszforsavnak egyoldalú bőséges adagolásával, felhalmozásával, az ugynevezett készlettrágyázással (történjek az szuperfoszfáttal, Thomas-salakkal vagy mással) célt nem érünk. Veszteségünk van akkor is, ha a foszforsav egymagában fokozza ugyan a jövedelmet, de más tápanyagok, aminő a nitrogén és lehetnek épp így esetek, ahol a káli, pótlásával még nagyobb tiszta jövedelmet érhetnénk el. A tételeket általánosítani nem lehet, mert a gazdasági viszonyok a gyakorlati életben ezerféle változatban fordulnak elő, de a felvetett kérdést napirenden tartani nem felesleges éppen nálunk, ahol a foszforsavtrágyák alkalmazása örvendetesen terjed.
Hekléts Iván.

LÓTENYÉSZTÉS.

Az amerikai ügető ló.

II.

Közleményem I. részében ismertett családok azok, amelyekből a leghiresebb ügetők származnak. A családok rövid ismertetéséből kitünik, hogy sok kiváló telivér ló mellett sok ismeretlen származású ló is szerepelt a fajta kifejlesztésében. Ebből a lóanyagból az amerikaiaknak rövid idő, mintegy 85—90 év alatt sikerült olyan fajtát előállítani, amely az amerikaiak kitűzött céljához a kétperces rekordhoz (egy amerikai mérföldre) idők folyamán mindig közelebb jutott, sőt ezt is túlhaladta, mert 1894-ben a Hambletonian családból származó Cresceus ménnel az 1 percz 58¹/₂ másodperczes (1 kilométerre átszámítva 1 p. 13·6 mp.) rekordot érték és ugyanezt a rekordot 1903-ban Lou-Dillon kancza szinten elérte. A poroszkálók között pedig 1905-ben akadt egy olyan mén, — Dan Patch, — amely 1 percz 55¹/₄ mp., azaz 1 kilométerre átszámítva 1 p. 11·6 mperczes rekordot ért el.

Czéljukat az amerikaiak a czéltudatos tenyésztéssel érték el, amely összpontosul abban, hogy tenyésztésre csak a rendszeres ügetőversenyekben legalább is 2 percz 30 mperczes rekordot elért lovakat használták, amelyeknek ivadékaiban a legközelebbi vérrokonokat is gyakran párosították, továbbá a gondos felnevelésben és a rendszeres gyakorlásban. Ma az amerikai ügető olyan fajta, amely ezen czéltudatos kitenyésztés következtében a gyors és kitartó ügetőképességet megbízhatóan átörökíti.

Az ügetők között egy újabb család is alakult ki, amelynek törzsét az 1872-ből származó Beautiful-Bells feketeszínű kancza és Electioneer

Védjegyünk a Sas,

a madarak királya!

A CASE gép

a gőzekék királya!

Vezérképviselő: HAHN ARTHUR, BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/K.

KE,
o. 130.
trasse 6.

nevű mén képezik, amely családnak ma szintén sok kiváló ügető leszármazottja van.

Az amerikai ügető ló törzskönyvébe évente 5—6000 drb. kanca vetetik föl, amely nagy szám azt mutatja, hogy a törzskönyvbe való felvétel szabályai nem elég szigorúak. Ugyanis a törzskönyvbe való felvételnek ugyszólván csak egy feltétele volt: a rekord. Teljesen mindegy, hogy milyen a ló, magas-e, szép vagy csunya külsejű-e, szóval bármily alakú, öröklött hibái is lehetnek; fődolog az, hogy ügetésben az amerikai mérföldet 2 perc 30 mperc alatt vagy poroszkáló ügetésben 2 perc 25 mperc alatt tudja megtenni. Ez a tenyésztés tehát tisztán a gyors ügetőképességre van alapítva (valódi Leistungstenyésztés), de ennek következtében egyöntetű amerikai ügető lótipus létesülése lehetetlen. Mivel azonban az európai vásárlók, akiknek száma mindinkább szaporodik, a ló szépségére is sokat adnak s igen jól fizetik az olyan ügetőt, amely rendes testalkatu és tetszetős formájú, azért ma már az amerikai tenyésztők is azon vannak, hogy ügetőik ne csak gyorsak, de szebbek is legyenek, mint az eddigiek. Korszakalkotónak mondható az amerikai ügető történetében az „American Trotting Register Association“ („Amerikai ügető törzskönyvező társaság“) azon elhatározása, amely szerint 1913-tól fogva valamely ügető lajstromozásához nem lesz elegendő az egyéni eredmény az ügetésben, hanem megkívánják, hogy az illető ló már lajstromozott szülőktől származzék. Mivel pedig a tenyészállatok összeválogatásánál ma már a külsőre is tekintettel vannak, azért biztosra vehető, hogy az amerikai ügető jövő alakjai tetszetősebb külsejűek lesznek s egyöntetűbb típust nyernek.

Hogy a fajtánál is lehet a külsőre is dolgozni s abban megjavítani, mutatják az Európában, így a Magyarországon is tenyésztett amerikai ügetők, amelyek között, mivel az európaiak rendszerint a formásabb ügetőket vásárolják Amerikában, sok szép ló is akadt. Azonban Európában még egyetlen ügető sem ért el akkora rekordot, amekora Amerikában elérték.

Bár egyöntetű ügető-fépusról ma még nem lehet beszélni, azonban a jobb ügetőknél mégis egyes testrészekben bizonyos egyfomáság van. Így a gyors ügetőknél a túlnótság általános, amely összefüggésben van a gyorsasággal. Ugyanis az ügető ló rendkívül kiadós ügetése és gyorsasága onnét származik, hogy a hátsó lábak igen hosszúk, hosszúságukat a csombcsont rendkívüli hossza s így a csánkoknak alacsony elhelyeződése okozza, míg a szár-csont igen rövid. A szögellések nem szembeötlők, az izmok pedig fejlettek, szilárdak. A hátsó lábának ez a tulfejlettsége a fart feltolja s okozza a túlnótséget, vagyis, hogy a far magasabban áll, mint a mar. De éppen a hosszú csomb, az alacsonyan elhelyezett csánk s a rövid szár eredményezi azt, hogy a ló hátsó lábait a test tengelyének irányában messze előre a has alá tudja rakni s így a hátsó láb lépései, amelyek az egész testet előre lökik és viszik, szerfölött hosszúk. A hátsólábak tulfejlettsége nem okozza

azonban az első lábak satnyulását, ellenkezőleg úgy látszik, hogy a test hátsó részének erőteljes előrelökése erősítőleg, edzőleg hat a test elejére is. Hogyha azonban a váll valamely ügetőnél meredek, amely hiba gyakori az ügetőnél, akkor a hátsó lábával a ló az első elébe lép. Azért az ügetőnél nagyon fontos, hogy a vállak dültek legyenek, mivel a hosszú, dült és széles vállak az ügetőnél rendszerint hosszúra nőtt, fel- és alkarra társulva igen fejlett hátsólábakkal együtt eredményezhetik csak azokat a bámulatos tértölelő ügetőlépéseket, amelyeket a jó amerikai ügetőnél megcsodálunk.

Az amerikai ügetőnek tehát hosszú s fejlett mozgási szervei azok, amelyekben a legtöbb egyöntetűséget találjuk, míg a többi testrészben nagyon sok változatosságra akadunk. A legtöbb ügetőnek magasan illesztett, föltartott nagy és csunya feje, felfelé s kevésbé előrenyújtott, gyakran szarvas nyaka, közepes hosszúságú, magas marja, hosszú háta és ágyéka, rendszerint rövid és csapott fara, lent tűzött s csánkon alul érő dus szőrözött farka van. A mellkasa közepes mélységű, keskeny, a bordái pedig feltűnően laposak, a hasa felhuzott. Némelyek úgy néznek ki, mintha két deszka közé volnának szorítva. A paták erősek, szilárdak, de a végtagbajok gyakoriak, mert az erőteljes ügetés közben a végtagok nagy erővel üttetnek a földhöz s ezek a nagy ütések a végtagokat megerősítik.

Az ügetők tenyésztése Amerikában ma már nagyon elterjedt; kisebb gazdák és nagy ménesekben is tenyésztik. Legnagyobb ménese C. S. Hamlinnak Ekast Aurórában a „Village Farm“-ban van, ahol állandóan 550—600 db. ló van a ménesben. Tenyésztésében a jó táplálás mellett az edzést és az ügetésben való állandó és már korán, sok helyen a befejezett egyéves kor után azonnal kezdett gyakorlást tartják szem előtt. A ménesekben ovális alakú versenypályák vannak, ahol a lovakat állandóan, télen is gyakorolják az ügetésben és házi versenyeket tartanak. Vigyáznak arra, hogy a lovak lábait megfelelően rakják, az előforduló hibákat úgy próbálják kiegyenlíteni, hogy arra a patára, amelyiknél az szükségesnek látszik, kisebb súlyokat erősítenek csavarral.

Az ügetők táplálása a következő. A csikó az első 10—14 napon csak tejjel táplálkozik, de azután már zabot és finom szénát is kezd enni. Átlag úgy számítanak, hogy naponként annyiszor fél kilogramm zabot és fél kilogramm jó szénát kíván a csikó, ahány hónapos, pl. a 3 hónapos csikó 1.5 kg. Zabot és ugyanannyi szénát. Ha a kanczának kevés a teje, akkor még 3—4 liter friss tehéntejet is kap a csikó. Az elválasztás öt hónapos korban történik s a csikó ekkor legelőre kerül, ahol naponként 3 kg. zabot is kap, amely hónaponként fél kilogramm emeltetik egész 6 kilogrammra. Ha a legelő gyenge, akkor a csikók reggel, délben és este friss zöld takarmányt is kapnak. A legelő és zöld takarmány fogytán szénára, jó réti vagy baltacsim, esetleg luczernaszénára fogatnak a csikók, amelyből 5—6 kilogrammot kapnak ugyanannyi zabbal s hetenként kétszer

1/2—3/4 kg. buzakorpát az abrak közé. A második tavasszal ismét legelőre kerül a csikó, de sok helyen ekkor már trenirozzák s naponként 5—6 kg. zabot, legelőt vagy zöld takarmányt kap. Télen pedig a training alatt 6—7 kg. zabot és 4—5 kg. szénát s hetenként kétszer 1 kg. buzakorpát a zab közé. Nem trainingben, hanem közönséges használatban az ügető lóknak naponként 4 kg. zabot és 7 kg. szénát lesz czélszerű adni, míg ménesbeli kanczáknak nyáron jó legelőt, esetleg zöldtakarmányt, télen 3.5 kg. zabot és 7 kg. szénát; szoptatás alatt pedig 5 kg. zabot (az ellés után 8 napra) s 8—9 kg. szénát, nyáron pedig 3 kg. zabot és jó legelőt.

A méneknek fedezés idejében 6—7 kg. zabot s ugyanannyi szénát, heverés idejében 3—4 kg. zabot s zöldtakarmányt czélszerű adni.

Különösen fontos az ügetőnél, egyébként minden lónál is, hogy a növekedés alatt igen jó szénát kapjon, mert a csontokat a jó széna legjobban neveli.

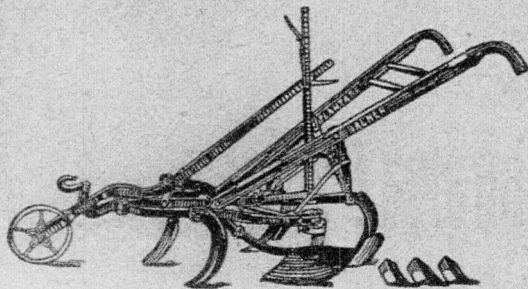
Az amerikaiak a versenyeket igen korán kezdik lovaikkal. Így az éveseknek is vannak versenyek; egy Adbell nevű éves csikó, a kitűnő Electioneer fia 1894-ben az évesek rekordját 2 perc 23 mpercire (kilométer 1 perc 28.8 mp.) szorította le. A gyorsaságnak így tulajdonos hajszolása azonban tenyésztési szempontból károsnak mondható, mert a fejletlen testet túlerősítte vele. Még a 2—3 évesek versenyeit sem helyeselték, mivel az ügető csak érettebb korában fejti ki tehetségeit. A versenyeknek a tulhajtása éppen azt eredményezheti az ügetőnél is, mint a telivérnél, tudniillik, hogy csak rövid távolságokat óriási gyorsasággal tegyen meg s így pénzt keressen, de kitarító munkára nem való. Ma még az ügetőknél ez nem következett be s az amerikaiak racionális észjárása valószínűleg el is kerüli ezt azért is, mert a külföldiek, akik sok pénzt visznek Amerikába ügetőkért, nemcsak a versenyek céljaira keresik ezeket, hanem főképpen hintós és kocsilovának. Így például London luxusfogataiban ma nagyrészt amerikai ügetők futnak, mivel az ügető kitűnő hintóslónak bizonyult.

Az amerikai ügető ma már gyakori nálunk is, tenyésztésével többen foglalkoznak s a tavaszi budapesti luxuslovásáron több szép ügetőt lehetett látni. Az ügetőnek a magyar lótenyésztésben való terjedését kívánatosnak kell tartanunk, mivel amint köztudomású, a katonalótenyésztés már nem jövedelmez kielégítően, mivel a remontárák a felnevelés költségeit is alig fedezik, innen a hazai lótenyésztés pangásai is és szükségünk van kitarítás, jól ügető használati lovakra, amelyeket nálunk is jól fizetnek. S ha tenyésztőink az amerikai ügetőnek jobb testalkatú és formás egyedeit alkalmazzák tenyésztésre, nemcsak gyors, hanem szép lovakat is nyerhetnek utána.

Hogy a köztenyésztésben az ügetőmének alkalmazása nálunk milyen eredményekkel járna, arra még nincsenek tapasztalataink, de úgy tudjuk, hogy amerikai ügető ménnek adható tenyészigazolvány.

A német kormány egyidőben szakértőt küldött

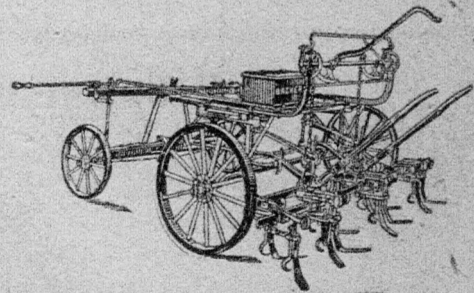
Kukoricza, burgonya, cukor- és takarmányrépa, szőlő és egyéb kapásnövények megművelésére a legczélszerűbb kapáló és töltőgető fogatos eszközök

a legkitűnőbb anyagból, a legmodernebb szerkezettel, olcsó áron

Bächer-Melichár főraktárában.

Vezérképviselő: Szűcs Zsigmond
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Különlegességek:
Plantage-jegyű egyetemcs,
Laass-rendszerű többsoros
kapálógépek.

ki Amerikába az ügető tanulmányozása végett, mert a német lovak rossz lábkezdőjét az amerikai ügetővel való keresztezés útján óhajtották volna megjavítani, azonban a formát féltvén ezt mégsem kísérelték meg. Amerikában az ügetőnek ára jelenleg is igen magas s bár az eddig elért maximális ár 420,000 korona nem éri el az angol telivérért fizetett legnagyobb árat, amely csaknem egymillió frank volt, azonban általában drágábbak, mint a telivér, mert jó ügetőt Amerikában huszezer koronán alul nem is lehet kapni. *Bánvárt Sándor.*

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A madarak és a rovarkárok.

— Válasz Herman Ottó urnak. —

Észrevételeimet óhajtom megtenni ama cikkelyre, amely a „Köztelek” folyó évi január hó 29-iki számában megjelent s amelyben Herman Ottó, a m. kir. Ornithologiai Központ th. igazgatója az ugyanezen lap folyó évi 7. számában kiadott „függelékem”-re többrendbeli megjegyzést tett.

Elsőbben is, mielőtt észrevételeimet megtenném, óvást kell tennem, hogy Herman Ottó th. igazgató e vitába a Prokrusztesz-ágyat belekeverje. A Prokrusztesz-ágyban való nyújtásnak kell vennem azt, amikor szememre hányja, hogy lesajnálom a német idealizmust, vagy amikor nekem tulajdonít efféle mondatot, hogy „mire való az odvak alkalmazása, mert hiszen a fák őszi és tavaszi takarításának nincs nagy akadály”. Ez már ellenfelem egyéni toldása.

Nekünk e vitába nem a prokruszteszi észjárásra, hanem a tárgyalásgosságra és a józan ész logikájára van szükségünk.

S most hadd térjek a dologra.

Ellenfelem szememre veti, hogy „okfejtésem hevében” nem veszem észre, hogy „cikkem eleje és vége között nagyon érezhető ellentmondás van”. Én ezt az ellentmondást nem találtam s nem találták azt azok sem, akik cikkelyemet prokruszteszi szándék nélkül olvasták.

Cikkem elejének a veleje az: a) Sziklay főispán cikkelyének érdeméből nem vonok le semmit s a madarat védendőnek tartom; b) a madár rovarirtó munkájának gazdasági értékét számottevőnek nem tartom; c) a költőházikók jelenlegi alkalmazási módjában nagy bajt látok s ezért d) ez utóbbit a bajnak kiküszöbölése végett szóvá teszem.

Cikkelyem vége meg az: a) a madarat védendőnek tartom, noha b) ennek fejében hasznót nem várok tőle; c) ha költőhelyet készítünk a madárnak, d) készítem azt úgy, hogy abból bajom ne legyen.

Hol itt az ellentmondás? Hol itt az „okfejtésben az ingadozás”, „egyzon sorban is az ellentmondó okfejtés”?

Köszönettel vettem volna, ha az ellenesem az odadobott állítás helyett bizonyított volna.

Avagy abban látja-e ő az ellentmondást, hogy noha én a madártól nem várok számottevő segítséget, a madarat mégis védendőnek tartom? Ha igen, akkor ne feledje el, hogy noha hivatásomat testestől-lelkestől követő bogarász vagyok, azért ez a körülmény mégsem fojtja el bennem az igazi emberi érzést, hogy madárgyűlölővé tegyen. Mint mezőgazdasági rovarász a józan ész rideg kritikájával ítélem meg a helyzetet, mert helyesen ezt másképpen nem is tehetem. Mint ember pedig sohasem felejtkeztem meg, hogy a madárvédelem ma hirdett két oka közül az etikai mozzanat felette van a haszon kérdésén s ha ez utóbbi el is marad, az előbbi kötelező örökké. Ezt a mozzanatot, azt hiszem, függelékemben is eléggé nyomatékosan hangsúlyoztam.

Ha a reklám embere volnék, tudnék én is dicsekedni, hogy a madarakért mit tettem, de tettem azt önzetlenül, csupán csak a madárért magáért!

Ámde ellenfelem cikkelyéből nyilvánvaló, hogy ő nem is ezek miatt a meg nem lévő ellentmondások miatt szólal fel. Veleje a felszólalásnak oda irányul, hogy bebizonyítsa velem szemben a madarak mezőgazdasági nagy hasznát, vagyis azt a másik okot, amelyben ma a madárvédelem szükségességét keresik. Hogy valóban ez a célja, azt abból is látom, hogy ezt tárgyalja a leghosszabban s e téren hoz fel ellenem „szigoruan megállapított tényeket” is.

Helyes! Ez csakugyan tisztázandó kérdés és köszönöm az ellenfelemnek, hogy ezt felvetette. Illő dolog ugyanis, hogy miután ezt a kérdést eddig csak a madarászok itélték meg, itélje meg végrevalóhára egy mezőgazdasági bogarász.

Ne higye tisztelt ellenfelem, hogy ez csak az én véleményem. Ha figyelemre méltatja ugyanazt a forrást, ahonnan ő a „szigoruan megállapított tények” egyikét vette, a wieni nemzetközi mezőgazdasági kongresszus beszámolóját, akkor már ott találhatta volna az első nyílt ellentétet. Engedje meg, hogy onnan én is merithessek. Amidőn ott a madárvédelemről s a madár gazdasági értékéről szó volt, felszólalt a washingtoni rovarrtani osztály feje: L. O. Howard dr. s a következő nyilatkozatot tette: „Az entomológusok s az (állattani) biológiai intézet (Bureau of Biological Survey) már több mint 15 év óta el vannak foglalva a hasznos madarak kérdésével. És noha a hasznos és kártévő madarak közül sok ezernek a gyomra (tudniillik gyomortartalma) került vizsgálatra, a kérdés mindazonáltal nincs tisztázva. Ez az oka annak, hogy a rovarrtani osztály (Entomological Department) miért foglalkozik a különféle hasznos rovarok behozatalával és tenyésztésével. Reményleni lehet, hogy ezen az utóbbi uton jobban lehet véget vetni a rovarkároknak (insect epidemics), mint a hasznos madarak útján.” Ez a szöveg olvasható szóról-szóra az említett wieni kongresszus munkálatairól beszámoló kötetek elsejének 462—463. oldalain. E rövid kijelentés után Howard otthagya a madárvédőket és szóba sem állt több velük. Ezt Howard

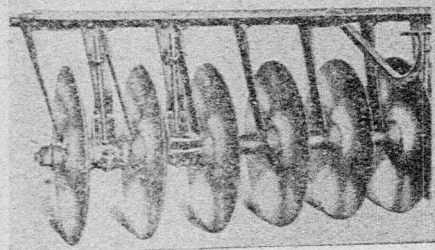
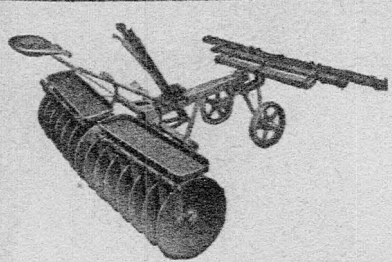
tehetette, de én többre érzem magam kötelezettnek: nem érem be az egyszerű és meg nem okolt tagadással, hanem a következő cikkelyemben ki fogom fejteni, hogy miért nem számíthat a gazda komolyan a madár segítségére. Addig mind az olvasó, mind az ellenfelem türelmét kérem.

Ellenfelem első ténylet Rörig György dr.-tól, „Németország egyik madárbiológiai előkelőségétől” veszi. Engedje meg ellenfelem, hogy én Röriget mindenek, csak biológiai tekintélynek ne tartsam. Idegen nyelven, idegen helyen s olyan olvasóközönség előtt valakit bírálni, amely közönség nem tudja miről van szó, nem tisztességes dolog. S én ezt nem is teszem és messzemenő, bonczoló kritikába nem is bocsátkozom. Röviden kijelentem, hogy Rörig dr.-t komoly biológusnak nem tartom és teszem ezt azért, mert reá akarok mutatni, hogy az állítólag „szigoruan megállapított tényhez” éppen Rörig irodalmi és biológiai munkálkodásainál fogva szó férhet. Rörig dr. az, aki bámulatrémítő észjárásával évről-évre újabb és újabb ámulatba ejti a világot. Alig felelte el neki a világ azt a képtelen elméletét, hogy a szarvas fejlődése, agancsa tövében lévő rózsák koszorújának kisebb-nagyobb bibiresszerű kinövésai gubacsok, azaz apró gubacsdarázs munkája, máris előhozakodott a nem kevésbé elmés varjuelméletével, amelyben — ha nem tévedek — leletemagával az én t. ellenfelem is segített, de amely képtelen elméletet Rörig dr. már akkor ejtett el, mielőtt a teljes magyar had segítségére megérkezhetett volna. Rörignek legutolsó előkelő elmélete azután az undorító verébirtás! Ez már nem is emberi, hanem ördögi gondolat, mert Rörigtől, az előkelő biológustól, éppenséggel a madárvédőtől ered. Ez olyan elmélet, hogy azt itt, a gazdák lapjában leírni emberies érzésem tiltja.

Nos, aki Rörig biológiai munkálkodását így és még jobban is ismerem, komolyan kevem-e őt? Mindazonáltal, ha a tőle felhozott példát bírálom, teszem azt nem Rörig, hanem egyes-egyedül ellenfelem kedvéért, hogy ne mondhasssa: Ime! Nem lévén igazsága, Rörig mögé bujik!

Rörignek eme példájával, t. i. a tölgyfaloncczával (*Tortrix viridana*) nem először találkozom. Ez valóságos bolygó zsidó. Benne volt a varju-munkáiban is. De mint a bolygó zsidónak, azonképpen e szegény ilonczának is sehol sincs maradása. Az olvasónak tudnia kell, hogy a tölgyfalonca a tölgyfák leveleit eszi, de csak a tölgyfákét, más faveletét számbavehető mértékben nem bántja s azt is csak akkor, ha az a meglepett és lerágott tölgyek között van. Ha tehát ez az ilonczafaj az egész Niederwald fájnak leveleit lerágta, de Berlepsch báró birtokát megkímélte, ez onnan van, hogy a Niederwald tölgyes, a Berlepsch báró birtokán pedig vegyes a faállomány, vagy talán nincs is tölgy rajta. Berlepsch báró fái tehát nem a madarak jóvoltából, hanem más okból maradtak zöldek.

Az iloncza kártevésére hasonló példát keresve, tudok sok hazai esetet is. Ott van Arad mellett a csálai tölgyes erdő, amely ezelőtt híres volt az ilonczajáról. Ezen erdő fái májusban a nagy ilonczahernyó-rágás miatt néha szinte egészen

Tárcsás boronáink

tökéletességét legjobban bizonyítja ama körülmény, hogy az ideai tenyészállatvisszárral egybekötött gépkiallításban a tárcsásboronákat vásárló gazdaközönségnek kb. 90% o-czégünknel szerezte be szükségletét, mert meggyőződött arról, hogy tárcsásboronáink ugy anyag, mint szerkezet, de különösen tartós kivitel tekintetében minden más gyártmányt felülmulnak.

Hazánkban már több ezer darab van használatban. Szükségletét minden gazda saját érdekében idejében biztosítsa, mert az importálás Amerikából hosszú időt igényel!

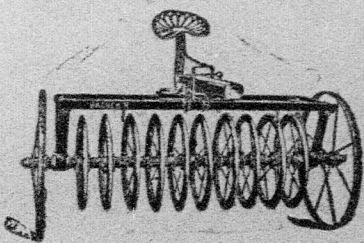
Ujdonság: Tárcsás boronák hullámos lemezekkel, kettős iker tárcsás boronák csipkés éllel.

BÄCHER-MELICHÄR cég.

Magyarországi vezérképviselő

Szücs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

**Campbell általajtomó-
ritók acélgöyürükkel!**

levéltelenek voltak, holott az erdő melletti kulturák fái, melyeket csak az ut választott el a fertőzött erdőrésztől, teljesen épségben maradtak: lombjuk az ilonczától nem szenvedett.

Eszerint Rörig példájához még sok bizonyíték kellene, hogy az „szigoruan megállapított tény” lehessen.

Második tény: Berlepsch birtokain, mióta fészekodvakat alkalmaz, még rossz gyümölcs-termés sem volt. Be kell vallanom, hogy Berlepsch báró birtokát nem ismerem s így az állításban foglalt tényt nem bírálhatom meg, de mégis megjegyzem, hogyha a nemes bárónak rossz gyümölcs-termése nem volt, az csak olyan eset, mint akár nálunk egyes felvidéki (ilyen Sziklay főispán és Tóth dr. esete), vagy erdélyi gyümölcsösöknek ama kiváló szerencséje, hogy nincs férges termésük, vagy ha akad, az csak kevés, de amely körülmény semmiesetre sem tudható be a madaraknak. Ha azonban a báró ur gyümölcsöse a hernyójárta és az almamolylepte régióba esik, akkor, miként nálunk sem, azonképpen nála sem menekül a gyümölcsfa ettől az elemi csapástól. Ott, ilyen esetben még a kétszer kétezer odu lakója is kevés lesz. Minthogy tehát a Berlepsch báró-féle adat csak oda van vetve és nincsen sehogysem közelebből megállapítva s azután mert nem vagyok hive ama elvnek, hogy „credo, domine, quia absurdum est!”, azért engedje meg az ellenfelem, hogy a felhozott hiányoknál fogva ezt a tényt se vegyem komolynak.

A hazai állítólag „szigoruan megállapított tények” a következők:

Az első a *Platthy* Árpád kékkői (Nógrád vármegye) adata, aki „pontos megfigyelés és kézzelfogható tény alapján hivatalosan jelentette, hogy míg a környék összes gyümölcsfái hernyórágás következtében elpusztultak, addig az uradalom gyümölcsöse, amelyekben a fészekodvakat alkalmazták, épségben fennmaradtak és bő termést adtak.” Azt hiszem, hogy e „tényben” baj van s hogy annak első részét sem pontos megfigyeléssel, sem kézzelfoghatólag, sem hivatalosan nem lehet igazolni, mert az egyszerű hernyórágás után nem pusztul ki a fa. Ha ez így volna, akkor nem volna ezidőszent Magyarországon egyetlenegy 4—5 éves fa, mert az utóbbi évek országos és tartós hernyórágása miatt valamennyinek el kellett volna pusztulnia.

A „ténynek” második fele szintén csonka. Mert ha igaz is, hogy nem is sejtem, hogy mi az a *drótos pille*, amely Kékkőn a gyűrűs, a gyapjas pillén és az araszoló hernyókon kívül kárt tett, annyi bizonyos, hogy a gyűrűs és gyapjas pille hernyói itt-ott már 1908-ban, de 1909 tavaszán természetesen módon, a madarak közvetlen segédkezése nélkül, már annyira pusztultak es el is pusztultak, hogy 1909 ősz végén se az egyikből, se a másikkól néhány ezer tojást még drága pénzért sem lehetett szerezni. Ez azonban nem a madarak munkája.

A debreczeni nagyerdőt szintén meglepte a hernyójárás, itt a sárgafaru pille hernyója volt a kártévő. Az 1908 tavaszán kikelt mind, de mielőtt nagyot kopaszíthatott volna, tönkretette a hernyót a renyhékörség, mint amiként azt Vadas

Jenő kir. főerdőtanácsos és Török Gábor debreczeni főerdőmesterrel együtt tartott helyszíni szemlén megállapítottuk. S mégis akad egy debreczeni előkelő tisztviselő és tanult gazdaember, aki azt állította, hogy a hernyót a madár ette meg. Ő látta! Amikor pedig kifejtettem előtte a pusztulás igazi okát s a baj lefolyását s felhívtam, hogy nézze meg az erdő fát, a hernyó zsugorodva ott van, nem ette azt meg semmi, azzal állott elő hogy: „No ilyen még hallgató koromban sem hallottam! Hát nem a madár ette meg? Pedig én azt hittem!”

Ugyanezen megjegyzésem van a sztankóci esetre is, mert ez szintén azt igazolja, hogy az 1908-ban pusztuló hernyó nem a madaraktól, hanem attól a tényezőtől következett be, amelynek jó munkáját egyelőre a magunk javára biztosítani nem tudjuk, de amely tényező, ha be nem következik a hernyójárásnak második évében, akkor annál nagyobb erővel tör ki emberi segítség és beavatkozás nélkül is a harmadikban.

Miként a felhozott adatokból kiderül, ellenfelem adatai tehát egytől végig mind olyanok, hogy azok — mezőgazdasági entomológus szemével vizsgálva — nem állják meg helyüket.

Ezek nem tények, nem megállapított tények s még kevésbé mondható róluk, hogy éppen „szigoruan megállapított tények” volnának. Ezek olyan biológiai folyamatok, amelyeket a madarászok még egyetlenegyszer sem magyaráztak helyesen és alaposan, hanem egyszerűen a madaraknak tulajdonították azokat, holott a madárságnak létrejövételükben még csak leparányibb része sincs.

Mielőtt végeznék, ellenfelemnek még két megjegyzésére térek ki. Az egyik a hatvani eset, amelyet ő „szörnyűséges példának”, „elrettentő statisztiká”-nak mond. Hát én biztosítom őt és szintén kérem, hogy legyen kegyes és nyugtassa meg magát efelől, hogy az nem lehet olyan szörnyűséges és nem olyan elrettentő, hogy az az életben, a gyümölcsösökben még szörnyűsebb és még elrettentőbb nem lehetne. A valóság az, hogy az alföldi késő őszi és téli almafák termésének 90—100%-a mind férges és bármilyen nagy termésük is legyen, az sohasem elegendő arra, hogy a jelentkező molytömegnek elég legyen, feltéve, hogy a molyzaporodásnak igazi korlátozói — s ezek nem a madarak — közbe nem vetik magukat.

A másik a fészekodvakra, mint az almamolyt tenyésztő helyekre vonatkozik. Miért zugolódik ellenem? Talán nincs igazam? S ha igazam van, miért ne szólaljak fel ellene? Ha a m. kir. Ornithológiai Központ csak valahol és csak valaha fél szóval is intette volna eddig a fészekodvakat alkalmazó kertgazdákat, hogy ügyeljenek, mert különben a madárházikó bajt okozhat, akkor hallgattam volna én is. En nem mulatságból s még kevésbé az Ornithológiai Központ bosszantására, a gazda elkeserítésére keresem a gyümölcsfa ellenségeit és tényáikat, hanem azért, hogy tudjam megmondani, hogy irtás esetén hol kell azokat keresni. S mert a hatvani eset betetőzte az eddigi szomorú tapasztalataimat, azért reámutattam nemcsak a bajra, hanem orvoslására is. Furesa világ volna az, ha

én hallgatva örülnék annak, mikor az Ornithológiai Központ madárvédelem örvé alatt tenyészt a kártévő rovarokat! Ha én a madárvédelem kinövésére reámutatok és reámutatok egyúttal a kinövés orvoslására, vajjon támadás-e az a madárvédelem ellen is? Ezt csak a prokruszteszi szándék minősítheti támadásnak.

Madárpusztítással, madárgyűlölettel engemet gondolkodó ember emiatt nem válóhat.

Néhány szavam van *Máday* ny. miniszteri tanácsos urnak is, aki a „Köztelek” február 9-iki számában igen furesa fényt vet reám is és — engedje meg — saját magára is. Madárüldözőnek, madárgyűlölőnek fest s nekem a madárvédelemmel szemben olyan gyáva és olyan allatomos támadást tulajdonít, hogy az a legnagyobb mértékben felháborít. *Máday* miniszteri tanácsos ur tudhatná, mert hisz' éveken át egy gazda kenyerén éltünk, hogy nekem volt mindig bátorságom kimondani az igazságot s az igazságból sem megalkuvó politikát, sem diplomáciai furfangot nem csináltam.

Vegye tehát *Máday* miniszteri tanácsos ur tudomásul: 1. hogy én nekem eszem ágába sincs magát a madárvédelmet támadni; 2. de igenis megtámadom annak ferdeségeit, felhájtásait akkor, amikor azok, mint a hatvani esetben, a rovarszaporításnak kedveznek és 3. hogy az én „függelékem”, amelyet a min. tanácsos ur el sem olvasott, mert sorából ez ri ki, csak véletlenségből látott február elején napvilágot, mert miként a t. Szerkesztőség igazolhatja, az és *Sziklay* cikkelye is, már majdnem négy hónapja fekvő a szerkesztőségben és csak részint írott, részint szóbeli kéresemre jelent meg végre olyan időben, amelyet a t. miniszteri tanácsos ur félremagyaráz.*

Tetteimért nemesak a volt, hanem a mostani miniszteremnek is felelős vagyok s azokért helyt is állok most és mindig, mert én nem féltem soha a jól értesített és részre nem hajló minisztertől.

Máday miniszteri tanácsos ur pedig nefeltse a madarakat a rovarászoktól: ezek s velők én is sokkal jobb szívű emberek vagyunk, mintsem hogy bántanók a szegény madarakat. Helyes, ha nem hagyja bántani a madarat, de akkor tegye azt azokkal szemben, akikkel szemben az helyén van. Ragadjon kezébe korbácsot s menjen ahhoz méltó haraggal és még kiáltóbb hanggal azoknak neki, akik az apró madarakat a tudomány szent nevében ezrével pusztítják, akik azokat a védelem örvé alatt vérpadra viszik, akik okot szolgáltatnak arra, hogy e madarakat mások sportból gyilkolják. Itt végre azután csakugyan helyén lesz, ha százszor, ezerszer odakiáltja nekik, hogy: *Hátrább madárgyilkosok!*

Egyebekben azonban, tekintettel az eltelt együttes szolgálati időre való visszaemlékezésre, maradjon meg köztünk a régi béke!

Jablonski József.

* A kész kézirat s a t. rovatvezető függeléké csakugyan hónapokon át várta a megjelenést. Szerk.

WOHANKA FÉLE

NYERSOLAJ-(NEM BENZIN) MOTOROK

és LOKOMOBILON.

NEM TÜZVESZÉLYES, NEM ROBBANÓ!

LEGOLCSÓBB ÜZEM!

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK.

WOHANKA ÉS TÁRSA.

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRÚT 76.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Sporzon Pál.

A Kőszegi-féle motoros talajmivelő.

(Negyedik beszámoló.)

A Köztelek 1909. évi május 15-iki számában irtam meg a bástópolyai próbák eredményeit. Azóta megtörtént a mezőhegyesi szántógépvérseny is, melynek eredményei éppen nem voltak alkalmasak arra, hogy a Kőszegi-féle motoros talajmivelő iránt mutatkozott nagy érdeklődést fennartsák. De nagyon alkalmasak voltak arra, hogy alapját vessék meg annak a gépnek, melyet f. hó 10., 11. és 12-én próbáltam ki a Torzsa község mellett levő péklapuztai Krieger-féle rizstelepen és nyugodtan állíthatom, hogy a mostani Kőszegi-féle motoros talajmivelőgép teljesen gyakorlat-érett.

Az idő rövidsége miatt ábráját e beszámolómban nem mutathatom be s szerkezetéről egyelőre csak annyit jelenhetek, hogy az a múltévihez hasonlítva igen egyszerű. A múltévi gép négy kereke helyett a mai gép három, egyenként 60 cm. széles hengeres keréken fut, úgy hogy a gép munkaszélességében a három kerék egymást záró nyoma egyenletesen nyomja meg a talajt, aminek következtében a gép után maradt megmivelt talajon az eddig kifogásolt keréknyomok megszűntek.

A szabadon futó öt hajtólánc helyett a mostani gépen csak két lánc van, a fő meghajtó lánc és a zárt tokban mozgó kapatengelyhajtó lánc. A kapamű a gép keretétől függetlenül áll, ahhoz csak két karral van erősítve, minden részén könnyen s gyorsan hozzáférhető. A gép súlya jelentékenyen csökkent, mozgékonyasága, kormányozhatósága és nyugodt, egyenletes járása viszont jelentékenyen emelkedett.

A múlt őszszel kint dolgozó gépeken észlelt tapasztalatok vezették Kőszegit ezen új szerkezet megszerkesztésére. A most lefolyt próbák pedig bebizonyították, hogy a szerkezeti változtatás tényleg teljesen bevált és megszüntette az eddigi hibákat. Hogy mennyire, azt megmutatják a következő adatok:

A gép a péklapuztai rizstelep egyik búzával vetett löheretartós tábláján dolgozott. A löhere buján állott 10—15 cm. magasan. A próbaelőtti két napon folyton esett az eső s így az amugy is nedvességgel telt talaj még jobban átázott.

Rendes viszonyok közt ily állapotban levő talajt nem szoktak szántani, csak a rizstelepen. A gép dolgozott egész idő alatt, esőben is. Az adatgyűjtő próba alkalmával reggel 7 órától este 7 óráig, $\frac{3}{4}$ órai déli pihenőt leszámítva, szakadatlanul munkában állott a gép. Az ezen idő alatt felvett adatok szerint a gép egy óra alatt 8 hüvelyk (20—21 cm.) mélyen bemunkált 1490 négyszöglet s erre elfogyasztott 13,7 kg. benzint.

A munka minőségéről feleslegesnek tartom bővebben nyilatkozni. Az a megszokott „ideális” volt.

A munka mennyiségére nézve azonban következő megjegyzésem van.

A művelet alatt álló rizstáblán a gép csak 251 méter hosszú uton haladhatott szabadon, azon túl már fordulnia kellett. Ezt az utat a gép átlag 5 perc 40 másodperc alatt tette meg, tehát másodpercenként 0,737 méter, vagyis percenként 44,22 méter sebességgel. Ilyenformán a gépnek minden hatodik perczben fordulnia kellett, ami természetesen csökkentette a munkamennyiséget.

Ha a gép nem egy árkokkal és gátakkal határolt 8 holdas táblán, hanem egy rendszeres 20—50 holdas sík táblán dolgozhatott volna, hol nem 250, hanem 400—500 méter hosszú utat tehetett volna meg egyfolytában, úgy nem 1490, hanem feltétlenül 1600 négyszöglet lett volna az órateljesítmény.

Teljesen meg vagyok róla győződve s nyugodtan állítom, hogy normális viszonyok közt ez a gép óránként 8 hüvelyk (20—21 cm.) mélységre egy kat. holdat bemunkál, ha 300 méternél hosszabb uton mehet forgolódás nélkül.

A próba alkalmával elfogyasztott benzinteljesítmény kat. holdra átszámítva 14,77 kg.-ot tesz ki. Ez is kevesebb lesz, ha nem kell gyakran forgolódni.

Ezek után nem lesz nehéz bizonyítani, mennyire tökéletesedett a mai Kőszegi-féle talajmivelőgép.

A mezőhegyesi verseny adatai szerint a gép bemüvelt 25 cm. (9 $\frac{1}{2}$ ") mélyen egy munkaóra alatt 0,537, kereken $\frac{1}{2}$ kat. holdat s erre elfogyasztott 14,7 kg. benzint. A mostani próbán a gép egy óra alatt bemunkált 1490 négyszöglet, tehát 0,931 kat. holdat s erre elfogyasztott 13,7 kg. benzint.

Ilyenformán ugyanazon idő alatt majdnem kétszerakkora területet felannyi benzinnel mivelt be a mostani gép, mint a mezőhegyesi. Rendes viszonyok közt az előbbi „majdnem” megszűnik.

A gép minden tekintetben abnormális viszonyok között dolgozott, mert az amugy is nedves s azonkívül kétnapos esővel megázott rizsföldön a gép nem érvényesíthette munkateljesítményét s ehhez hozzájárult még a gyakori forgolódás és a vízleeresztő harázdák bemunkálása is.

Most kerül sajtó alá a Kőszegi-féle motoros talajmivelőgépről irt tanulmányom. Abban részletesen meg van tárgyalva az új gép szerkezete, valamint az eddig elért eredmények és adatok sorozata és a gépnek mezőgazdasági jelentősége. Éppen ezért nem terjeszkedem ki e beszámolóban további részletekre, csak azt ismétlem amit már előző jelentéseimben is hangoztattam, hogy a Kőszegi-féle talajmivelőgép oly korszerű alkotó találmány a mezőgazdaság terén, mely a talajmegmivélést az eddigénél igen sokkal olcsóbbá, a terméseredményt igen sokkal nagyobbá fogja tenni.

Aki részletesebben akarja e kérdés tárgyalását megismerni, az olvassa el az ezen tárgyban megjelenő tanulmányomat.

Magyaróvár.

ifj. Sporzon Pál.

GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Groffits Gábor.

Új szer házigomba irtására.

Együttal felelet a következő kérdésekre:

1. Új építkezéseknél miféle óvintézkedést és szabályt tartson be az ember, hogy a házigomba fel ne lépjen?

2. Egy már meglévő lakásból hogy és miként kell azt sikeresen kiirtani? S.

A gombák közül, melyek a házak faépítményeiben oly jelentékeny károkat okoznak, a legveszedelmesebb a házigomba vagy futógomba (Merulius lacrymans). C. Mez kimutatta, hogy az épületek fagerendáit pusztító házigomba azonos a szabadban előforduló házigombával, miből következik, hogy minden fagerendában, mely inficiált erdőből származik, vagy a faraktárak-

ban inficiált fával érintkezett, megvannak házigomba csirái.

C. Mez kísérleteiből az is kitént, hogy a házigomba az épületek faanyagában akkor is tenyészik, ha azt száraz levegő veszi körül, mert a szükséges vizmennyiséget lélegzés által (oxigénfelvétel) készíti. Házigomba ellen ezért nem elégséges csak úgy védekezni, hogy teljesen száraz fagerendákat alkalmazunk az építésnél s gondoskodunk azoknak helyes elszigeteléséről, hanem törekednünk kell, megfelelő irtószerek alkalmazásával, a fában esetleg jelenlevő gombacsirákat egyuttal megölni.

Meglévő épületekben fellépő házigombát pedig eddig csak úgy lehetett véglegesen kiirtani, ha az összes gombacsirákat inficiált épületalkotórészeket (gerendák, falak, feltöltés stb.) teljesen kiboták s egészséges és gombamentes építőanyagokkal pótolták. Ezen eljárásnak, eltekintve attól, hogy nagyon költséges, hátránya, hogy csak nagyon lelkiismeretes és gondos kivitel esetén vezet eredményhez.

Megpróbálták a gomba kiirtását különböző neven forgalomba hozott szerekkel is eszközölni, ezek közül azonban, az eddigi tapasztalatok után ítélve, csak az utóbbi években forgalomba hozott „Serpulit” alkalmazása vezet pozitív eredményhez.

A „Serpulit” részvénytársaság (Igló, Szepes megye) által gyártott gombairtó szer már számos esetben nagyon kedvező eredménnyel lett kipróbálva többek közt: Andrassy Géza gróf három házában Betlérén, Köburg herczeg egyik gömöri kastélyában, MÁV. és Rimamurányi vasútvévek r.-t. több házában Ónodon stb.

Az említett épületek közül különösen a betléri iskolaépületet a gomba akkor már egyszerűen teljesen ellepte s hasznavehetetlenné tette, midőn annak gombával ellepett részeit „Serpulit”-porral behintették s ezáltal teljesen dezinficiáltak. A hatás oly teljes volt, hogy a „Serpulit”-por elhintése után tíz nap múlva már csak száraz maradványok jeleztek az egykori gombafészkek helyét s a levegő teljesen megtisztult.

Ha a „Serpulit”-ot új épületeknél, mint óvszert alkalmazzuk, akkor ezerszerű azzal a falakat ott, ahol azok gerendákkal érintkeznek, valamint a padló párnafáit s esetleg a padlódeszkák alsó lapjait behinteni.

Abban az esetben pedig, ha már meglévő épületekben akarjuk a házigombát kiirtani, a gombafészkek helyét, anélkül, hogy a tenyészeteket előzőleg levakarnók, hintjük be „Serpulit”-tal. Az ily módon elhintett „Serpulit” nemcsak azon a helyen pusztítja a gombát, ahol az el lett szórva, hanem a nedvszalakon haladva, megsemmisíti a gombafészkeket is.

Falakat és függőleges faalkatrészeket, hogy róluk a „Serpulit” le ne hulljon, ezerszerű előzőleg megnedvesíteni. Az elszórandó mennyiség m²-ként 15—20 dgr. A „Serpulit” ára Iglón kg.-ként 5 kor. Használati utasítással a gyár szívesen szolgál. G. G.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hrehlay Emil.

Baromfiköztenyésztésünk az elmúlt évben.

Mint minden évben, úgy most is megkíséreltem hazai baromfiköztenyésztésünkre vonatkozó visszapillantásomat összeállítani nagy s általa

*) A házigombakiirtás egy új módja a „Köztelek” 1909. évi 11. számában lett ismertetve.

WETZIG A.
malomépítész, gépgyár
és vasöntő
WITTENBERG.

Gyártja a legújabb rendszerű malomspiratorokat, hámozógépeket szédészédhető surl. köpenyvel, különféle hengerezéket és porcellánhengerezéket, sikszitákat, „Progress” daratisztógépeket, központi szellőztető berendezéseket. Elvállal teljes buza- és rozsmalomberendezéseket és átalakításokat, siloberendezéseket, valamint vízerő és erőátviteli telepeket. Tervekkel és költségvetésekkel díjtalanul szolgál.

Vezérképviselőt Orsz. ak. Magyar Monarchia részére:

KENDOFF ANTAL

malomépítő mérnök

BUDAPEST, VI., Andrassy-út 55. sz.

lános vonásokban, de egyttal igyekszem megczáfolni ismételten is azokat a hamis állításokat és téves tanokat, amelyeket egyes lapokban olvashatunk.

A földmivélsügyi kormány az elmúlt évben is, hiven a 12 évvel ezelött megállapított köztenyésztési programjához, változatlanul folytatta mindazon ténykedéseit, amelyekkel eddig is feltétlenül nagy eredményeket ért el. Ezen nemes s áldásos törekvésének országszerte nagy eredményei vannak már s bár egyesek elismerik részben ezt, midön a hazai kacsatenyésztés már majdnem kész átalakítási eredményeit méltatják, de ez nekünk nem elég, mert mi, akik ezen irányzatért küzdünk, a becsületes munka teljes elismerését mindenkitől elvárjuk s ha abban vannak talán jóhiszemű tévedések, kérünk jobb és okosabb tanácsot, szívesen követjük azt, de amíg ezt nem halljuk, bizony csak a régi uton fogunk előrehaladni.

A gödöllői baromfitenyésztési telepen a 12 év óta beállított magyarvérű baromfiakra igen nagy súlyt helyeztek, sőt a telep vezetője teljesen helyesen meg is állapította s rajzban is megörökítette a magyar tyukok típusát, melyre egy szakembernek sem volt kifogása, tehát ez annyit jelent, hogy ezt Kövy helyesen találta el. Nem áll tehát az, hogy a kormány a magyar baromfi helyes és okszerű kitenyésztésével nem törődött s nem törődik, mert e sorok írója volt éppen az, akinek buzdítására már 12 év előtt néhány tenyésztő berendezett tiszta vérű magyar tyuktenyésztést s az állandó felügyelet s állami támogatással lettek a magyar tyukokat tenyésztő telepek azzá, amik ma, mert hála a jó Istennek, ezek ma is fennállanak. Ezek közül a legrégebbiek a Szalay-féle szolnoki, a Madarász-féle bökönyi s a Hauerné-féle hartai tenyésztetek, de van még ezeken kívül sok más is. A kormány és a B. O. E. mindig nagy gondot fordított ezen vállalkozásokra s egyes helyeken a magyar nemesített kakasokat osztatja ki a népies tenyésztés céljaira.

Annyi bizonyos, hogy az államnak és a B. O. E.-nek a tojástermelés fokozására a jövőben nagyobb gondot kell fordítani, mert a tojásfogyasztás az egész világon rohamosan fokozódik, de nem azon tanács szerint, hogy jól tojó fajtákat adjunk a nép kezébe, mert ilyen fajták nincsenek, lévén a tojóképeség elsősorban főleg egyedi tulajdonság, de azon szempontból, hogy tojástermelési versenyek tartásával, díjakkal és elméleti, valamint gyakorlati előadásokkal tanítsuk meg a népet arra, miként állíthat elő magának minden tenyésztő meglévő tyukjaiból helyes kiválasztással s kitenyésztéssel oly tyuktörzseket, amelyek bőven nagy és sárgahéjú tojásokat raknak. Ez nem babonáság, de gyakorlati dolog, amit sok vidéken gyakorolnak a gazdasszonyok.

Itt van annak a magyarázata is, miért ajánlottam én ezen törekvés könnyebb elérésére az olasz kakasokat, mert ezen fajtában a legtöbb egyed s törzs már átörökített régi ilyen tulajdonokkal bír s így egy jól összeválogatott magyar tyuktörzs vagy keresztezés vagy orpington, vagy ródejlendi tyuktörzsnek a tojóképeségbeli tulajdonságok kellő megkötésére bizonyára jobb lesz egy olasz kakas, mint egy ismeretlen származású.

Ismétlem tehát, hogy a tojástermelés által-

nos fokozására most már tényleg itt az idő nagyobb gondot fordítani, mert a tojásfogyasztás fokozódik, a tojás ára nagyobbodik s így ez jövedelmező foglalkozás lesz.

Itt meg kell említenem, hogy a tojás magas árát én nem annak tulajdonítom, hogy a tyukok az egész világon — mert állítólag Amerikában is felment a tojás ára majdnem a duplájára — sokkal kevesebbet tojnak, hanem annak, hogy általában a gabona- s egyéb takarmányárak megdrágulásával sokkal kevesebb baromfitartanak s a baromfiak ára is felszökött, tehát a tojás, ha tényleg kevesebb, annál drágább lett, mert ezzel szemben, mint már említettem — és ebben az egyben egyetértünk mindnyájan — a tojásfogyasztás világszerte roppant módon fokozódott.

Épp úgy nem ismerhetem el azon állítás helyes voltát, hogy azért sok a rossz tojás, mert nemesített tyukok rakják, ez egyszerű rágalom a tyukokra. Ilyen axióma mellett könnyű volna azt is kisütni, hogy a berni bikákkal keresztezett hazai tehének mind romlott borjút hoznak a világra. Pedig ezt mégsem lehet állítani.

Mindenki nyugodtan tenyésztheti a nemesített ivadékokat, ezek tojásait nemesak a piacon fogják a vevők szívesen megvásárolni, de ha volna valahol a Múzeum-köruton hetenként 100 láda (per 1400 db) készletben, fogadni merek, hogy azt el lehetne adni.

A hazai köztenyésztés jól halad, erre nézve senkinek semmi elfogadható észrevétele eddig nem volt, de a nemes baromfitenyésztők helyzetéről már ez nem mondható s így kívánatos lenne, hogy a jövőben az e tekintetben bárkitől eredő, de okos és megszívlelendő tanácsokat összegyűjtve, a B. O. E.-ben bárki is egy konkrét javaslattal álljon elő s ha kell, az anyagi segítséget kérjük az államtól, mert nézetem szerint is a nemes baromfitenyésztők az oszlopai a hazai baromfitenyésztésnek.

En a nemes baromfitenyésztők érdekében radikálisabban járnék el s azt a kedvezményt, melyet a miniszter a B. O. E.-ra ráruházott akkor, midön a köztenyésztésre szükséges baromfiak beszerzésével őt bizta meg, akképp használnám ki, hogy kimondatnár, hogy nemes baromfiakat a B. O. E. csakis tagjaitól vásárolhat, mert csak azt ismeri el nemes tenyésztőnek, aki ez egyet tagja s baromfitelépét minden évben két egyetli taggal megvizsgáltatja s ezek eljárásuk eredményéről a B. O. E.-nek jelentést tesznek. E vizsgálat akkor is történhet, ha a bevásárlás végett az egyetli megbízott vagy megbízottak oda mennek s akinek telepe beválik, az lépjen be a B. O. E.-be s akkor attól semmiféle perzentet szedni nem szabad. Ezzel a B. O. E. is rohamosan megerősödnek s a nemesbaromfitörzskönyv alapja is meg lenne ezzel vetve s a terhes 9% levonás elmaradna. Ez a százaléklevonás nem vált be, mindenütt csak szemrehányást idéz elő s azért inkább levonatja mindenki a 10%-ot, de a B. O. E.-be nem lép be.

A [B. O. E. keltetőgépek] — tekintettel ennek az országban való újdonságára — teljesen megfelelő mederben foly s nem egy helyen láttam a B. O. E. által kiadott, keltetőgépekkel elért remek eredményeket.

Mindent egyszerre elérni nem lehet. Nem

lehet különösen akkor, ha ahányan vagyunk, annyifelé huzunk s mindenik nagyobb tudós s okosabb szakember akar lenni másoknál. Ehelyett pedig azt kellene tenni, hogy a jó ügy segítségére siessünk mindnyájan s a munkát osszszuk fel magunk közt, aszerint, ki mihez a legjobban ért. En csak azt kívánom az új évben, hogy a komoly munka ezentul is szívesen látott legyen köztünk.
Hreblay Emil.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Tudnivalók.

A tavaszkor gyakori növényi betegségek megállapítása és az ellenük való védekezésre vonatkozó utbaigazítás végett:

1. a rovarok és rovarkártól pusztuló növények a m. kir. rovarvívó állomáshoz (Budapest, II., Intézet-utca 1.);

2. a beteg gyümölcs- és szőlőrészek a m. kir. szőlészeti központi kísérleti állomás és ampelológiai intézethez (Budapest, II., Debrői-ut 13/15. sz.);

3. egyéb beteg növények a m. kir. növényélet és kórtani állomáshoz (Magyaróvár) küldendők. A beteg szántóföldi növényekből több teljes példány gyökerestől és azon némi földdel gondosan becsomagolva küldendő.

A fent elősorolt intézetek a vizsgálatot díjtalanul teljesítik és a felvilágosítást a legrovidebb idő alatt közvetlenül megküldik a kérdéstevőknek.

A szerkesztőségünkhöz beérkezett hasonló küldeményeket ugyan rögtön továbbítjuk az illetékes intézetekhez, de ez mégis némi késedelmet okoz.

Lucernakaszáló fenntartása magtermesztés után. 262. kérdés. Tavaly védőnövény nélkül elvetett és a télen holdanként 400 kiló kainit és 200 kiló Thomas-salakkal trágyázott teljesen zárt és jó lucernásban, amely lehetőleg takarmánytermesztésre még 5 évig lenne meghagyandó, ezélszerű-e magot termesztetni? Nem lesz-e az utána következő takarmánytermesztésben nagy csökkenés várható? Lehet-e erős trágyázással a magtermesztés által gyöngített lucernást megint felségíteni?
B. I.

Felelet a 262. sz. kérdésre. Kísérletképpen megpróbáltam a lucernáról magot venni s azután a lucernást ismét takarmánytermesztésre felhasználni. A fiatal, erőteljes lucernánál az eredmény eléggé kielégítő volt, de azért zárt-ságából mégis veszített. Sok függ az időjárástól s a talaj erőállapotától. Kedvező időben s jó erőben álló talajon megengedhetjük magunknak ezt a kettős irányú kihasználást, de a mag letakarítása után a lucernát erősen meg kell fogasolni és kálifosztrágyázással ellátni, sőt a fogasolást azután minden kaszálás után meg kell ismétetni.
K. K.

Szőlészeti és borászati tanfolyamok. 263. kérdés. Valamely borászati és szőlészeti tanfolyamban szeretnék a f. évben résztvenni. Ilyen tanfolyam mikor tartatik? Szükséges-e valamely különös előképzettség? Hány növendék vétetik fel egy tanfolyamra s meddig lehet folyamodni s hová kell a kérvényt beküldeni? Hol vannak

Szentantal, 1910 január 18.

Tek. OBERURSELI MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK

BÉCS, VI/2, Cumpendorferstrasse 72.

Örömmel hozom tudomásukra, hogy az Önök által szállított 6 lóerejű GNOM-motorral minden tekintetben meg vagyok elégedve. A motor oly tökéletesen működik, hogy cséplőgépem, szecskavágógépem és faaprítógépem körül még a legcsekélyebb rendetlenség sem fordult elő. Üzemköltsége a lehető legcsekélyebb. — Kezelése egy béresre van bízva s mindannak daczára eddigelé üzemzavar még nem fordult elő.

Tisztelettel

Fülöp Szász Coburg-Gothai herceg ő fensége
Szittnyai és Csábrághi gazdasági hivatala
Szentantal (Hont m.)

PODHRÁDSZKY.

ányan vagyunk, nagyobb tudós sásoknál. Ehelyett a jó ügy segít munkát oszszuk a legjobban évben, hogy a sen látott legyen Hreblay Emil.

ÉNY.

betegségek megdekezésre vonat-

osztuló növények (Budapest, II.,

részek a m. kir. állomás és ampe- II., Debrői-ut

kir. növényélet (róvár) küldendők. ekből több teljes mi földdel gondo-

a vizsgálatot díj- psítást a legrovi- küldik a kérdést-

zett hasonló kül- bbitjuk az illeté- némi késedelmet

a magtermesztés önövény nélkül 400 kiló kainit és izott teljesen zárt tőleg takarmány- e meghagyandó, ? Nem lesz-e az mesztésben nagy erős trágyázással gitett luczernást B. I.

2. Kísérletképpen magot venni s mánytermesztésre luczernánál az olt, de azért zárt- ügg az időjárástól ezó időben s jó netjük magunknak st, de a mag le- erősen meg kell ással ellátni, sőt aszálás után meg K. K.

anfolyamok. 263. s szőlészeti tan- résztvenni. Ilyen késeges-e valamely növendék vétetik lehet folyamodni leni? Hol vannak

910 január 18.

AK

erstrasse 72.

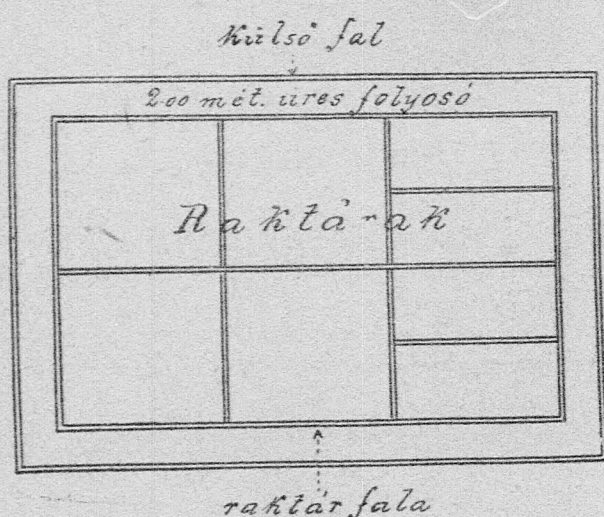
eg vagyok csekélyebb annak daczára

zeg ő fensége asági hivatala DRÁDSZKY.

ily tanfolyamok? Vannak-e teljes és félingyenes helyek? Kinek van igénye az egyik vagy a másik kedvezmény elnyerésére s evégett hová kell folyamodni? A kérvény teljes felszerelésére mily okmányok szükségesek? Bélyegköteles-e? Hányadik életévig lehet folyamodni? Körülbelül mennyi időt vesz igénybe, míg a folyamodvány elintéztést nyer? G. A.

Felelet a 263. sz. kérdésre. A felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam (Budapest, II. ker., Debrői-ut 13.) október hó 1-én kezdődik s egy évig tart. Felvételi kellek: hazai gazdasági akadémiának jó sikerrel történt elvégzése. A tanfolyam tandíjmentes. Jeles végzettségű szegényebb sorsuak egész vagy fél ösztöndíjat kaphatnak. Az egész ösztöndíj havi 100 korona. A tanfolyamon való pályázati hirdetést július-augusztus hónapokban szokták közzétenni.

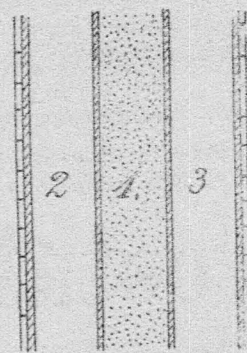
A pinzemesteri tanfolyam (Budafokon) október hó 1-én kezdődik s ötnegyedévig tart. Felvételi

109. ábra. Gyümölcsraktár alaprajza.

kellek: két éves tanfolyamu vinczellériskolák valamelyikének sikeres elvégzése, egészséges testalkat, községi erkölcsi bizonyítvány. A tanfolyam tandíjmentes, szegényebb sorsu folyamodók fél vagy egész ösztöndíjban részesülnek. Egész ösztöndíj havonként 50 korona. A pályázati hirdetést augusztus-szeptemberben szokták közzétenni. A téli hónapokban 2 hetes tanfolyamok is tartanak, kisbirtokosok, vinczellérek, továbbá nagybirtokosok és gazdatisztek részére. Az ezekre való pályázati hirdetéseket december hóban szokták közzétenni.

Vinczellériskola kétféle van, középfoku és alsófoku. Középfoku vinczellériskolák a bihari- diószegi, egri, pozsonyi és nagyenyedi, az utóbbi hároméves, a többi két éves tanfolyamu. Felvételi kellek: ép és egészséges testalkat, betöltött 16 éves életkor s a népiskola végzése. A felvétel lehet tápdíjmentes, feltápdíjmentes vagy a tápdíj fizetésének kötelezettségével. A tápdíj 1 évre 240-300 korona. A tanfolyamok október 1-én kezdődnek. Bővebb felvilágosítást nyújtanak az illető iskolák igazgatói. Alsófoku

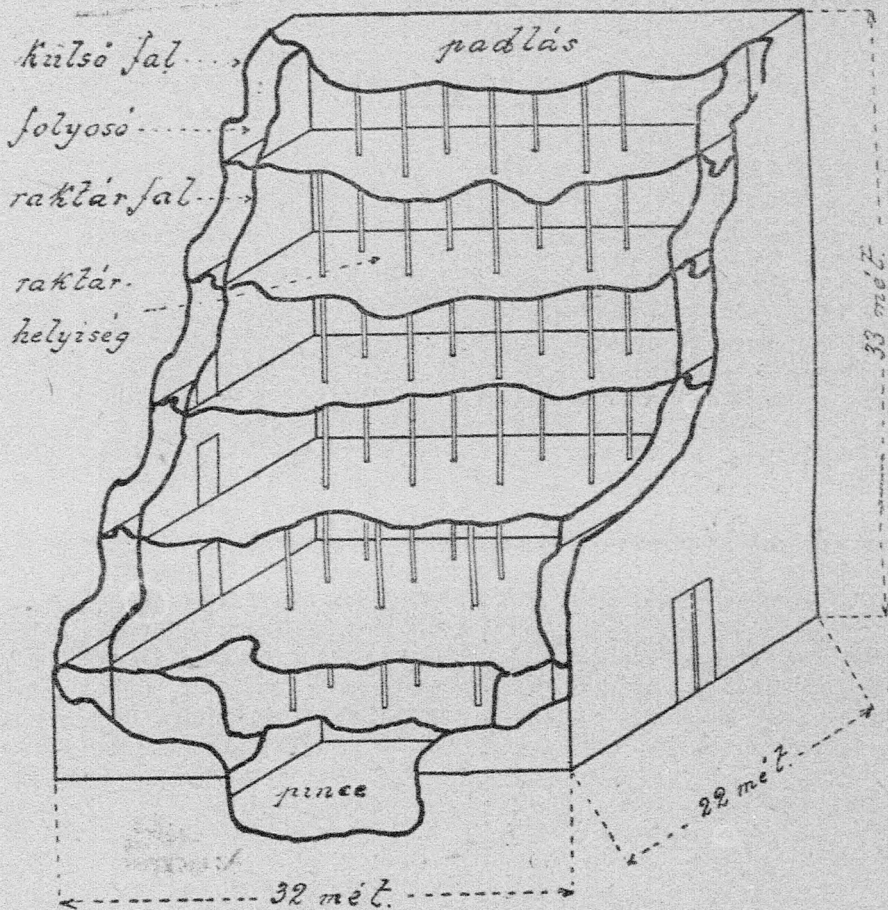
111. ábra. Gyümölcsraktár fal elszigetelése.

vinczellériskolák tarczali, ménesi, tapolczai és kecskeméti. Ezekben a tanfolyam tartama egy év és január 1-én kezdődik. Oly egyének vétetnek fel, kik irni és olvasni tudnak s katonai kötelezettségüknek eleget tettek. A felvétel tápdíjmentes. A pályázati felhívásokat november-

decemberben szokták közzétenni. Időleges szőlészeti tanfolyamok ezidőszert nincsenek. P.

Csillagfürtvetés. 264. kérdés. Indokolt-e őszi keveréknek tavasszal való lekasználása után csillagfürtöt vetni zöldtrágyának júliusi leszán-

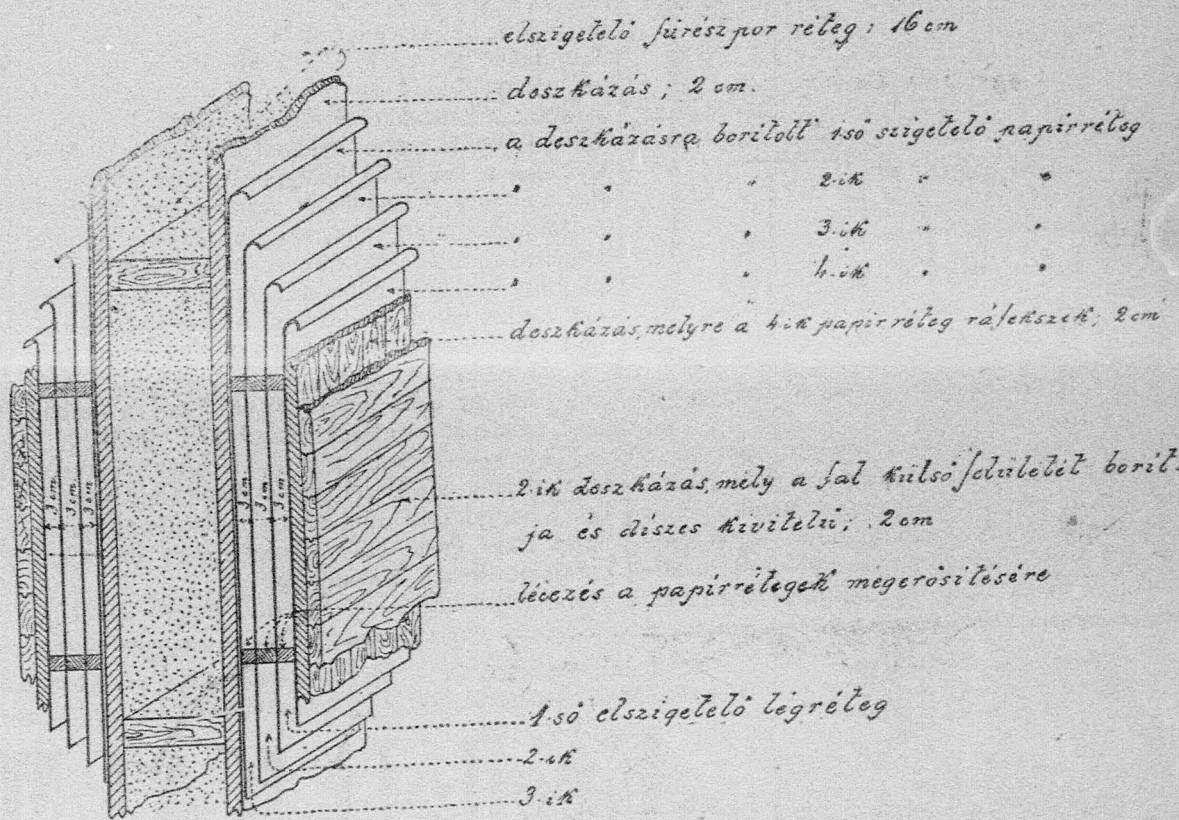
magvu fehér csillagfürt a középkötött földeken is eléggé jó eredménnyel természetű, csak arra kell ügyelni, hogy sekélyen (1-2 cm-re) takarjuk alá a magot. Jobban megfelelhet azonban a csillagfürt, lóbabónak és tavaszi takarmányborsónak a keveréke a kötöttebb földeken,

110. ábra. Gyümölcsraktárépület átnézete.

tásra oly talajon, mely nem homokos? Illetőleg a laposmagvu, fehér csillagfürt középkötött agyag-, vályogtalajokon zöldtrágyának használva diszlik-e s ha nem, mely talaj felel meg legjobban neki? G. J.

mert a talaj kötöttségi fokát így látatlanban megállapítani nem tudom. Annyit jelezhetek, hogy a laposmagvu fehér csillagfürt egyike azon csillagfürtféléknek, mely kötöttebb földeken is eredménnyel természetű. K. K.

A fal másik oldala ugyanilyen elrendezéssel bír. 112. ábra. Gyümölcsraktár falának átnézete.

Felelet a 264. sz. kérdésre. Az őszi keverék lekasználása után csillagfürtöt zöldtrágyának vetni nagyon is indokolt eljárás lehet, mert fejlődése oly időre esik, amikor még elegendő esőre számíthatunk. Leszántása akkor legindokoltabb, mikor a hüvelyei fejlődni kezdenek. A lapos-

Gyümölcsraktárak Kaliforniában.

San-Francisco, Cal., 1910 apr. hó.

A kaliforniai piacokon már megjelent az év legkorábbi gyümölcse, a földieper és még szerte az amerikai kontinensen, világvárosokban s a

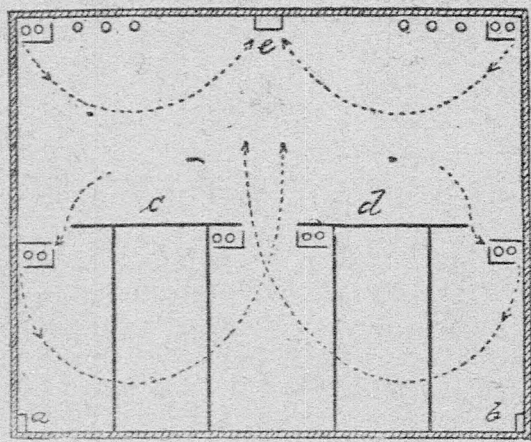
legkisebb 200—300 lakosu város árucarnokában bőségesen adják-veszik a mult őszi termésű friss gyümölcsöt, esábitóan szép színekben pompázó almát, itt-ott zamatos körtét is, kifogástalan ép, egészséges minőségben, aránylag olcsó áron.

Nem egykönnyen fér ez a fejébe a magamforma szegény embernek, aki otthon nagybőjt táján csak a csemegeüzletek üvegtáblái mögött lát jó gyümölcsöt, 10—20 krajczáros almákat, 40—50 krajczáros körtéket, vagy ha kedves, gondos régi háziasszonyaink „speizából” kerül elő ritka vendég kedvéért, meg Sándor napjára, József napjára a féltve tartogatott alma, szőlő.

Kaliforniában sem lenne ez így, de nem is természetné Kalifornia azt az óriási gyümölessennyiséget, amit természet, nem tehetne érte zsebre számlálhatatlan dollárokat, ha a közvetítő kereskedelem, ez az igazi vállvetett munkatársa itt a farmernek, meg nem teremtette volna sok friss gyümölcs romlás nélkül való eltartásának módját és eszközt a hidegraktárak intézményében.

A hidegraktár — cold storage — nem új dolog, czélja a romlandó árut a külső behatásoktól védett helyiségekben megfelelően alacsony és állandó hőmérséklet által romlatlanul eltartani. A budapesti központi vásárcsarnoknak is van földbesüllyesztett szép hidegraktára.

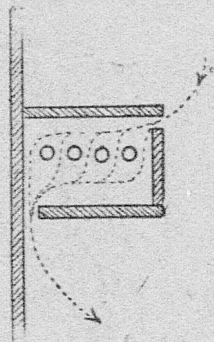
A kaliforniai hidegraktárak, melyeket meglátogattam, a föld fölé vannak építve, 4—5 emelet magas, megközelítően koczkaszerű zárt testet képeznek, mely nagy köbtartalom mellett aránylag legkisebb külső fölülettel bír. San-Franciscóban a National Ice and Cold Storage Co. hatalmas telepén az egyik főépület körülbelül 32 m. hosszú, 22 m. széles és 33 m. magas a föld fölött, 5 m. mély a föld alatt; köbtartalma 26,800 m³ és a külső behatásoktól elszigetelendő földföletti fölülete csak 4268 m². Elszigetelésre levegőrétegeket alkalmaznak benne; az épületnek külső 50 cm. vastag téglafalain belül 2 m. széles üres tér van minden oldalon, földtől a tetőig, ami zárt folyosókat képezve,

113. ábra. Gyümölcsraktári állványok elhelyezése.

alkotja az első elszigetelő levegőréteget, azon belül következnek a tulajdonképpeni raktárhelyiségek falai. A raktárfalak 48 cm. vastagok s amint a telep tisztviselőitől megtudhattam, egy fűrészporréteg s kettős levegőrétegszigetelést tartalmaznak. A falat négy egymástól 10—14 cm.

távol álló deszkafal alkotja, miáltal abban három üreg képződik. A középső üreg (111. ábra 1. sz.) fűrészporral van megtömve, kétoldalt a 2-ik és 3-ik számú üreg levegőt tartalmaz. A deszkafalnak a levegőüregek felőli oldala elszigetelő papírréteggel van borítva s az üregben még két réteg elszigetelő papír van szabadon kifeszítve, egymástól mintegy 3 cm. távolra. Az egész elrendezés látható a 110-ik és 112-ik ábra vázlatos rajzából. Hasonló szerkezetűek a közfalak, az emeleleteket egymástól elválasztó

114. ábra. Hűtőcsövek a raktárfal mentén.

mennyezetek s az épület külső téglafalainak belső oldala is. A falak és mennyezet felületeit borító deszkázás finom, mondhatni diszes, csupa keskeny, 8 cm.-es deszkaszalagokból a legjobb vörösfából — red wood — van összeállítva és sellakkal bevonva, mintha polírozva volna, ami nemcsak rendkívül kellemes benyomást kelt, de a lepedékszerű tisztaságot lehetővé és ellenőrizhetővé teszi.

Az épületnek pinczével együtt 7 szintje — floor — van; az egyes emeletek 6—10 különböző nagyságu kamarára vannak osztva, amiben vannak 10 m. hosszú 10 m. széles termek és 3 m. széles, 5 m. hosszú szakaszok is. A helyiségek körülbelül 5 m. magasak, ami lehetővé teszi egyes kamarákban 2³/₄ m. magasságban állványok alkalmazását s ezzel a gazdaságosabb kihasználást. (Lásd 113. ábra c és d.)

A hőmérséklet szabályozása az ismert ammoniakhűtő eljárás segítségével történik. A hűtőcsövek a folyosókról beágazva leginkább a falak és állványok mentén vonulnak négyesével egy körülbelül 60 cm. □ deszkaborításba foglalva, mely oldalának felső részén és alul a fal mentén nyitott; a csövekkel érintkező levegő lehülve a fal melletti hézagon lesüllyed s helyébe a felső nyíláson a kevésbé hideg beáramlik. Ez elrendezés a levegőt folytonos mozgásban tartja és a hőmérsékletet teljesen kiegyenlíti; minden kamarában hőmérők vannak alkalmazva, miket naponta többször ellenőriznek. Igen nagy gondot fordítanak a szellőzésre. A mennyezet közepén vonul e szellőző csatorna, mely légszivattyúval áll összeköttetésben, a légeseréhez szűksége friss lég beocsátása a és b-nél a falban lévő nyílásokon történik. (Lásd 113. ábra.)

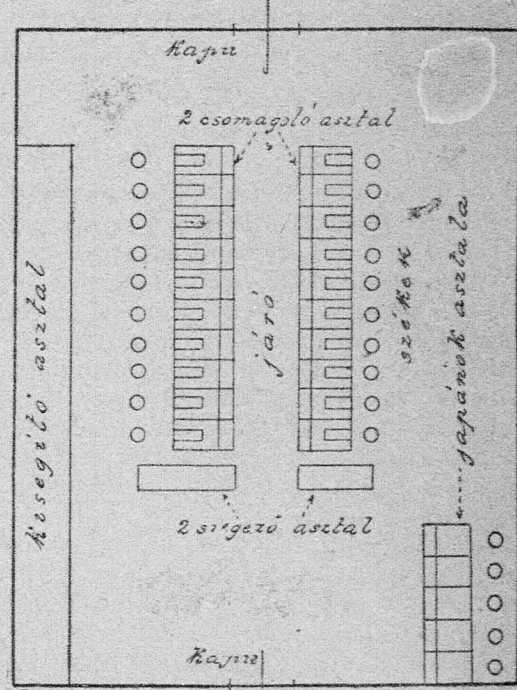
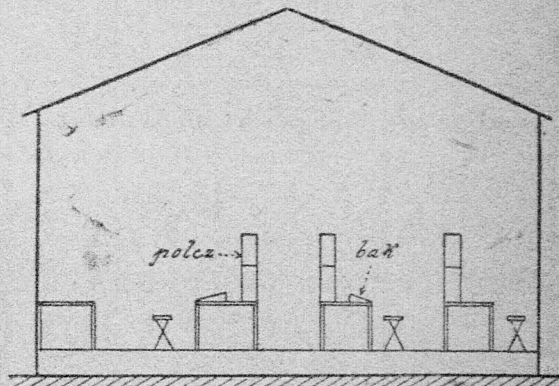
Főbb vonásokban a fentebbiekhez hasonlók a san-franciscói Merchant's Ice and Cold Storage Co. hidegraktárai, melyeknek épülettömege mintegy 72,000 m³-t tesz; elszigetelésre itt sajtoltparafa lemezeket használnak.

A hidegraktárak rendszerint jéggyártással is

foglalkoznak s gépezeteik üzemen tartására melléképületekben elhelyezett megfelelő gőz és villamos erőgépekkel rendelkeznek.

Fényképen az említett két hidegraktárt nem mutathatom be, de az impozáns épületekhez arányosan képet alkothatunk a bennük fölhalmozott áruk s az általuk lebonyolított forgalom nagyságáról. Sajnos, fölvetelt bent a raktárakban sem eszközölhettem.

A hidegraktárba minden romlandó élelmiszer beraktározható, de minden csak csomagolva, többnyire kis ládáknak. A raktárbékeket is a beraktározott ládák mennyisége után fizetik; szakaszokat bérbe venni nem lehet. Az első sor ládát fehérre festett körülbelül 20 cm. magas ászokfára rakják s minden következő sort 1—2 cm. vastag lécz közbehelyezésével választanak el a másiktól, hogy a levegő minden egyes ládához hozzáférhessen s a lehülés és friss légesere akadálytalanul mehessen végbe.

115. ábra. Gyümölcscsomagoló szin keresztmetszete és alaprajza.

A falak mellé semmit sem raknak és tuzsufaltságnak nyoma sincs, sem páralecsapódásnak, nedvességnek, sem rossz szagnak. Olyan tiszta ott minden, hogy bármely kamarában bátran asztalt teríthetnének akármilyen kényes izlésű uri társaságnak.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek.

Európaszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti KALMÁR-rosták”

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztítógépgyár és vasöntöde.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32.

Mindem kamarába csak egynemű árut raknak, minthogy minden áru más és más hőfokot és szellőzést igényel. A tojást 2/4 fokkal alul a fagypontra tartják s jól eláll 5—6 hónapig is; a friss zöldséget, sajtokat +2 1/4 C. mellett, a vaját 0° C. mellett, friss húst, különösen baromfit jól fagyasztva — 2 vagy 3° C. mellett, élő virághagymát szintén — 2—3° C. mellett raktároznak. A nedvűs és boggyógyümölcsök, baraczkok, szőlő, eprek; csak rövid 1—2 hétig állanak el a hidegraktárban, ellenben az alma és körte + 2/4° C. hőmérsékleten 6—8 hónapig hibátlanul eláll.

A raktárba helyezett áru semmiféle kezelésben nem részesül; ahogy azt a láda almát októberben behelyezték, ahhoz senki sem nyúl, se nem forgatja, se nem válogatja senki; és ha márcziusban-áprilisban kibontják, mint meggyőződtem róla, nincsen abban egy romlott sem! Olyan üde, mosolygó mind, mintha akkor vették volna le a fájáról. No, már ebben nemcsak a hidegraktárnak van része!

Legnagyobb része van ebben az amerikai világ üzleti becsületességének, amit itt szigorúan értelmeznek. Az a farmer vagy csomagoló társaság abba a láda almába bele nem tesz egyet, ami rossz, más minőségű, hibás, sérült vagy fejletlen, hát nincs ami a romlás csiráját bevigye, elromoljon s a többit is elrontsa. Minden ládán jelezve van a minőség és a csomagoló czége, ami garanciául is szolgál.

Igy a gazda rá van utalva, hogy gyümölcsét nagyon gondosan kezelje, hogy annak mentől nagyobb százaléká juthasson a kifogástalan minőségbe. Ezt a gondos kezelést korán kezdik: már a fát részesítik abban, a földjét megmunkálják, bámulatos találekönységgel, nagy fáradságos eljárásokkal irtják a férgét, előlik a gombabetegségeket, tanácsért fordulnak a szakemberekhez, akarnak jól termelni s nem nyugszanak, míg czélt nem érnek! Bizony meg kell azért a jó eredményért dolgozni Kaliforniában is! Az már csak a koronája a gondos kezelésnek, hogy dió, szilva kivételével a gyümölcsöt mind kézzel, vagyis a szedő tiz ujjával szedik és az osztályozásnál „nem hajlik maguk felé a kezük!” A csomagolás izléses és praktikus. Árucarnokban egymásra rakják az almás ládákat, melyek felbontásakor minden egyes alma külön papírba van csomagolva. Következő cikkemben a baraczk szedését és csomagolását fogom bemutatni eredeti fényképfelvételekkel illusztrálva.

Igy vált a hidegraktár a kaliforniai gyümölcs-termesztés egyik leghatalmasabb emeltyűjévé, mely a farmert munkára, jobb munkára kényszerítette, de viszont az eredetileg könnyen romlandó s ezért rövid fogyasztási időre szorított és ingatag értékű gyümölcsből egy biztosan kár nélkül ellartható, tehát szinte korlátlan fogyasztási idejű és így szilárd értékű kereskedelmi cikket csinált, amelynek termeszése egyre több és több ezer holdakra terjed, egyre több és több ezreknek és százazeknek nyújt munkát és megélhetést.

Amerika a tudomány és tapasztalás vívmányait ha megismerte, alkalmazza is. Kövessük!

Safáry János.

Magyarország termése az 1909. évben.

A m. kir. központi statisztikai hivatal által összegyűjtött adatok alapján a földmívelésügyi minisztérium most tette közzé Magyarország (Horvát- és Szlavonország nélkül) múlt évi teljes terméskimutatását. E kimutatás szerint a terméseredmények az 1908. évvel egybevetve a következők:

	Termett		
	1 holdon	összesen	
	q	ezer q	
Őszi buza	5-47	29,800	40,547
Tavaszi buza	5-24	1,050	876
Őszi rozs	6-55	11,185	11,311
Tavaszi rozs	5-27	209	166
Kétszerés	5-77	563	713
Tönköly	4-46	5	6
Őszi árpa	7-83	783	837
Tavaszi árpa	7-78	14,865	11,426
Zab	7-07	13,393	10,185
Köles főtermény	6-42	230	155
Köles utónövény	4-42	35	28
Tatárka főtermény	5-19	40	37
Tatárka utónövény	3-92	71	50
Borsó	5-86	90	87
Bab főtermény	5-63	151	120
Bab melléktermény	1-06	1,101	1,405
Lenese	4-54	46	44
Szemes tengeri	9-65	41,115	37,117
Dinnye	75-88	3,614	3,447
Tök főtermény	137-77	2,778	2,505
Tök melléktermény	6-29	7,596	9,043
Burgonya	47-75	49,949	37,955
Czukorrépa	133-75	25,934	20,672
Takarmányrépa szántóföldön	171-68	59,034	47,192
Takarmányrépa kertben	184-93	3,315	2,804
Tarlórépa	67-78	1,070	793
Cziromag főtermény	7-93	63	74
Cziromag melléktermény	7-94	64	68
Cziromag főtermény	0-68	101	108
Cziromag melléktermény	1-22	181	198
Őszi repce	4-91	129	119
Tavaszi repce	4-76	11	7
Dohány	8-35	723	750
Kendermag	2-54	244	196
Kenderfonál	5-27	507	478
Lenmag	2-88	47	48
Lenfonál	5-56	91	91
Mák főtermény	4-31	34	37
Mák melléktermény	0-39	6	6
Őszi búkkönymag	5-74	36	29
Tavaszi búkkönymag	5-95	427	365
Lóheremag	0-96	61	75
Luczernemag	1-29	25	33
Baltaczim	2-74	11	13
Muharmag	5-22	36	25
Csalamádé zölden	174-07	30,056	18,175
Őszi búkköny és rozs	22-35	620	517
Zabosbúkköny	19-17	12,756	9,950
Lóhere	21-30	11,558	9,807
Luczerna szántóföldön	27-73	9,234	7,358
Luczerna kertben	29-06	1,154	1,006
Baltaczim	15-28	674	543
Muhar	22-05	1,688	930
Széna és sarju réten	17-11	87,226	75,390
Széna és sarju kertben	19-83	3,931	3,338
Széna és sarju egyéb kaszálókon	12-71	1,061	903
Káposzta főtermény	143-81	9,298	6,600
Káposzta melléktermény	3-88	131	99

E kimutatásból kitűnik, hogy az őszi gabonától eltekintve, az összes tavaszi gabonából és tengeriből, gumós és gyöknövényekből, valamint a takarmányféllekből is sokkal jobb volt az 1909-iki, mint az 1908-iki termés. De annál rosszabb volt a buza- és bortermeés, ami már az 1909. évi forgalmunkban is erősen érvényesült,

amennyiben búzából 33-2 m. K. volt a behozatali búzából és búzalisztből együtt pedig csak 215-6 m. K. volt a kiviteli többletünk, holott 1908-ban 320-9 m. K. érték. Természetes, hogy az 1909. évi termésnek 1909 augusztus 1-től 1910 július 30-ig számított kiviteli mérlege még kedvezőtlenebbül fog alakulni, mert 30-9 millió q őszi és tavaszi búzatermésével szemben hazai szükségletünk 28 millió q és így kiviteli fölöslegünk csak 3 millió q, mely alig negyed részben fődözi Ausztria szükségletét. Százalékokban kifejezve, a gabonatermeés a következő volt:

	5 évi átlag		1908-ban		1909-ben	
	1900-1904	1908-ban	1908-ban	1909-ben	1908-ban	1909-ben
	millió q	millió q	%	millió q	%	millió q
Buza	40-6	41-4	101-9	30-9	76-1	
Rozs	12-4	12-2	98-4	12-0	96-7	
Árpa	12-4	12-3	99-2	15-6	125-8	
Zab	11-0	10-2	92-7	13-4	121-8	
Tengeri	—	37-1	—	41-1	—	

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Egyröl-másról	997
Gyümölcsraktárak Kaliforniában	1007
Magyarország termése az 1909. évben	1009
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Védekezés a kalászosok megdülése ellen	998
Káros-e a foszforsavtrágyáknak egyoldalú bőséges alkalmazása?	999
Lótenyésztés.	
Az amerikai ügető ló	1001
Gazdasági rovartan.	
A madarak és a rovarkárok	1003
Gazdasági gépészet.	
A Kőszegi-féle motoros talajmívelő	1005
Gazdasági építészet.	
Uj szer házigomba irtására	1005
Baromfitermesztés.	
Baromfitermesztésünk az elmúlt évben	1005
Levélzsekrény	1006
Vegyesek	1009
Az agrárprogramm népszerűsítése. — Esküvő. — Helyreigazítás. — A Magyar Gazdasági szövetség közgyűlése. — Küzdelem a növénybetegségek ellen. — Agrár szövetkezeti párt. — A m. kir. állami Rovartani Állomás új helyisége. — Méhészeti kiállítás és vándorgyűlés Budapesten. — Uj gazdakörök. — Népházépítés Marostorda megyében. — Nagy nemzetközi lóvásár Ersekújvárott. — Apró hítek	
Kereskedelem, tőzsde	1012
Szerkesztői üzenetek	1015

Az agrárprogramm népszerűsítése.
Az agrárprogramm, mely oly széles körökben talált visszhangra, csak úgy fog a gyakorlatban érvényesülni, ha a választók széles rétegeit vonják be annak érdekeltsege körébe. Ennek a módja pedig az, hogy a képviselőjelöltek, akik e program alapján állanak, a programmal alárírói vagy általában elvi hívei igyekezzenek a programot a nép körében ter-

Ártézikutfurás és vízvezetés!!!

SOÓS SÁMUEL

ő csász. és kir. fensége József főherczeg udvari kutfuró-mestere mélyfurási vállalata

Hódmezővásárhely.

Villamoserőre berendezett modern műhely!

Elvállalok mérsékelt díjazás mellett földszin fölé és földszinhez közel emelkedő vizű ártézikutak furását, különféle kutfurószerszámoknak a legkiválóbb szerszámacél- és öntöttacélanyagokból való gyártását és szállítását. Szállítok továbbá a legolcsóbb árak mellett fürdő-, mosdó- és klozetberendezési, mindenféle vízvezetékberendezési cikkeket, melyekből állandóan raktárt tartok, valamint a budapesti szivattyugyár minden termékét.

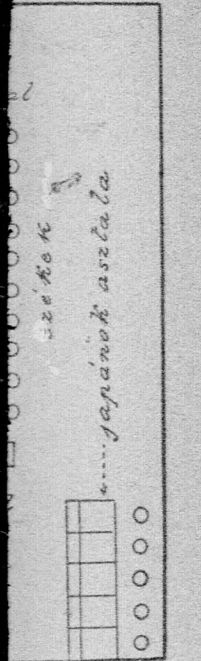
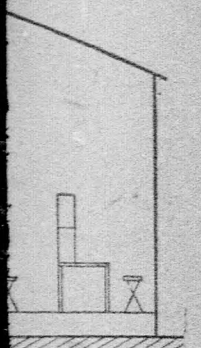
Megkeresések azonnal elintéztetnek!!!

VFOLYAM.

mben tartására megfelelő gőz és

degraktárt nem épületekhez bennük fölhalmozott forgalom

andó élelmiszer csomagolva, árbevételeket is a

in keresztmetszete

raknak és tul- páralecsapó- szagnak. Olyan amarában bátran a kényes izlésű

zetű és leg-

ák

rhely

érképviselet.

nöksége

jeszteni. A program könnyebb propagálása céljából ahhoz indokolás is készült, amely az érdeklődőknek bármily példány-számban rendelkezésükre áll, ha e kíván-ságukkal az OMGE.-hez fordulnak. Már a legkevesebb, ami a gazdatársadalom vezetésre hivatott elemeitől és testületei-től megkövetelhető, hogy a költségbe nem, legfeljebb csekély fáradságba kerülő propaganda munkáját vállalják s az agrár-program népszerűsítése érdekében hatás-körükben mindent elkövessenek.

Esküvő. Özv. Renner Gusztávné *Jummerspach* Johanna és néhai Renner Gusztáv, kir. tanácsos, jószágkormányzó leányát *Stefániát* folyó hó 23-án d. u 5 órakor vezeti oltárhoz a Kálvintéri ev. ref. templomban ifj. *Izery Izsák* Gyula dr., *Izery Izsák* Gyula kir. ítélőtáblai bíró és neje, *Krauttil* Magdolna fia.

Helyreigazítás. A „Köztelek” f. évi április hó 9-én megjelent számában közöltük az idei tenyészállatvásárok díjazásának eredményét. E közleménybe egy hiba csuszott be, melyet helyreigazítani tartunk szükségesnek. A *külföldi fajta sertések* csoportjában ugyanis a közölt kimutatás szerint az I. a) kandiját *Eckstein* Fülöp, az I. b) kandiját pedig *Blasesok* Gyula egy-egy kanja nyerte. Ez nem felel meg a tény-nek, mert valójában *Blasesok* Gyula kanjának a bizottság a II-ik díjat ítélte oda, de figyelemmel a díjazott kan kiváló minőségére, az eredetileg 200 koronás II-ik díjat 300 koronára emelte fel. *Első* díj csak egy volt s ezt mint említettük, a bizottság *Eckstein* Fülöp hires tenyészétéből származó kannak ítélte oda.

A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése. A Magyar Gazdaszövetség folyó évi április hó 30-án délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését saját helyiségében. A közgyűlésen *Darányi* Ignác volt földmívelésügyi miniszter fog elnökölni. A szövetségnek ez csak formális közgyűlése, mert országos nagygyűlést, melyre évente a gazdaköri és szövetkezeti kiküldöttek ezrei szoktak összegyűlni, az ideán *Nyíregyházán* tartja szeptember 20-án, ahol ugyanakkor nagyszabású országos mezőgazdasági kiállítás lesz, melyet az 50 éves jubileumát ünneplő Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület rendez.

Küzdelem a növénybetegségek ellen. A magyaróvári m. kir. növényélet- és kórtani állomás azzal a kéréssel járul az ország valamennyi gazdálkodójához és kertészkedőjéhez, ugyancsak mindazokhoz, akik a mezőgazdaság és kertészet iránt érdeklődnek, szíveskedjenek az illetők minden egyes esetben, amikor a gazdasági vagy kerti növényeiken gombák (baktériumok) által okozott betegséget, vagy pedig kedvezőtlen időjárási és talajviszonyokból eredő gyenge fejlődést észlelnek, a helyi viszonyok kimerítő ismertetése mellett az állomást értesíteni és a beteg növényből a baj megállapítása végett mintát beküldeni. Komoly baj esetén az állomás szakértőt is küld a helyszínére. A felvilágosításokat az állomás díjmentesen adja meg, a minták vizsgálatát ingyen végzi, sőt általános érdekű esetekben szakközvegeit is ingyen

küldi ki a helyszíni vizsgálat megejtésére, esetleg a védekezési eljárás vezetésére.

Agrárszövetkezeti párt. Most alakult meg a barserebelyi kerületi agrárszövetkezeti párt, mely képviselőjelöltjének *Hermann* József dr.-t jelölte. Az alakuló közgyűlés táviratilag üdvözölte az agrárszövetkezeti mozgalom három nagy alakját: *Darányi* Ignác dr.-t, *Mailáth* József grófot és *Károlyi* Mihály grófot. *Hermann* József Barserebelyen és Okán a választópolgárok nagy lelkesedése mellett már elmondotta program-beszédét.

A m. kir. állami Rovartani Állomás új hivatalos helyisége. A m. kir. állami Rovartani Állomás folyó évi április hó 22-én behurcolkodik az új hivatalos helyiségébe, amely *Budapest*-ben, II. kerületben (Budán), az Intézet-utcában 1. szám alatt lesz. Ezt az érdekelte gazdaközönség érdekében azért közöljük, hogy a fenti határnapon túl a Rovartani Állomáshoz intézett leveleiket és küldeményeiket az új címzéssel kell juttatni, egyébként ügyük elintézése késedelmet fog szenvedni.

Tökből készített tojásptótló. A m. kir. Anatólógiai Intézet múlt évi évkönyvében *Gáspár* János dr. beszámol a tökből készített tojásptótló elemzéséről. Ez a Tury-féle tojásptótló már a forgalomból kimaradt, de még a múlt évben forgalomban lévén, a földmívelési minisztérium elrendelte annak megvizsgálását, alkotórészeinek meghatározását. Csupán az érdekesebb vegyelemezési adatokat jegyezzük fel e helyen. A tojásfehérjének 2% a, a Tury-féle tojásptótló fehérjének 25%-a nem emészthető. A tojás szárazanyagában a fehérjék 53%-ot, a zsírnemű testek 41%-ot tesznek, míg a Tury-féle tojásptótlóban a proteinek 19%-ot tesznek és ebből 5% albumin, ezeknek is 25%-a emészthetlen. De már a tojásptótló szárazanyagában is nagy az eltérés, amennyiben a tojásptótlóból 3471 gramm, míg a tojás pedig 1230 gramm szárazanyagot tartalmaz. A *Gáspár* dr. által végzett kalácsütési próbákban a tojásptótló egymagában teljesen alkalmatlannak bizonyult és csupán a tészta színét festette sárgásra. Ez a tojásptótló vegyelemezés is azt bizonyítja, hogy az ismeretlen összetételű bármely tápszergyártmányokat csakis szakzerű vizsgálatok után használjuk és a hirdetések hü-hójával ne engedje magát becsapni a fogyasztó.

Méhészeti kiállítás és vándorgyűlés Budapest. A magyar, német és osztrák méhészek augusztus 19-24. napjain Budapestben tartandó 55. vándorgyűlése és a vele kapcsolatos méhészeti kiállítás iránt a nagyközönség érdeklődése napról-napra jobban fokozódik. Az előjelekből ítélve, a vándorgyűlés és kiállítás sikere a reményeket messze túl fogja haladni. A vándorgyűlésre folytonosan érkeznek magyar és német szakelődásokra szóló bejelentések. A hazai gazdatársadalmi testületek szinte egymással versenyezve ajánlanak fel a kiállítás díjazására pénzjutalmakat és érmekeket. Az előkészítő-bizottság (földmívelésügyi minisztérium, földszint 3.) minden irányban felvilágosítást ad, ha eziránt hozzáfordulnak.

Új gazdakörök. Rövid egymásutánban négy új gazdakör alakult Arad megyében: *Agya* községben 50 taggal, *Meggyesháza* 51 taggal, *Simándon* 68 taggal és *Aradgájon* 77 taggal. Mind a négy helyen *Ipolyi-Keller* Iván, az Aradvár-

megyei Gazdasági Egyesület ügyvezető-titkára vett részt az alakuló közgyűlésen, aki kifejtve a gazdakörök létesítésének szükséges és hasznos voltát, a jelenvolt kisgazdákat összetartásra és érdekeik megvédésére buzdította. Legközelebb még *Meggyesháza* és *Simonyfalva* községekben alakulnak meg a gazdakörök.

Nagy nemzetközi lóvásár Érsekújvárott. Az érsekújvári XXVIII. nagy nemzetközi lóvásár iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg az idein is. A vásár, mely május hónap 5-én délután kezdődik és 6-án este ér véget, nagyobb gépkiallítással lesz egybekötve. Tekintettel a jelentkezők nagy számára, a rendezőség arra kéri az érdeklődőket, hogy lakás iránti igényüket már most jelentsék be a polgármesteri hivatalnál.

Apró hírek. A világ műtrágyagyártása 1908. évben. A statisztikai adatok szerint 1908. évben az egész világon 5.365.200 tonna műtrágyát gyártottak. A különböző államok műtrágyagyártása a következőleg oszlott meg: Egyesült-Államok 2.640.000, Tunisz 1.265.000, Algír 350.000, Océánia 320.000, Franciaország 490.000, Belgium 200.000, egyéb termelő helyeken 100.000 tonna. Azóta újabb feltároló helyeket vettek termelés alá és a műtrágyagyártás két év óta is nagy emelkedést mutat.

A határidőüzlet eltűlése Amerikában. Élénk föltűnést keltett a newyorki terménytőzsdén a beavatottaknak az a híradása, hogy Taft elnöknek eltökélt szándéka igen rövid idő alatt a mezőgazdasági termékekben való határidőüzletet megtiltani. A törvényjavaslat már teljesen készen van. Eszerint tilos a posta, a táviró, a telefon használata a határidőüzlet céljaira. Ezeknek a forgalmi eszközöknek igénybevétele nélkül pedig majdnem lehetetlenné válik a határidőüzlet.

A tuskéltű kaktusz. Egyik előkelő kertészeti folyóiratunk megemlékezik arról, hogy az amerikai élelmiszerdrágaság és a husbojkott következtében az amerikaiak húsptótló olesó táplálék gyanánt a tuskéltű kaktuszt eszik Burbank ajánlatára. Egyes amerikai vendéglőkben már fogyasztják is a tuskéltű kaktuszt főzeléknek és salátának elkészítve.

Lapunk mai számában a 1030., 1031. és 1033. oldalakon közöljük *Teleki* Arvéd gróf drassói uradalmának hirdetéseit, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Lapunk mai számában a 1019. oldalon közöljük a *Szegei Kenderfontógyár R.-T.* hirdetését, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Parcellázások jutányos és gyors keresztül-vitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” üzletműködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására is. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkeskedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekre vonatkozólag az igazgatóság (Budapest, V., Géza-utca 2. szám) kívánatra minden felvilágosítást megad. Az intézet működésének előnyei: 1. A lebonyolítás olesósága. 2. Az inté-

A LEGJOBB MAGVAK

KAPHATÓK

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magnagykereskedésében

IV., Kossuth-Lajos-u. 4., BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 33.

☛ Az idej árjegyzék megjelent, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik meg. ☛

zet nyereségrészesedést nem igényelvé, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegezettek. Az intézet által engedélyezett kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközöniséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudományjal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elméletekkel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatain átszűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szempontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat feltétlen megbízhatóság mellett könnyen érthető és olcsó könyveket bocsáthat az olvasó közönség rendelkezésére.

Ujabbban az OMGE. könyvkiadó vállalatában következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára” I. évfolyamának 12 füzeté 5 K. Campbell H. W.: *Okszerű talajművelés*. Magyarra átdolgozta: K. Ruffly Pál. Füze 3 K 50 f, vászonkötésben 4 K 50 f. Praznovszky Á.: *Dohánytermelés és kezelése*. II. kiad. Füze 2 K, vászonkötésben 3 K. Károly Rezső: *Mezőgazdasági üzemszervezés és eredmények*. Füze 9 K, vászonkötésben 10 K. Rodiczky Jenő dr.: *Die Bienenzucht in der Nusschale*. II. kiadás 1 K 20 f. Cselkó István: *Szarvasmarhatenyésztés*. Füze 7 K, vászonkötésben 8 K. Grabner Emil: *A gazdasági növények nemesítése*. Füze 5 K, vászonkötésben 6 K. Szilárd Gyula: *Szőlőművelés és borgazdaság*. Vászonkötésben 10 K. Vantsó Gyula dr.: *A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény*. Kérdés és feleletekben 50 f. Kovács Imre: *A gyapjú minősítése* 3 K 50 f. Cselkó István: *Takarmányozás*. Kellner új elmélete alapján. Vászonkötésben 10 K. Sierbán János és Koerfer István dr.: *Tejgazdaság*. Kézikönyv gyakorló gazdák és tejszövetkezetek részére. Füze 4 K, vászonkötésben 5 K. *Népszerű kiadás Magyar és német nyelven*. Egyenként 2 K. Kovács Béla és Monostory Károly: *A ló és tenyésztése* 12 K, vászonkötésben 15 K. Rodiczky Jenő dr.: *A magyar juhtenyésztés múlt és jelen irányiról*. Vászonkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és hasznvétele* 1 K 50 f. Molnár István: *A mezőgazdasági gyümölcstermelés és értékesítés*. Vászonkötésben 5 K. Kardos Árpád: *Házi és udvarkertek berendezése*. Vászonkötésben 3 K.

Suschka Richárd: *Egyszerű gazdasági számvitel*. Vászonkötésben 6 K. Cserhádi Sándor: *Talajismeret*. Füze 4 K, vászonkötésben 5 K. Péter Béla: *A vadon termő növények*. Vászonkötésben 5 K. Tormay Béla: *Általános állattenyésztés*. Vászonkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K 50 f. Wiener Moskó: *Az ujlaki uradalom üzleti berendezése* 1 K. Szilassy Zoltán: *Gazdasági számviteli naptár 1910* 2 K 50 f. *A Népbartója Naptár 1910* 50 f.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágva és borítékba téve, a „Patria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg posta-utalvánnyal küldöm.

Kérem postafordultával alanti címre következő könyveket küldeni:

A könyv neve: _____ ára _____ K.

_____ „ _____ „ _____ K.

_____ „ _____ „ _____ K.

_____ „ _____ „ _____ K.

Olvasható aláírás: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

Mezőgazdasági helyzet.

1910. április 21.

Arad. Az időjárás változó, de lassacskán kezd a levegő ismét felmelegedni. Az őszi vetések fejlődése nagyon előrehaladt és sok helyen annyira buja, hogy a gazdák már emiatt kezdenek aggódni. A tavasziak normális fejlődést mutatnak. A legelők az utóbbi esős napok folytán rohamosan zöldülnek.

Baja. E héten megint elegendő eső volt. Az őszi vetések kevesebbet, de a tavasziak annál jobban fejlődnek, javulnak, a tengeriültetést már majdnem befejezték.

Debreczen. Az időjárás enyhe, esős, a vetések állása igen szép.

Balassagyarmat. Az ősziak elegendő nedvesség s meleg mellett, szépen magukhoz jöttek; rozs már szarba hajt. A tavasziak fejlődése jó, a kapások kelnek. Elegendő eső van.

Eszék. Napos, szeles idő. A szárazság hátráltatja a mezei munkát. Rovar is jelentkezik.

Győr. Az időjárás a hét eleje óta borús és esős volt, ma azonban ismét kiderült, a vetések szépek, panasz nem hallatszik.

Kaposvár. Időjárás száraz, hűvös északi szelekkel. Az őszi vetések állása kielégítő, a tavasziak szépen kikelték. A vetési munkálatok, kivéve a tengeriültetést, befejeztettek.

Léva. Az időjárás esős és hűvös. A várva-várt eső igen jó hatással van a vetésekre. Minden szépen fejlődik és jó termést ígér, csupán a gyümölcsben esett kár a hidegek miatt.

Losonc. Az időjárás és terméskültség jó, a tavaszi munkák befejezés előtt állanak.

Miskolc. Elég jó tavaszi időjárásunk van, még csak több eső kellene. Az őszi vetés igen szép.

N. Bacsok. Az időjárás egész héten enyhe, tegnap és ma meleg eső volt. A repezé szépen virágzik. A tengerit most vetik.

N. Kanizsa. A hét elején szeles felhős időjárás volt, melyet erős jég és zivatar váltott fel. Városunk környékén nem tett kárt, de a határos községekben több helyütt oly erős jég volt, hogy az eddigi összes vetések tönkrementek.

N.-Szt-Miklós. 16., 17. és 18-án gyönyörű meleg volt, azóta szeles, borús és hűvös az idő. Vetéseink állása a legjobb reményekre jogosít. A tavaszi munkák serényen folynak.

N.-Várad. Az őszi vetések erősek, jól fejlődtek. Pár helyt rovarok már jelentkeztek. Pósa község határában a gabonafutrinka egy kisebb buzatáblát tönkretett. A tengeriültetés folyamatban van.

Nyiregyháza. A multheti hideg, szeles időjárás enyhébbre fordult, 17-én szokatlan hőség után erős záporosított kaptunk nyári szivattal. Ma újból elborult és sűrű eső esik, mely az elcsigázott tavasziakra jótékony befolyással lesz s a félbenmaradt tengeriültetéseket gyorsabb bevezését lehetővé teszi.

Nyitra. Meleg csapadékos időjárás mellett a gabonavetések szépen fejlődnek, a rozok szarba indultak. A répákban szokatlanul nagy kárt tesznek a répabogarak, melyeknek kedvezni látszott az ideai enyhe tél. Sok helyen már másodszor vetik a répát.

Pancsova. Az időjárás enyhe és esős, ami a nagyon szép vetéseknek nagy hasznára van. A tengeriültetés javában folyik. A legutóbbi fagy a gyümölcsökben nem tett kárt.

Sopron. Az időjárás állandó hűvös gyakori esőséssel.

Szatmár. Időjárás borult, enyhe, eső kívánatos. Az őszi fejlődése kielégítő, a tavasziak is elég jól keltek s a f. hó 17-én leesett nagyobb eső folytán feltűnő javulást mutatnak. Gyümölcstermés jónak ígérkezik.

Temesvár. Az idő szép és meleg. őszi és tavaszi vetéseink megynyokban mindenütt jók.

Versecz. A tengeri vetése folyik, habár azt az örökös eső és zivatarok hátráltatják.

Zalegerszeg. A napok óta tartó szeles időjárás a talajt erősen kiszáradta. Csapadéokra újból szükség lenne. A vetések állása eléggé kedvező. A kapásnövények vetése folyamatban van. A gyümölcsfák virágozni kezdenek s jó termést ígérnek.

NYILTTÉR. *)

PAIKÁNY- és EGÉRIRTÓBACILLUS.

„Ratin” fertőző betegséget plántál az illető anyagot között és teljesen kipusztítja. A m. kir. áll. bakteriológiai intézet véleménye szerint más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektust ingyen küld a „Ratin” Bakteriológiai Laboratorium vezérképviselője Budapest, Rottenhiller-utca 30.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

Napijelentés a gabonátözsderől.

1910 április 22.

A mai készárúüzletben az árak 15—20 fillérrel olcsóbbodtak. A forgalom 2000 métermázsára volt tehető. Bő kínálat nyilvánult orosz búzában, melyre átvető nehezen akad. Az időjárás viszonyok kedvezőek. A határidőpiacon az árak rohamosan estek s rövid 1—2 nap alatt 1 K.-val esőkkent a buza ára.

Rozsban az üzlet szintén lanyha, a forgalom minimális. Budapest paritásában 16.50—16.60 K.-val fizettek. Zabban az árirányzat esőkendő. Budapesten 15—15.20 K.-val fizetik.

Árpa iránt némi csekély érdeklődés nyilvánul. Tengeri-üzlet igen lanyha, májusra nagyjából felmondásokat várnak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 80 k. 25.70 K., 100 mm. 80 k. 25.60 K., 600 mm. 79 k. 25.50 K., 100 mm. 79 k. 25.70 K.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 79 k. 24.90 K., 400 mm. 77.5 k. 24.70 K., 200 mm. 75 k. 24.— K. Zab: 400 mm. 14.20 K. kp. p., 100 mm. 14.70 K. kpf., 150 mm. 14.70 K. kpf., 100 mm. 14.60 K. kpf.

*) E rovatban foglaltakért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

!! CSODÁT MÍVEL !!

szárított hízósertéstrágya

a szőlőben, kapásoknál és minden gazdasági növénynél.

A gyártás korlátolt, azért kérjen mielőbb közelebbi ismertetést, árajánlatot, számtalan szakvéleményt:

BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓGYÁR

Budapest, Schiettrumpf és Társa cégtől, Budapest, IX., Üllői-út 21. szám.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1910. októberre	21-24 K.
" 1910. áprilisra	23-94 "
Rozs 1910. októberre	16-40 "
" 1910. áprilisra	16-80 "
Zab 1910. októberre	13-32 "
" 1910. áprilisra	14- "
Tengeri 1910. májusra	11-44 "

A budapesti értéktőzsdéről.

Budapest, április 22.

A közelebbi múlt héten jobbra „nagy üzletekről” szóló hírek gyakoroltak befolyást egyes részvénytársaságok ármozgalmára. Első helyen állott ezek között a Magyar Általános Hitelbank, amelyről azt mondták, hogy egy külföldi bankkal társulva megvette a schamburg-lippe hercegi 70,000 holdas verőzei uradalmat. A valóság ugyan egyelőre csak az, hogy a banknak opozíója van erre az üzletre és hogy a tárgyalások még folyamatban vannak, de amíg ez a tényállás kiderült, akkorára már a spekuláció inkasszáta a részvények áremelkedésén elért hasznát. Mindenesetre érdekes, hogy újabb a nagy bankok már nemcsak mint finanszírozók, hanem mint direkt vevők szerepelnek az eladásra kerülő latifundiumok megszerzésénél. Nemrég a Harcourt gróf-féle uradalmat vette meg közel 20 millió koronáért a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság, most meg a Magyar Általános Hitelbank akarja megvásárolni a legnagyobb szlavonországi birtokot 40-45 millióért. Utóbbi esetben feltehető, hogy nem tisztán spekulációs ügyletről van szó, miután ismeretes, hogy a Magyar Általános Hitelbankot számos érdekszál fűzi össze a magyar mezőgazdasággal. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank részvényeinek áremelkedését azzal indokolták, hogy az intézet közreműködésével nagy cukorgyár létesül Arad megyében. Meglehet azonban, hogy a gyufamonopólium előre vetett árnyéka is kísért, mert a monarchia gyufatársaságának vezetője ugyanaz a Landerbank, amely most döntő befolyást gyakorol a Leszámitolóbank vezetésére. Egyéb bank és takarékpénztári részvények iránt nem mutatkozott e héten nagyobb érdeklődés. Az építőipari részvények közül egyes téglagyárakat favorizáltak. Így különösen István téglagyári részvények emelkedtek erősen arra a hírre, hogy e vállalat egy igen értékes gyártási szabadalmat szerzett meg, amelynek segítségével üzemét felette javédelmezővé teheti. Magyar Aszfaltársaság részvényei legmagasabb áron kerültek forgalomba arra a hírre, hogy az 5% osztalék kifizetésre kerül. Élénk üzlet volt Danubius hajógyári részvényekben. Itt tetemes alaptőkeemeléssel beszélnek, amelyet a hadügyi megrendelések által indokolt új berendezések tesznek szükségessé. A villamossági társaságok részvényei szintén magasabb áron kerültek forgalomba, mert azt hiszik, hogy itt az üzemeknek városi kezelésbe való átvétele gyorsabb tempóban fog bekövetkezni. Erős hausse volt a Budapesti Villamos Városi Vasút részvényeiben. A tervbe vett új vonalaktól a bevételek tetemes emelkedését romélik.

A fontosabb papírok ármozgalmát a következő összeállításban mutatjuk be:

	Április 16.	Április 19.	Április 21.
4% os m. aranyjár.	113-85	113-85	113-85
4% os m. koronajár.	92-60	92-60	92-50
Magy. hitelrészv.	818-	821-25	821-
Magy. leszám. bank.	543-	544-	552-50
Osztr. hitelrészvény	667-50	666-	665-
Pesti Hazai Takp.	18350-	18350-	18300-
Első Magy. Bizt.	13500-	13500-	13450-
Beosini cément.	696-	687-	690-
Egy. tégl. és czem.	327-50	325-	324-
István téglagyár	395-	420-	444-
Magyar aszfalt	213-	212-	212-
Salgó köszén	635-	637-	638-
Danubius hajógyár	394-	399-	408-50
Ált. villamossági	600-	609-	607-
Magy. villamossági	419-50	424-	428-
Bpesti közuti vasp.	696-50	695-	693-
Városi vill. vasut.	361-50	374-	374-
Német 100 márka	117-42 1/2	117-45	117-45
Francia 100 frank	95-30	95-30	95-35

A liverpooli gabonapiacz.

(Eredeti jelentés a Köztelek részére.)

Liverpool, 1910 április 19.

A nemzetközi piacnak a múlt hét folyamán bekövetkezett ellanyhulás elsősorban is a már hónapok óta tartó nagy elhajozások árromboló hatásának tulajdonítható. Mint mindennek, úgy a bevételi államok felvevő képességének is van határa. Természetesen kérdés tárgyát képezheti, hogy vajon a jelenlegi helyzet bekövetkezett volna-e, ha a terméskilátások nem volnának oly kedvezők, mint amineknek e sorok írásakor ígérkeznek. Mert kétségtelenül a megjavult mezőgazdasági helyzet rovására irradó, hogy a jelen körülmények között senki sem gondol nagyobb készletek beszerzésére s hogy a kereslet csakis a legszükségesebb beszerzésére szorítkozik.

A terméskilátások javulása különösen szembeötlő az Egyesült-Államokban, hol a tartós szárazságot kiadó, bőségek követték. A beállott enyhébb időjárás a vetések fejlődését rohamosan előmozdította. Texas államban az aratás megkezdését e hó végére várják, vagyis körülbelül 2-3 héttel előbb, mint rendes években. Dél-Oroszországban is a helyzet határozottan kedvezőbbre fordult. A legutóbbi jelentések általános javulásról számolnak be. Ez utóbbit megerősíteni látszanak az orosz termelők nagyobb hozatai, melyek viszont a múlt hét hatalmas elhajozásait magyarázzák meg. Nyugat- és Közép-Európában a mezőgazdasági helyzet általános megelégedésre ad okot. Még az annyira sajtós és különálló francia piac sem tudta magát a lanyhuló irányzat hatása alól kivonni s bár kisebb mértékben, az áruk azonban ott is érzékeny visszacsúszást mutatnak.

Félő azonban, hogy számos piac s köztük a budapesti piac is a kedvező terméskilátásokat túlságosan eszkomptálta. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy a vetések a legkritikusabb hónap előtt állanak, mikor a legkisebb fagy, szárazság stb. végzetes hatással lehet, úgy hogy egy hirtelen visszahatásra minden órában el lehetünk készülve.

A liverpooli piacon a hangulat egészben véve nyugodt volt. Kezdetben némi izgalmat okozott ama híresztelés, mely szerint Armour, az amerikai spekuláció egyik vezérémbere, körülbelül 120-150 rakomány búzát vásárolt itt össze, hogy a májusi opozíció lebonyolítását megnehezítse. A készára iránti kereslet hiánya, a minden oldalról jövő kedvező terméshírek s végre a nagy elhajozások a gyengébb irányzat felülkerekedésére vezettek. Rakományokban alig volt üzlet. Néhány kötés jött létre kanadai és indiai búzában, főleg májusi elhajozásra.

Az indiai kínálat a múlt héten jobb volt. Az elhajozások jelentéktelenek, ezidőig azonban javulás már néhány héten belül várható. Ausztráliából csekély hozatalok jelentenek s az elhajozások korai elapadását helyezik kilátásba. Az időjárás az új termés elvetésére kedvezőtlen. Argentínában a szántás-vetés nagyban foly. A készletek az ország belsejében tekintélyesek, az eladási kedv azonban csekély. A buenosairesi piac az utolsó napokban a hiányzó külföldi kereslet folytán nagyon ellanyhult. Észak-Angliában az időjárás esős marad. A terméskilátások fokozatosan javulnak.

Megemlítésre méltó, hogy a múlt hét folyamán 4000 tonna magyar tengeri kelt el a liverpooli piacon 14-20 korona métermázsánkénti áron e. i. f. Liverpool májusi elhajozásra. Jelenleg másik három rakomány van tárgyalás alatt.

Jegyzések e. i. f. Liverpool métermázsánként:

	Április 19.	Április 12.
Manitoba 2. számú áprilisra	20-45 K.	21-50 K.
Délaustráliai áprilisra	20-65 K.	21-50 K.
Barusso 77 kg. áprilisra	19-60 K.	19-80 K.
Orosz buza, minta után, ápr-ra	20-65 K.	21- K.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1910 április hó 22-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozatott a szokott községekben 103 szekér réti széna, 33 szekér muhar, 8 szekér zsupszalma, 11

szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 10 szekér zabos-bükköny, 300 zsák szecska.

A forgalom élénk.

Áruk fillérekben q-ként a következők: réti széna 700-800, muhar 720-840, zsupszalma 640-780, alomszalma 400-500, takarmányszalma —, kéve tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbükköny 700-820, lóhere —, luczerna —, köles —, sarju 640-740, szalmaszecska 169. Összes kocsiszám 169. Összes súly 202,800 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben e héten a kereslet élénk volt és fedezési vételkezdé folytán a szeszárak úgy azonnali, mint későbbi szállításra szilárdabban és drágábban zárnak.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 180- K-ig, adózatlanul 61- K-ig azonnali és áprilisi szállításra, míg ellenben későbbi hónapokra 1-1-25 koronával drágább az ár.

Élesztőszesz adózva 178- koronáig, adózatlanul 59- koronáig kelt el.

Denaturált szesz tartott áron kelt el kötésre és hordóval együtt 52-—52-50 K-ig zárul.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás 55-50-56- K-ig volt ajánva fix áron és 2- K-ig jegyzésen alul gyér kínálat és élénk vételkezdé mellett.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 56-—57- K.

Bécsben a kontingens nyersszesz szilárd irányzat mellett 59-80-60-20 K-ig kelt el.

Irányzat: szilárd.

Budapesti jegyzés

	nagyban koronákban
Kontingens nyersszesz	—
Finomított szesz adózva	180-—180-50
" adózatlan	61-—61-50
Élesztőszesz adózva	178-—178-25
" adózatlan	59-—59-25
Nyersszesz adózva	177-75-178-
Denaturált szesz	52-—52-25

(Az adózott szesz a 20 K. pótdóval együtt értendő.)

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete értéktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzalisztjegyzesei 100 kilogrammonként Budapestben, elegysúly tisztaanyagként, szákosztul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	39-40	38-60	37-80	37-	36-20	34-20	32-20	29-40
		7 1/2	7 3/4	8				
		23-80	19-80	12-40				

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	23-	27-	26-	25-	22-	20-	16-80

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapestben zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg-ként:

Finom korpa 1910 azonnali szállításra	8-80-8-90
Finom korpa 1910 április-máj. száll.	8-80-8-90
Goromba korpa 1910 április-máj. száll.	10-40-10-50
Finom korpa 1910 szept.-decz. száll.	9-20-9-30
Goromba korpa 1910 szept.-decz. száll.	10-20-10-30
Rozskorpa	10-10-10-20
Arpadara és arpaderce	11-50-11-60
Malomkonkoly	10-—10-10
Budapesti gyári repcepegőcsa áprilisi-máj. szállításra	13-80-13-90
Derby-melász ab Hatvan vagy Pozsony	10-60-10-70
Száritott moslék zsák nélkül.	13-60-13-70
Száritott répaszelet ab állomások	13-10-13-20
Szőrplé 48-50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	7-60-7-70

CAMPBELL

szívógázmotorjai, nyersolajmotorjai és benzinmotorjai

világhírűek.

Magyarországi kizárólagos képviselő: **KORÁNYI VIKTOR** Budapest, VI., Liszt-Ferencz-tér 9.

Előnyös fizetési feltételek! Olcsó üzem! Egyszerű kezelés! 127,000 lóerő üzemben! Kérjen prospektust.

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

1910. április 22-én.

Piac	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri	Szalma	Réti széna	Burgonya		Vaj	Tojás	Husárak																				
								sárga	rózsa			Vágott hus kg.-ként-füllérből						Élőszul mm. koronákban														
												marha-hus	borjúhus	sörtés-hus	marha-hus	borjúhus	sörtés-hus															
								100 kilogrammonként											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.						
koronaértékben																																
Arad	25.60	15.20	12.00	13.00	11.00	—	—	6.50	7.00	400	5.00	138	120	180	160	168	140	60	45	75	50	140	120									
Baja	24.40	15.60	11.80	12.80	10.80	4.80	8.40	3.40	3.40	280	4.00	128	120	140	140	128	120	56	52	88	80	136	128									
Balassagyarmat	25.60	17.00	13.10	13.80	12.30	3.50	8.00	3.60	4.00	230	5.00	100	—	200	150	144	—	70	52	140	124	142	130									
Debreczen	26.00	16.00	13.00	13.00	13.00	4.00	7.00	3.40	3.60	400	7.00	152	144	160	140	192	172	70	60	80	72	126	120									
Eszék	26.70	17.30	13.50	14.50	11.80	4.50	7.80	7.80	7.20	320	6.00	136	104	160	136	164	152	64	56	94	80	128	96									
Győr	25.00	16.10	13.20	14.40	12.40	—	—	4.20	3.60	260	5.00	172	144	180	160	160	144	76	68	92	84	136	120									
Kaposvár	25.50	17.20	14.00	15.00	11.60	5.00	6.80	3.80	3.60	280	5.70	130	135	140	134	136	132	74	68	88	80	126	122									
Kassa	24.00	16.50	13.00	14.00	14.60	4.00	6.00	4.80	5.60	250	4.00	152	142	150	140	180	160	78	72	78	74	130	120									
Léva	24.00	17.60	12.80	14.00	12.60	4.00	7.00	6.00	6.50	280	6.00	120	112	160	140	170	160	76	64	100	92	120	110									
Losonc	22.80	15.20	12.00	14.00	13.50	5.00	7.50	5.50	6.50	200	6.00	120	112	160	144	160	—	72	60	104	96	164	150									
Miskolc	26.00	18.50	13.00	18.50	14.50	—	5.00	—	5.00	250	4.80	120	112	138	130	168	160	78	74	76	72	64	60									
Nagybecskerek	23.40	17.80	13.60	13.40	10.75	—	—	6.20	6.00	384	4.00	112	88	136	128	160	144	56	52	70	64	130	120									
Nagykanizsa	26.80	16.50	14.40	16.00	13.60	4.50	7.50	6.50	7.20	300	5.00	150	116	160	140	154	136	64	56	90	80	126	112									
Nagyszobon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
Nagyszentmiklós	23.00	20.00	10.00	12.00	10.20	6.00	6.00	4.00	4.00	280	4.00	112	96	140	—	160	—	—	—	—	66	64	—									
Nagyvárad	24.50	16.00	—	13.40	12.00	—	7.50	6.50	6.50	320	5.00	120	112	180	160	180	160	90	58	—	—	160	150									
Nyíregyháza	24.40	15.80	12.50	14.20	12.60	3.80	6.60	4.00	4.20	220	5.00	128	120	160	136	168	152	80	62	68	60	144	132									
Nyitra	22.20	18.20	14.10	14.50	12.30	6.00	10.00	9.00	8.00	350	8.00	120	112	160	152	160	—	75	65	95	85	140	130									
Pancsova	24.00	—	—	—	10.80	—	8.00	7.00	8.00	320	4.00	120	112	140	120	160	152	70	60	70	66	126	114									
Pápa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
Sátorajuhely	24.40	16.00	12.20	14.00	13.60	—	6.00	4.80	5.40	290	4.50	120	112	144	136	160	112	—	—	64	62	120	116									
Sopron	25.00	16.50	14.00	15.20	—	—	7.00	8.00	8.00	280	7.00	94	64	120	108	124	100	180	160	260	180	210	180									
Szatmár	24.80	15.00	13.60	13.20	14.00	3.50	4.00	5.40	5.60	230	5.00	120	112	160	152	160	152	—	—	—	—	—	—									
Szombathely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—									
Szolnok	25.10	—	15.10	15.20	11.80	—	—	5.00	6.00	230	6.00	148	—	160	—	180	—	64	—	80	—	140	—									
Temesvár	23.20	14.00	12.00	12.20	11.00	—	—	—	4.00	240	5.00	128	115	190	180	150	140	70	—	90	—	100	—									
Ujrad	25.40	15.10	11.90	12.90	10.90	—	—	6.00	6.50	320	4.50	112	104	144	120	152	130	60	40	70	50	130	110									
Versec	23.00	16.50	11.00	13.00	10.80	—	—	5.00	5.50	320	5.00	120	104	160	148	140	120	84	64	110	—	140	—									
Zalaegerszeg	24.60	15.00	13.00	13.00	13.00	—	—	7.00	6.00	320	5.00	120	112	160	140	152	140	76	68	90	80	128	116									
Zenta	26.80	15.80	12.60	13.20	11.20	—	—	6.00	7.00	320	6.00	128	120	136	129	136	124	58	54	84	74	140	134									

Nemzetközi gabonapiacz 1910 április 18-tól 1910 április 21-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak					
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó
Buza	21	25.60	21.75*	27.60	26.20	27.88	24.26	21.26	—	19.31	18.84	Április	21.40 ³	20.02 ¹	25.72 ¹	23.54 ²	20.24 ¹	18.74 ¹
	18	25.80	22.07*	27.90	26.60	27.38	24.16	21.52	—	19.63	19.33	Május	24.84	20.16	26.10	23.86	21.18	19.96
Rozs	21	16.90	—	18.20	18.00	19.78	15.86	—	—	—	13.44	Április	16.52 ³	—	19.18 ¹	16.08	—	—
	18	16.95	—	18.40	18.20	20.03	15.86	—	—	—	13.96	Május	—	—	18.52	16.08	—	—
Zab	21	15.46	—	16.10	14.20	19.44	—	—	—	—	—	Április	14.14	—	18.86 ¹	—	—	—
	18	15.40	—	15.80	14.40	19.44	—	—	—	—	—	Május	—	—	18.30	—	—	—
Tengeri	21	12.15	15.00	12.90	14.80	19.14	—	—	—	12.90	—	Április	12.00 ¹	—	17.22 ¹	—	14.02 ¹	—
	18	12.15	15.05	13.00	14.30	19.44	—	—	—	12.90	—	Május	11.60	—	16.76	—	13.22	11.44
Árpa	21	12.90	—	16.00	16.50	20.32	—	—	—	—	—	Április	12.10 ¹	—	—	—	13.90 ¹	—
	18	12.90	—	16.80	20.02	—	—	—	—	—	—	Május	11.72	—	—	—	13.20	11.30

Jegyzet: *) Manítóba II.
1) Julius.
2) Mái.-aug.
3) Okt.

WEISER J. C.
GAZDASÁGI GEPGYÁR, VAS-
ÉS FÉMONTÓDE, MALOMÉPÍTÉSZET
NAGYKANIZSÁN.

„MABILLE“ borsajtók minden nagyságban.
„RAPID“ kupos szőlőzúzók.
Hengeres szőlőzúzók, [ekék], boronák, vetőgépek.
Elsőrangú hazai gyártmány. Tossék árjegyzéket kérni.

cz-tér 9.
rjen prospektust.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruszállítójának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az irányszabályzat a lefolyt héten változatlan árk mellett nyugodt volt. Az üzlet disznósírban kissé pangó volt, míg szalonnában a kereslet némileg kielégítőbb.

Jegyzések:

I. r. fehér forrázott táblaszalonna, friss áru, nagyobb kocsiakományok vételénél, nehéz minőségű	162—163 K.
Könnyebb minőségű	160—161 „
I. r. perzselt (paraszt) szalonna	181—182 „
I. r. pestvárosi disznósír, nagy hordókban	192—193 „
100 kg.-ként minden levonás nélkül.	

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Országos Gazdasági Bank Részvénytársaság jelentése 1910 április 26-án.

Az üzlet húsfelekben élénk, sertés és borjú változatlan. Bárny tetemes hozatalok mellett csak ár-empedeménnyel volt elhelyezhető.

Elő baromfi jó kereslet mellett, változatlan árban kelt el. Vajban a beérkezések emelkedtek s élénk üzletmenet mellett némileg csökkenő árakról számolhatunk be. Friss fűszerek iránt állandó az érdeklődés. Spárga, kalaráb, sóska, saláta, paraj kedvezően elhelyezhető.

Tojásban az üzlet elég élénk, rövid ideig tartó csekélyebb hausse-mozgalom után tegnap ismét el-lanyhultak a jegyzések.

Kivétel a semmivel egyenlő.

Mai áruk:

Husnemfélék: vidéki marhahús hátulja 1'16—1'36 K., eleje 0'90—1'20 K., vidéki borjú bőrben, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 1'—1'16 K., helybeli borjú-hús 1'20—1'30 K., sertészsír szalonnával 1'50—1'65 K., lehuzott sertés 1'60—1'70 K., szalonna friss 1'72—1'78 K., szalonna sózott 1'40—1'44 K., szalonna füstölt 1'70—1'80 K., olvasztani való 1'68—1'72 K., hárj 1'80—1'92 K., sertészsír 1'82—1'84 K. kg.-ként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1'60—1'70 K., hazai sonka 2'—2'40 K., prágai sonka I. 2'40—2'50 K., prágai sonka II. 2'10—2'30 K., magyar füstölt karaj 1'80—2'20 K., prágai füstölt karaj 2'40—2'60 K., szalámi magyar I. 3'60—4'—K., szalámi nyári 1'20—1'80 K.

Vad: őz 0'90—1'—K., szarvas 0'—0'—K., dánvad 0'—0'—K., vaddisznó 1'—1'20 K. kg.-ként egészben, nyul nagy 0'—0'—K., nyul süldő 0'—0'—K., fogoly 0'—0'—K., fácán 3'60—4'—K., erdei szalonna 0'—0'—K., dánvad 0'—0'—K. kg.-ként. Fenyvesmadár kötege 0'—0'—K.

Baromfi-félék: élő rántani való csirke 1'60—2'60 K., sütni való 2'80—4'—K., liba fiatal 0'—0'—K., kacsa sovány 5'—6'80 K., kacsa hizott 10'—14'—K., lud hizott 0'—0'—K., tyúk 3'60—4'—K., pulyka 10'—12'—K., élő sovány liba 0'—0'—K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1'40—1'60 K., hizott rucza 1'40—1'80 K., hizott pulyka 0'—0'—K., levestyúk 1'30—1'50 K., kg.-ként Pulard 2'20—2'80 K., Poulet 1'80—2'20 K., sütni való csirke 1'40—1'60 K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2'80—3'—K., II. 2'50—2'70 K., fűzvaj (köpült) 1'60—1'80 K., tehéntúró 24—26 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonárú) sárga 6'20—7'30 K., rózsá 3'80—4'20 K., fehér 3'80—4'—K., kifí 7'—10'—K., sárgarépa 6'—8'—K., petrezselyem 10—16 K., vöröshagyma makói 8'—10'—K., vöröshagyma közönséges hazai 6—8 K., feleknagyma 50—60 K., káposzta 10'—12'—K. 100 kg. Burgonya, új 20—28'—K. Kalarábé 24—28'—K. 100 drb, spárga solo 1'50—1'80 K., közép 1'—1'40 K., levestspárga 0'60—0'80 K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0'—0'—K., kifejtett 0'—0'—K., zöldborsó, hüvelyes 0'50—0'52 K., kifejtett 0'—0'—K., paradicsom 0'—0'—K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való 90'—100'—K., ecetben

0'—0'—K., savanyítani 0'—0'—K. 100 drb.-ként. Torma hazai, édes 40—50 K., Saláta 3—7 K. 100 fejenként. Paraj 18'—26'—K., sóska 20—60 K. 100 kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 0'—0'—K. kg.-ként. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 60—1'—, másodrendű 30—40, harmadrendű apró áru 28—30 K., körte elsőrendű 80—1'80, másodrendű 40—60 K. q.-ként. Dió I. 50—60, II. 30—44 K. 100 kg.-ként. Görög dinnye 0'—0'—K., kantaluip 0'—0'—K., szárított belföldi szilva 0'—0'—K., belföldi szilvaiz 0'—0'—K., ringló 0'—0'—K. 100 kg.-ként.

Vegyes áruk: Bor és szeszitalokat minőség szerint különféle árkon értékesítünk. Méz: akác 1'30—1'30 K., hársfa, vegyes virág 1'—1'50 K., sütőméz (csepegtetett) 1'—0'—K., nyersméz 0'—0'—K., 100 kg.-ként. (Az intézet — mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője — minden méz-értékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsiz 0'—0'— fillér kg.-ként. Gomba szárított 3'—3'60 K., szappan 0'—0'— fillér, lenese (erdélyi) 12—20 K., bab apró 22—26 K., nagyszemű 20—22 K., lenese 0'—0'—K. 100 kg.-ként. Borsó koptatott 0'—0'—K., champion, friss 2'40—3'60 K. 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 68'—69'—korona, erdélyi apróbb áru 67'—68'—korona, hűtőházi áru 0'—0'—K., meszes 0'—0'—K. eredeti lánként (1440 darab).

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1910 április 21-én.

Fölhajtott: Árak (drb.-ként kor.)

Jobb minőségű hátszló	22 drb	280—420
Könnyű kocsiló (jukker)	10 „	400—900
Nehéz (hintós)	30 „	450—560
Igás kocsiló (nyugati vér)	6 „	700—988
Ponny	4 „	180—200
Fuvaroslovak	180 „	200—280
Parasztlovak	650 „	90—174
Alárendelt minőség	199 „	30—90
Összesen	1091 drb	
Eladatlan maradt	436 drb	

Irányszabályzat: élénk. Székesfehérváros levágásra vásárolt 145 drb 72—150 K.-ig.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1910 április 21-én.

Fölhözött: Árak (kilogrammonként élő-súlyban fillérekben)

Magyarországból élő borjú	1300 db	86—100	40—84
„ szurott	5 „	92	
„ élő gödölve	— „	—	—

Magyarországból élő bárny 322 drb 10—18

Ausztriából élő bárny 119 „ 7—13

„ szurott „ „ „ „

Galicziából rugott borjú „ „ „ „

Ausztriából élő borjú „ „ „ „

Összesen 1746 drb

Eladatlan maradt 44 drb élő borjú, — drb rugott borjú, — drb élő bárny, — drb leszurtt bárny.

Irányszabályzat: lanyha. Az árak változatlanok.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1910 április 18-án.

Magyarországból	501 drb juh	— drb kecske
Szerbiából	— „ juh	— „ kecske
Összesen	501 drb juh	— drb kecske

Á r a k
(kilogrammonként élő-súlyban, korona értékben).

Hizott ürü	drb	56—64 fill.	44—60 kor.
Feljavított juhok	„	„	„
Kiverő juhok (anya)	„	„	—30 „
Kisorolt kosok	„	„	„
Bárányok	„	„	„

Irányszabályzat: élénkebb, az árak 1—2 fillérrel emelkedtek kilogrammonként.

Budapesti vágómarhavásár.

1910 április 21.

Fölhajtás összege:	Uj felhajtás 3917 drb	Minőség szerint:	Elsőrendű hizott 703 drb
	Mult vásárról		Másodrendű „ 2680 „
	visszamaradt 9 „		Alárendelt minőség 339 „
	Veszteglőből szerb 3926 drb		Növendékmárha 105 „
	Összeg 3926 drb		Bivaly 99 „
	Eladatlan maradt 20 drb		Összeg 3926 drb
Származási hely szerint:	Magyar eredeti 1966 drb	Nem szerint:	Bika 401 drb
	Magyar tarka 1361 „		Ökör 2275 „
	Magyar bivaly 99 „		Tehén 1250 „
	Horvátországi marhák — „		Növendék-bivaly — „
	Boszniai marhák — „		Összeg 3926 drb
	Összeg 3926 drb		

Á r a k
(100 kg.-ként élő-súlyban minden levonás nélkül fillérekben)

1910 április 7.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	72—80	62—71	61—52
Tarka hizott ökör	79—90	66—79	52—65
Bosnyák ökör	—	—	—
Tehén	74—82	63—73	52—62
Bika	70—83	53—69	36—52
Növendékmárha	—	50—72	—
Bivaly	—	44—52	—

Irányszabályzat: A felhajtás 370 drb-al több, mint a mult héten. Az árak 1—2 koronával csökkentek. Bikák és bivalyok ára változatlan.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

1910 április 21.

Heti felhajtás	Érkezett vagon	Érkezett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
összege				
április 15-16	137	4712	4992	352
április 21-ig				

Napi árak fillérben

N a p	Öreg ne-héz páronként 280—350	Páronként 300 kg.-on felül	Páronként 220—300 kg.	Könnyű 220 kg.	Husos fajta
1) április 15.	—	—	—	—	—
április 21.	—	—	—	—	—
2) április 15.	148—154	160—176	162	178	168—180
április 21.	152—152	156—173	168	180	170—180

1) Az árak élő-súlyban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élő-súlyban páronként 45 kg. élő-súly és 40% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányszabályzat: a vásár közepes, az árak változatlanok.

AZ EREDETI ANGOL

„The National” szivógázmotorok
 „The Robson” nyersolajmotorok
 „The Mirrless Diesel” Dieselmotorok

magyarországi vezérképviselősege:

Szücs Ödön czégnél Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Egyszerű kezelés! Megbízható, olcsó üzem! Szolid angol kivétel!

Jutányos árak! Előnyös fizetési feltételek!

Kívánatra Angolországból közvetlenül a vevő özímére szállítatom a gépet.

BENZINMOTOROK. BENZINLOKOMOBILOK.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1910 április 20.

Table with columns: A betegség neve, Fertőzve volt (K, U), Mult heti állapot (K, U), Mult évi állapot (K, U). Rows include Lépfene, Veszettség, Takonykór, Száj- és körömfájás, Juhhimlő, Ivarsz. hóly. kiütés, Rühkór, Bivalyvesz, Sertésorbáncz, Sertésvész.

Ausztáriában 1910. év április 13-án fertőzve volt: veszettséggel 31 k. 32 u., takonykórral 14 k. 16 u., rag. száj- és körömfájással 0 k. 0 u., sertésvészszel 195 k. 517 u.

Németországban 1910. év márcz. 31-én fertőzve volt: takonykórral 21 k. 22 u., rag. száj- és körömfájással 1 k. 1 u., sertésvészszel 1304 k. 1708 u., rag. tüdőlobbal 0 k. 0 u.

Magyar Mezőgazdák Szövetkeze kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.

Table with columns: Öreg nehéz, Öreg közép, Fialat nehéz, Fialat közép, Fialat könnyű. Rows show weights and prices for various pig categories.

A hiztosertésüzlet irányzata változatlan.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Url Rezső sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.) 1910 április 20.

Table with columns: Sertésveszén átment, Sertésveszén át nem ment. Rows show weight ranges and prices for different pig types.

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: szilárd.

Bécsi szurómarhavasár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1910 április 21.

Table with columns: Fülhozzatal, Árak (kg.-ként fillérekben). Rows include Magyarországól élő borjú, Ausztriából élő borjú, Magyarországól élő bárány, Ausztriából élő, Magyarországól leölt, Ausztriából leölt.

Irányzat: lanyha, közép- és harmadrendű minőségű borjú 4-8 fillérrel olcsóbb. Primaminőség a mult heti árt megtartotta. Hus- és zsirsértés 4 fillérrel olcsóbb. Juh ára változatlan. Bárány páronként 2 koronával olcsóbb.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1910 április 21.

Table with columns: Fülhajtás, Árak. Rows include Magyarországól, Galicziából, Osztrák tartományokból, Összesen.

Irányzat: lanyha, kg.-onként 1-2 fillérrel olcsóbb. Angol bárány 72-73 fillérrel kelt el.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.) 1910 április 19.

Table with columns: Fülhajtás, Származás szerint, Árak. Rows include Magyarországól, Galicziából, Osztr. tartományokból, Olaszországból, Összesen.

Eladatlan maradt... 54

Table with columns: Árak (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben). Rows include Elsőrendű magyar zsirsértés, Középsértés, Öreg sertés, Könnyű és szedett sertés, Süldő (longyel, erdélyi).

Irányzat: szilárd, zsirsértésből a mult héthez viszonyított kisebb felhajtásnál fogva 1-2 fillérrel drágább. Hussertés ellenben a nagyobb felhajtásnál fogva 4-6 fillérrel olcsóbb.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértékben felül).

Table with columns: Kivonat a hivatalos lapból. Rows include April 25. Szentendrei, April 26. Nagyszombati, April 26. Csongrádi, April 27. Gyulafehérvári, April 28. Budapesti, April 30. Hátszegi, Május 3. Sátoraljaúj, Május 3. Kassai, Május 3. Budapesti, Május 4. Budapesti, Május 4. Verseczi, Május 4. Debreczeni, Május 4. Tornaúj, Május 7. Vasvári, Május 11. Nyiregyházi, Május 12. Miskolczi, Május 17. Kaposvári, Május 19. Dumavécsei.

Table with columns: Május 20. Kaposvári, Május 25. Miskolczi, Május 28. Nagyenyedi, Május 30. Budapesti, Jun. 2. Budapesti, Junius 10. Pozsonyi, Jul. 4. Zágrábi, Jul. 8. Kaposvári.

Szerkesztői üzenetek.

Ujszászi gazdaság. A házigomba elleni legjobb védekezési eljárást építészeti szakorvosvezetőknek lapunk 1909. évi 11. számában körülményesen ismertette: Tesék e számot kikeresni, vagy kiadóhivatalunktól megkérni, mert ily kimerítő felvilágosítást sem ezen rovatban, sem a „Levélzsekrényben” nem adhatunk.

K. A kérdésben jelzett esetben foszfortrágyára lenne a búzának szüksége, ezt azonban felültrágyázásra most már nem ajánlhatom, mert hatása igen bizonytalan lenne.

B. A. A gazdák nyelvén esikörépanak nevezett növény nem egyéb mint takarmánymurokrépa (Daucus carota), melyet nem egy gazdaságban termesztnek, ellenben a pasztinákrépa (Pastinaca sativa) nálunk szántóföldi természetűre alig használtatik.

Ny. Gy. Kérdése nem alkalmas a levélzsekrényben való közlésre és egyáltalán csakis ténykérdéseken fordul meg, amelyeknek bírálataival nem foglalkozhatunk, főleg mert olvasóinkat nem érdekli. Bizonyára nem elegendő ok a szolgálat elhagyására, ha a cseléd az évnegyed első napjának kora reggeli óráiban nem kapja ki a konvenczióját, de be kell látnia, hogy Ön is tévován és határozatlanul járt el. A főszerkesztőtől nem veheti rossz néven, hogy bizonyítást kíván annak a kiderítésére, hogy ki és mily módon szüntette meg a szolgálatot.

V. V. Nyitárvadó. A főszerkesztő véghatározata megfelel a törvénynek és így ellene a jogorvoslat sikerre nem fog vezetni. Figyelmébe ajánljuk a vadászati törvény 47. §-át, amely egyenesen utal a főszerkesztő által helyesen idézett miniszteri szabályrendeletre.

N. Gy. Oláhbettye. Az illető teljes joggal tehetette, amit tett, ebben Önre nézve nincs semmi jogszerelem. Okát sem tartozik adni eljárásának. Ha Ön az intézkedésbe belenyugszik, ne szóljon semmit, ha kifogása van ellene, mondja meg nyíltan és őszintén magyar ember módjára.

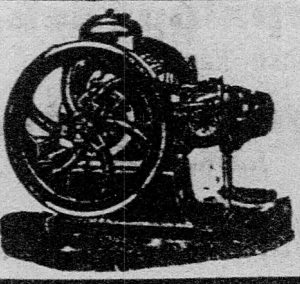
R. M. A felmondás gazdasági szolgálati ügyekben csak akkor bír érvénnyel, ha írásban történik. Szóbeli felmondás olybá veendő, mintha meg sem történt volna.

P. L. Pa-Jánosi Kérdésére a lapunk folyó évi 21-ik számának Levélzsekrény rovatában megjelent „Tuskóirtás” című 192. sz. feleletében talál felvilágosítást.

Szénkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, Ul., Teréz-körtül 3. Telefon (interurbán): 171-32. Sürgőnyezim: KOHAG.

A legkedvezőbb feltételek mellett szállít elsőrendű porosz és osztrai szenet és pirszenet, ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági célokra. Több szénbánya kizárólagos eladási irodája. Legolcsóbb beszerzési forrás gazdák részére.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA Budapest, V., Ferencz-József-tér 6. (Gresham, aletta.)

BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

Keves nyersolajszükséglet.

Feltétlenül megbízható üzem.

Nincs korom, bűz, füst!

za 66.

kivitel!

OBILOK. 727

A mi főkülönlegességeink:

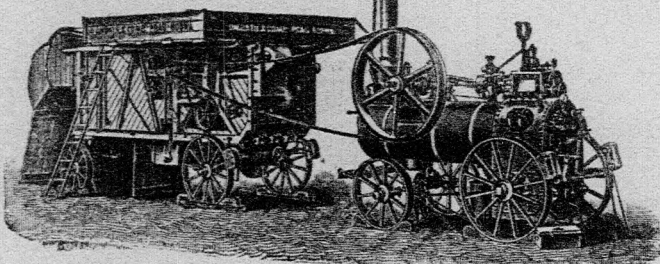
Cséplőgépek

közi-, járgány- és gőzörőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Ros-
ták

Kerekeken
12 HP.-ig

Fekvők
20 HP.-ig

UMRATH és TSA Budapest, V. ker.,
Váci-körút 60. szám.

**MELOCCO PÉTER CEMENTÁRUGYÁR ÉS
ÉPÍTÉSI VÁLLALAT RÉSZV.-TÁRSASÁG**
BUDAPEST, VI., DÉVAI-UTCZA 21.

Telefon: Kereskedelmi Iroda 25II.

Telefon: Műszaki Iroda 176-26

Építési osztálya
foglalkozik
különösen:

Mezőgazdasági építkezésekkel

Kitűnő referenciák
az ország minden
részéből, ahol ilyenmő mun-
kákat végeztünk.

u. m. betonistállók és kőön istálló-
födémek, szab. önitatóválygók, viz-
tornyok, silók, magtárak, hidak és
átereszek, valamint turbinatelepek és
zsillipek építésével.

Tervek és költségvetések ingyen.

Műszaki személyzetünk kívánatra
ingyen a helyszínre utazik.

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS.

Mielőtt cementipari gépet vesz, kérje
saját érdekében!

- F. 3. Formák és szerszámok oszmozsolított betonárak előállításához,
- F. A. 1. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagosgyártás,
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett ozementoserp-gyártás.
- B. B. 1. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása.
- C. S. 1. A ozement- és mozaiklapok gyártása

Szántó és Beck
mérnök
ozementipari gépek gyártása
Budapest, VII., Baross-tér 15. szám.

**Kartellen kívüli
Zsák-,
Ponyva-,
Zsineg szőlő-
és kévekööző
kötélraktár.**

**Hecht Béla, Budapest,
VI., Lovag-u. 2.**
Sürgőnyczim: Hechtius Bpest.
Telefon: 35-98.

Mindennemű használt zsákok
állandóan raktáron. Zsák- és
ponyvakölcsonzés. Jnta- és
lengyártmányok gyári
raktára. Gazdasági kötél-
árak. Vidéki megrendelések
azonnal eszközöltetnek.
Eladás nagyban és
kicsinyben.

**Magyarország
mágánménései.**

90 képpel.
Összeállította:
Haraszi Bernolák Károly dr.
császári és királyi asztalnok.
Ára 4 korona.
Megrendelhető a "PÁTRIA"
r.-t gazdasági szakkönyv-
kereskedésében, Budapest,
X., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

DUKES és HERZOG

BUDAPEST, GALGÓCZ. = WIEN, =
V., Váci-körút 74. Telefon I. sz. I., Kaertnerriag 2.
Telefon 88-09. sz. Alapított 1873. Telefon 1393. sz.

Keményítőgyár: DUNASZERDAHELY.

Czikkeink:

- Korpa.
- Szárított tengeri moslák.
- Szárított répaszelet.
- Szárított sertörköly.
- Malátacsira.
- Melassze (szörplő).
- Olajpogácsák.
- Precipitált foszforsavas mész.
- Szuperfoszfát.
- Eredeti thomassalak.
- Stassfurti kálisók és kalnit.
- Chilisalétrom.
- Szárított marhatrágya.
- Trágyafősz (gipsz).
- Kénsavas ammoniák.
- Tőzegalom.

ROSTOCK és HOFFELNER Klosterneuburg,
Bécs mellett.

Az osztrák-magyar monarchia legrégibb különlegességi cége
ezement-üveghordókban.

A legkittűnőbbben bevált szerkezet bor, sői, gyümölcsborok, pálinka, gyümölcsnedvek stb. részére.

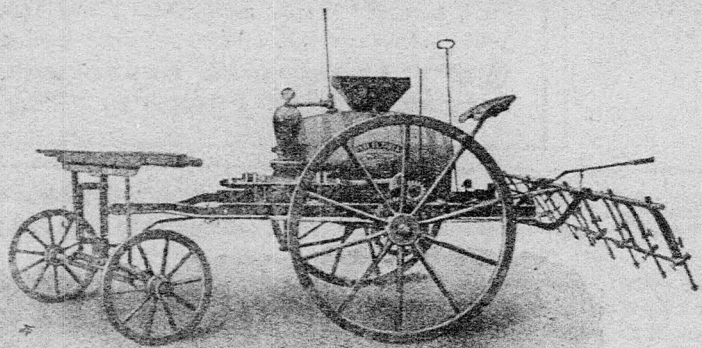

Iskolázott, régi személyzet.
Méréselt árak.
Elismert legjobb belső beüve-
gözés. Prospektusok, költségvetések
és szaktéchnikai látogatások ingyen.
Modern pinczék és prësházak
tervezését és az építés kivitelet
elvallalja.
Saját szabadalmi. Rostock-
féle spe- hordóragasz "Gam-
ozialis brinus",
törvényileg védve, szag- és ízmentes,
alkoholnak és savnak ellenálló, hasz-
nát után újból alkalmazható. Hordó-
ajtócsák behelyezésére és hibás
ászok- és transzporthordók elzárására.
Kilogrammonként ára 5 korona ab
Klosterneuburg. Szétküldés után-
vétel mellett 1/4 kilogrammtól feljebb.
600,000 hektolite-
ren felüli üzemben.

Gróf Károlyi László ur ömeltósága felgyői ura-
dalmában 22 darab tenyészképes
fekete

mangalicza kan

eladó. Bővebb felvilágosítást ad Urad. tisztartóság,
Felgyő, u. p. Csongrád. 5497

Állítható 9-soros répapermetező.

**Jelenkor legjobb
kittűnően bevált fogatos permetezők.**

Réparovarak, peronoszpóra, vadrepce, vadmustár stb. ellen.

4, 5 és 6-soros beállítható kapálógépek.

Nélkülözhetetlen gépek pontos, gyors és olcsó kapáláshoz.

Gőzeke gyűrűshengerek és boronák.

Számtalan elismerőlevél.

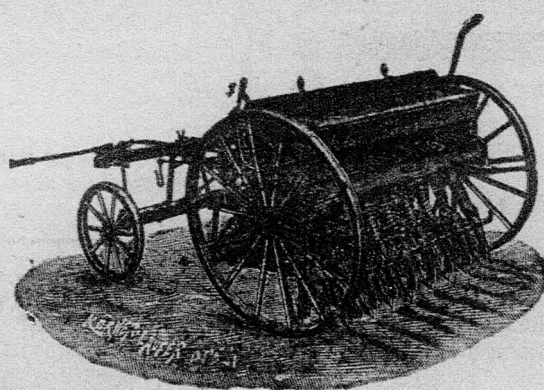
Jutányos árak.

Perl és Társa, gépgyár és vasöntőde Szered, Pozsony m.

Egy gép = Három gép

Szab. „REKORD II”

sorba vet —
sorba trágyáz

sorba vet —
sorba trágyáz

Szab. „**REKORD II**” a létező legtökéletesebb sorvetőgép

Szab. „**REKORD II**” a legideálisabb műtrágyaszóró

Szab. „**REKORD II**” az egyedüli kifogástalanul működő kombinált gép

A szab. „**REKORD II**” egyetemes sorvetőgépink a losonci mezőgazdasági gépgyárban készül és az összes kulturállamokban szabadalmaztatva van.

A szab. „**REKORD II**” mindenféle gabonaneműek vetésére és a legkülönbélebb műtrágyák kiszórására, valamint ezen műveleteknek egyidőben való végzésére alkalmas.

A szab. „**REKORD II**” sorba vet és sorba trágyáz, ezen művelési mód pedig óriási terméstöbbletet eredményez és a szórással szemben 50% műtrágyát takarít meg.

Árjegyzékkel és árajánlattal szivesen szolgál

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32.

GYÁR ÉS
RSASÁG
21.

zésekkel
és külön istálló-
atóvalguk, viz-
árak, hidak és
urbinatelepek és
ésével.

ü használt zsákok
aktáron. Zsák- és
sönzés. Jnta- és
mányok gyári
Gazdasági kötel-
si megrendelések
eszközöletnek.
nagyban és
sinyben.

ZOG

EN, =
nevring 2.
1395. az.

HELY.

lak.
k és kalnit.

rágya.
z).
niák.

lyői ura-
képes

an

tartóság,
5497

tezők.

ellen.

gépek.
iáshoz.

ronák.
s árak.

zsony m.

MANILAZSINEG.

Egyedüli hazai gyártmány.

Gyárunk ezen jelentőségében mindinkább emelkedő czikk nagyba való gyártására a legújabb angol és amerikai gépek beszerzése által legjobban be van rendezkedve és a mult idényben eladott kb. 2000 métermázsa már teljesen kifogástalan minősége felől számtalan uradalomtól elismerő nyilatkozatok állanak rendelkezésünkre, amelyek közül itt a következőt közöljük:

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.

Szeged.

Kívánságukhoz képest ezennel szívesen igazoljuk, hogy a folyó évi aratási idényben aratógépeinkhez önkéntől beszerzett manila kévekötőfonal minden tekintetben teljesen bevált és avval teljes megelégedésünkre egészen úgy dolgozhattunk, mint a külföldi fonallal.

Tisztelettel

Gróf Nákó Sándor nagyszentmiklósi uradalmának jószágfelügyelősége
Sziklássy István s. k., urad. jószágfelügyelő.

Azonkívül a magyaróvári m. kir. gazd. gépkiszérle állomás alapos próbák után a következő bizonylatot állította ki, mely fonalunknak a külföldivel legalább is egyenrangú minőséget minden kétségen felül megállapítja:

81/1909. sz.

Magyaróvár, 1909 július 22.

A szegedi kenderfonógyár r.-t. által gyártott manila kévekötőfonal az állomás által kipróbáltatott és a külföldi, hasonló czélt szolgáló fonalakkal úgy szilárdság, mint egyenletesség és simaság tekintetében egyenrangúnak bizonyult.

Ifj. Sporzon Pál s. k.
gazd. akad. tanár,
a gépkiszérleti állomás vezetője.

A gazdaközönségnek egyrészt hazafias kötelessége tehát, hogy mellözve a semmivel sem jobb, de mi denesetre sokkal drágább külföldi gyártmányt, kizárólag a mi hazai gyártmányu manila kévekötőfonalunkat vásárolja, de másrészt saját érdekében is áll, hogy ezt tegye, mert miután sikerült még az áremelkedés előtt nagyobb mennyiségű manila-kendert beszerezni, módunkban áll elsőrendű manila kévekötőfonalunkat kg.-ként kb. 350 folyóméter tartalommal és 45-50 kg. hordképességgel

100 kg.-ként 102.- K árban

bérmertve, bármely állomásra szállítva, a legkedvezőbb fizetési feltételekkel ajánlani, mely előny mellett megrendeléseket a jövő évi aratási idényben való szállításra már most elfogadunk.

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Meghívó

a „Budapesti Állattartók Szövetkezeté”-nek 1910. évi május hó 4-én, d. u. 4 órakor IX., Üllői-ut 9. sz., II. em. alatti hivatalos helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére,

melyre a t. ez. szövetkezeti tagok azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy a rendkívüli közgyűlés — minthogy a f. évi márczius hó 31-ére egybehívott rendes közgyűlés határozatképes nem volt — az alapszabályok 30. §-a értelmében, tekintet nélkül a megjelölt tagok és az azok által képviselt részjegyek számára, határozatképes lesz.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Az 1909. évi üzletvevő vonatkozó mérleg és zárszámadás megállapítása; a tiszta nyereség hováfordítása; a felügyelő-bizottság jelentése; az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozat.
3. Az elnök igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
4. Esetleges indítványok.

Mérleg-számla. Vagyon: Pénztárkészlet K 543.62; értékpapírok K 1300.—; felszerelések K 54.823.48; gyógy- és kötszerkészlet K 3000.—; takarmánykészlet K 9650.—; ingatlanok K 138.614.37; átmeneti tételek K 3249.82; adóssok K 45.552.16 = összesen K 256.727.45. **Teher:** Részjegyszámla K 41.160.—; kétéves követelések tartaléka K 2000.—; jelzáloghitel K 41.630.72; értékesítési tartalék K 12.000.—; tartalékalap K 673.50; hitelezők K 158.504.62; nyereség-át hozat 1908-ról K 314.26; az 1909. évi nyereség K 444.35 = K 758.61 = összesen K 256.727.45.

Veszteség- és nyereség-számla. Veszteség: Kamat-számla K 5456.26; adó-számla K 1980.52; lakbér-számla K 7203.10; tisztii fizetések K 32.049.88; szolgáltatások K 9871.75; költségek K 8839.28; értékesítési tartalék K 3500.—; kétéves követelések tartaléka K 700.—; nyereségát hozat 1908-ról K 314.26; 1909. évi nyereség K 444.35 = összesen K 70.359.40. **Nyereség:** 1908. évi áthozat K 314.26; tagsági díjak K 51.521.57; házbérfelvételek K 5020; gyógykezelési számla K 3491.01; takarmány-számla K 10.012.56 = összesen K 70.359.40.

A tagok száma 1909. év végén 1021 tag, üzletész 2058; 1909-ben belépett 123 tag 642 üzletrészzel, 1909-ben kilépett 16 tag 16 üzletrészzel. Budapest, 1910. évi április hó 5-én.

Az igazgatóság.

5495

Minden haladó, okszerűen gazdálkodónak ajánljuk beszerzésre!

A KÁLTRÁGYÁZÁS

Számos fényképfelvétellel.

Írta: Rovara Frigyes földbirtokos

Szerző e könyvében érthető írásmódon ismerteti a helyes kálitragyázást, utbaigazítást ad, milyen körülmények között lesz ezen új trágyázás jövedelmező és egyben bevezeti az olvasót a műtrágyázás birodalmába. Saját és más az országban tett kísérletek támogatják a tanítást, fényképfelvételek tesznek tanúságot a kálitragyázás célszerűségéről. A ki Rovara könyvét kezébe veszi, le nem teszi addig azt, míg át nem tanulmányozta, oly érdekesen van az megírva. :: ::

Tartalmából kiemeljük a következő főbb fezeteket: **Bevezetés:** A talaj. — A növények táplálkozása. — A talaj-erő fenntartása. — A műtrágyafélék. — A kálitragyázás általános része: A talaj kálitartalma. — A növények káliszükséglete. — A különböző kálitragyák. — A jövedelmező kálitragyázás feltételei. — A kálitragyák mellékhatásai. — A kálitragyázás keresztülvittele. — Az egyes gazdasági növények kálitragyázása. Gabonafélék. — Mag-nak termesztett hüvelyesek. — Gumó- és gyökérnövények. — Olajos növények. — Szálas takarmánynövények. Kereskedelmi növények. Rétek és legelők. Szőlők. Kertészeti növények. Erdészet. :: ::

Árai 4 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA” részv.-társ. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

s, Vác.
ezés !!

szám alatt
házamba:

alatt

ésére nagy-
mért felhívni

koocsigyaros.

éppel

gazdasági épüle-
tavaszi mesze-
legelőssobban
síthető, mert az
ÖLLÖ' meszelő-
két munkással
vit végez, mint 20
kás közönséges
szelével és emel-
a munka kivi-
a legjobb és
egyenletesebb.
feszülésen kívül
tűltenítésre, to-
bá gyümölcsfák
netezésére és sok
s czebra is hasz-
ható.

Fel van szerelve
szszűrőszítával,
ível, úgy hogy a
ók be.

Magos képviselő:

III U

52. :: ::

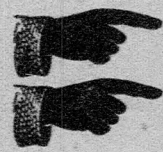
KEZETE

A 10. SZ.

alakult 1900.

981.700 k. — f.
933.963 „ 54 „
915.663 k. 54 f.
90.349 k. — f.
59.782 „ 26 „
109.331 „ 73 „
72.483 „ 23 „
61.730 „ 60 „
39.243 „ 65 „
41.877 „ 32 „
81.088 „ 76 „
106.589 „ 64 „

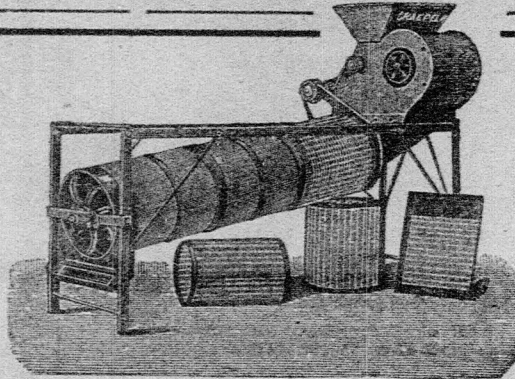
ntén az ember
ben a biztosított
gból, úgy a tűz-
zatérítést kaptak.
kba helyeztetett.
sszatérítést kap-
2 százalékos díj-
biztosítottak, kik
ben részletettek.
alékainkat gyára-
koronara rugnak.
ök közvetítésével,
széggel szolgál.
GAZGATÓSÁG.

MANILLA ZSINEG

belföldi K 103, bármely állomás franco. Importált amerikai Standard II. és Robroy minőség.
Kévekötelek K 6.50-től ezrenként, ponyvák és zsákok kölcsön és eladásra minden célra.

NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. TELEFON 35-92. ■ ■ Táviratczim: NAGELA.

GRAEPEL HUGÓ

betéti társaság

Budapest, Váci-ut 40-41. sz.
Malomépítéset, gép- és rostalemezgyár.

Trieur- és osztályozógépek
specziális kivitelben is. Árjegyzékkel
és ajánlattal kívánatra ingyen és bér-
mentve szolgálunk.

Szabad. lemeztörökrosták
minden rendszerű cséplőhöz. Minden
magveszteséget kizár. 20.000-nél több
kifogástalan üzembn. 5091

VIZVEZETÉK,

fürdőszoba-, klozet-, csatornázási és
szivattyuberendezések. Épület-, dísz- és
mindennemű bádógasmunkák. Villamos-,
légszesz- és benoid-gáz berendezések.

Központi fűtés

és szellőztető-berendezések. Csillárok,
izzólámpák, fűtőkészülékek, mindenféle
világító-ujdonságok.

Alaptőke 400.000 kor.

Magyar Benoid-gáz R.-Társ.

Budapest, VI., Andrassy-ut 17.

Sürgönyozim:
BENOID, BUDAPEST.

Telefonszám:
28-80.

Laass-rendszerű kapálógépeket, mindennemű egysoros **lókapákat** és **halmozókat**

„OSBORNE“

fűkaszáló- és aratógépeket,
szénagerebléket,
motoros cséplőkészleteket

elismert gondos kivitelben szállit

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár r.-társ. Mosonban

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak:

Temesvár, Debreczen.

JÉG

„Rapid“

a világ legjobb jégkészítő gépje

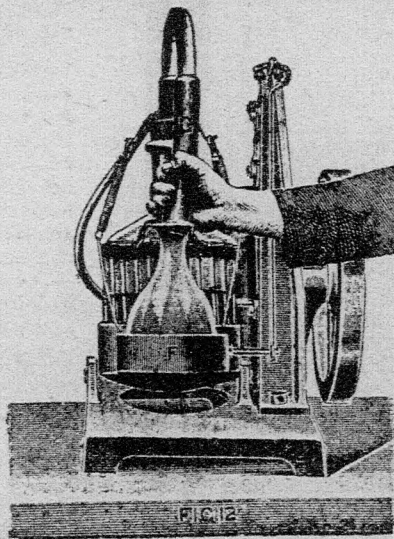
készit:

3 percz alatt jéghideg italt
5 „ „ tiszta jeget
10 „ „ fagyaltot
15 „ „ 1 kiló kristálytisza jeget.

100 kg. jég előállítás költsége kb. 2.60 kor.

Kezelése, hajtása rendkívül egyszerű s bár-
mely gyermek által elvégezhető.

JÉG

JÉG

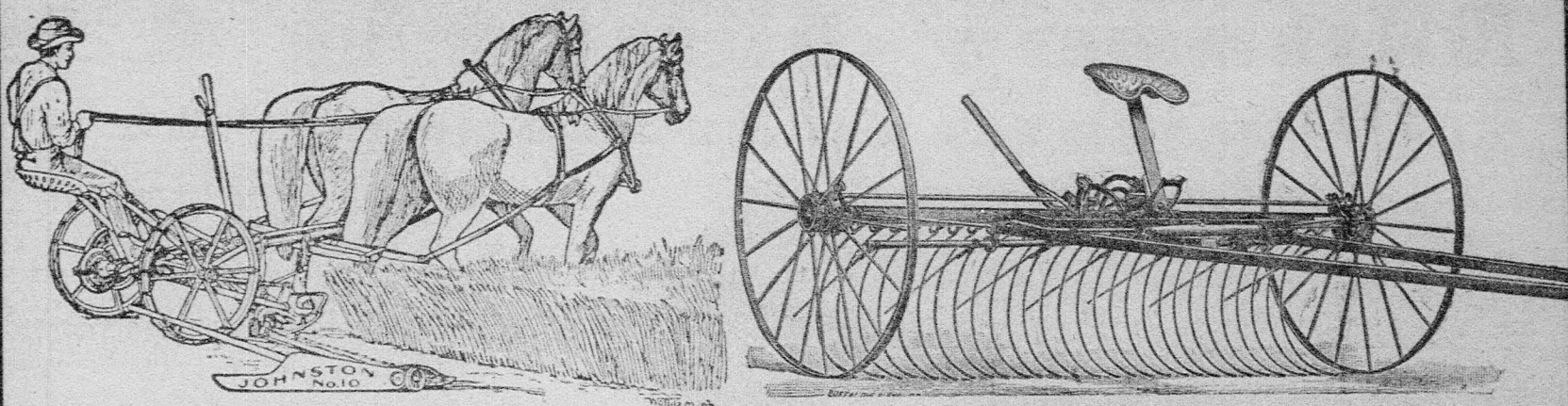
Ezen gép üzembentartásához semmiféle költséges
vegyiszer nem szükséges. 3-4 kg. kénsav, amely
minden fűszerüzletben kapható, kb. 75 hűtési
művelethez elég. 1 kg. kénsav kb. 10 kiló tiszta jeget
szolgáltat s így a jég előállítása rendkívül olcsó.

A „Rapid“ gép ára 250 korona.

Bővebb ismertetéssel erőhajtásu nagyobb
gépekről is készséggel szolgál!

GEITTNER ÉS RAUSCH
Budapest, Andrassy-ut 8/K

JÉG

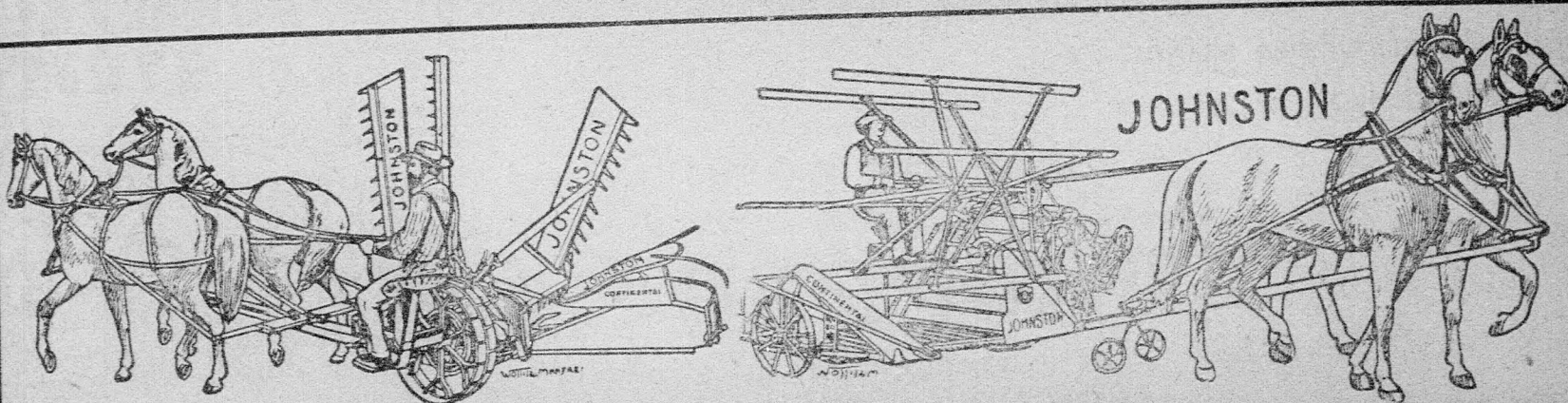

Mindenkinek el kell ismerni, mert a **a legjobb**
 tapasztalat és a mult bizonyítja, hogy

fűkaszálók és aratógépek a
“JOHNSTON HARVESTER CO.”
 AMERIKAI GYÁRTMÁNYAI.

Mielőtt szükségletét fedezi, kérjen árajánlatot és leírást „Johnston“ gyártmányairól

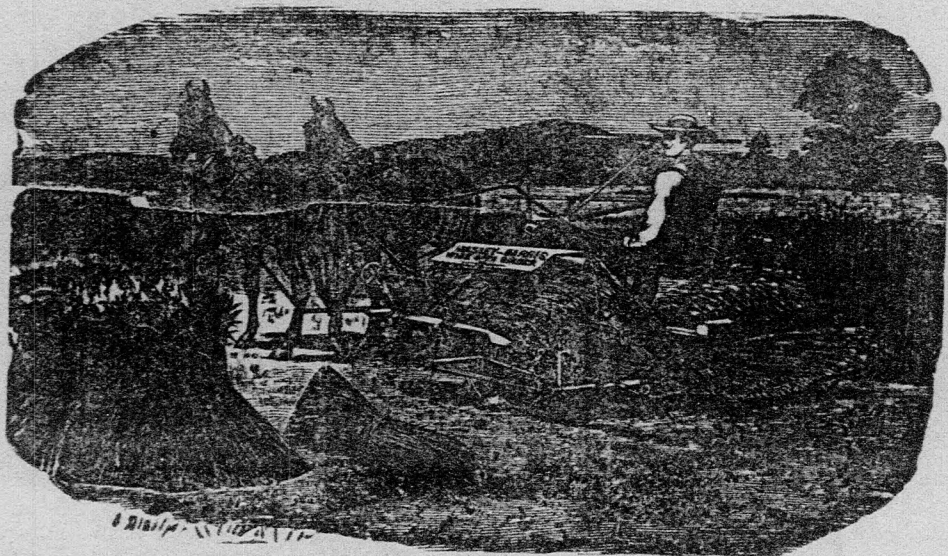
BÄCHER-MELICHAR
 cégétől
BUDAPESTEN, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68.

Massey-Harris Co.

fűkaszaló- és aratógépgyár

Toronto, Észak-Amerika.

A világ legmegbízhatóbb gyártmányai.

Árjegyzéket és árajánlatot kívánatra szívesen küld a

Massey-Harris Co.
részvénytársaság

Budapest, V., Alkotmány-u. 23.

3991

Védekezzünk a peronospora ellen!

PERMETEZZÜNK

5858

VALÓDI BRIXENI KRISTÁLY-AZURINNAL,

mely számos párhuzamos kísérlet alapján **biztosabb és olcsóbb védekezési szernek** bizonyult, mint a kékkő-mész keverék. — **Ingyen** prospektust küld a **magyarországi főraktár**

MOLNÁR M. és TÁRSAI BUDAPEST, V., Ferencz-lószef tér 6.

680 kilogramm tiszta

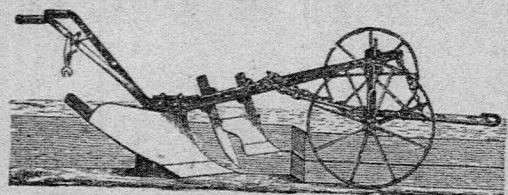
buzaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizott- **Pénzt, időt és munkát** takarítanak meg ság elött utáncépellítettünk. **a Stern-féle**

szab. dobkosárbetétléczzel.

Kérdezősködésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást

BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-u. 5.

5193

Atavaszi munkálatokhoz

legajánlatosabbak a valódi **SACK**-féle

EKÉK, VETŐGÉPEK és VASBORONÁK,

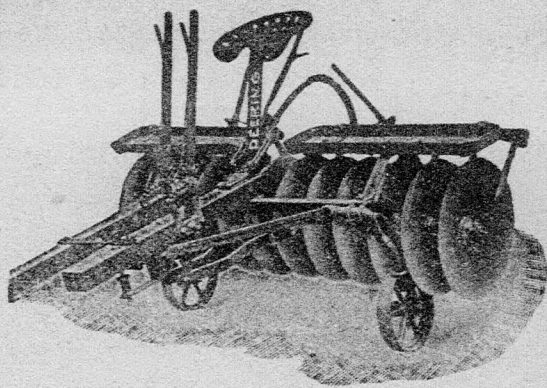
a hazai viszonyainknak legjobban megfelelő

DEERING-féle

ujjonnan, lényegesen javított

TÁRCSÁS BORONÁK,

a **Deere**-féle amerikai négyzetes **tengeriültetőgépek** és a valódi **Westfalia** műtrágya-szórógépek, melyek az ismert legkitünőbb minőségben előnyös áron szállítanak.

Deering-féle tárcsásborona.

Ezenkívül raktáron vannak az amerikai **DEERING**-gyár általános ismert **KÉVEKŐTŐ** és **MAROKRAKÓ ARATÓGÉPEI, FŰKASZALÓGÉPEI és GYÜJTŐGÉPEI,** ugyszin-

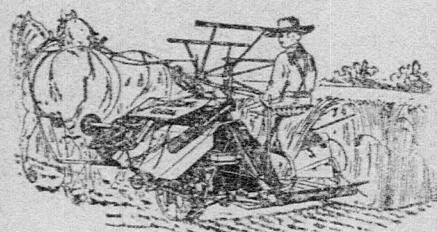
tén mindenféle egyéb legelsűrendű gazdasági gép és eszköz.

Ismertetéssel és legolcsóbb árajánlat' al készségesen szolgál:

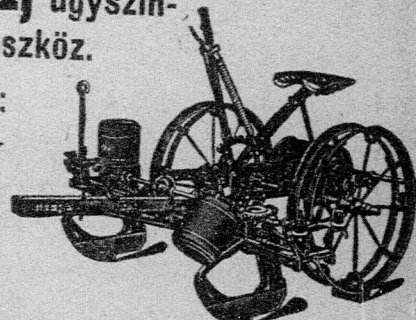
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépzülete,

BUDAPEST, Váci-körut 52.

Deering-féle kévekötő és marokrakó aratógép.

Deere-féle tengeri ültetőgép.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERÍTÉSEK!
 Hazai gyártmány.

Paralánál csúszard!
 Rendkívül könnyen kezelhető!

Számtalan elismerőlevél bizonyítja a szabádm.
HUNGÁRIA-SODRONYFONAT
 kiválóságát, mely feltűnőmulhatatlan.
 Horganyozott sodronyból készült!
 Ára négyzetméterenkint 30 fillér és feljebb.
 Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:
Haidekker Sándor
 sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyárában
 Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48 II. sz.
 Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
 Hépes árjegyzék ingyen és bérmentve.
 5240/a

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.T.
 Budapest, Hungária-körút 115-117.

GAZDASÁGI VASUTAK
 nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.
Eladás — bérlet.
 Költségvetés, katalogus díjtalan.
Állandó nagy raktár.

Ausztria, Magyarország, valamint Bosnyák-ország és Herzegovina közötti személyforgalom.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint az osztrák-magyar-bosnyák-herzegovinai személyforgalomban 1904. évi február 1-től érvényes személydíjszabás 1910. évi június hó 1-én új kiadásban jelenik meg, mely kiegészítéseken és helyesbítéseken kívül részben felemelt, részben leszállított menetdíjakat tartalmaz.

Cseplésre és szobafűtésre egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva ország-szerte méltán kedvelt elsőrendű **baglyasaljai és Józsefaknai tömörszénünket** ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Köszénbánya és Iparvállalat Részvény-Társaság 5234
 BUDAPESTEN, V. kerület, József-tér 10. szám.

VIRÁG és FARAGÓ
 Vasipari és gazdasági-cikkek gyártelepe.
 BUDAPEST, VII. Ilka útca 11.
 TELEFON: 87-22. KÉRJEN ÁRJEYZÉKET TELEFON: 87-22.

A WOLSELEY SEPARATOR
 a jelenkor legjobb tejfölözőgépe, a separatorok terén legnagyobb vívmány. Könnyű, egyenletes járat, legelősebb lefölözés (0.0 %). Legnagyobb biztonság. Legcsekélyebb erőszükséglet. Olcsó árak. Kapható:

DÉNES B.
 motorszpecialista raktárában
 Budapest, V., Lipót-körút 15. sz.
 Árjegyzék díjmentesen, bekládtik.

STOLL trágyalészivattyú.
 D. R. G. M.

A henger berozsdásodása vagy befagyása nem fordulhat elő. Önműködő kiürítés. Nincsen eldugulás, mert nagyok a szelepek és nagy a hengerátmérő. A szelepek könnyen kivethetők csavarok lazítása nélkül. A henger-tömítések kívülről utánigazíthatók. — Ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve. —
WILH. STOLL gépgyára TEPLITZ-TURN,
 Mariascheiner-Strasse 21. 5413a

Melyik a legjobb burgonya űltetőgép?
„Parifa“ kombinált burgonya-űltető- és fedőgép,
 egy és két-soros, alaposan kipróbálva.
 Utóérhető munkaképesség!
 Kérjen árlapokat ingyen
 Maschinenfabrik Ludwig Augustin, Dresden No. 6.

V-ik évfolyam **Budapesti** V-ik évfolyam
Marha- és Sertéskereskedelmi Közlöny
 Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Budapest, IX., Viola-utca 7.
 Nélkülözhetlen minden földbirtokosnak, ki állathizlálással, állattenyésztéssel foglalkozik. Az egyedüli szakközlöny, melyben az állatforgalom statisztikai adatai olvashatók.
 Előfizetési ára egész évre 10 korona.
 Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a kiadóhivatal.

Gabona fuvardíjtételek
 magyarországi vasutállomásokról
Budapestre
 Csoportosított évadkezdésményes díjtételek Pozsony, Pozsonyóók p. u. Almásfüzitő, Győr, Komárom, Wien Staatsbahnhof, Wien Nordbahnhof, Simmering k. k. Staatsbahnhof, Floridsdorf, Schwechat-Kleudering, Stádan, Marchegg állomásokra irányuló forgalomban.
Kövezetvám-jegyzék
 Ára 3 korona
 Kapható a „PÁTRIA” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Gőzekék
 a legkötelesebb rendszer szerint.
Benzinmotorok és lokomobilok.
Szivógázmotorok.
Hengersizékek és összes malomgépek.
 Árjegyzékkel szívesen szolgálunk.
Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvény-társulat
 Budapest, X. ker., Kőbányai-ut 31. sz.

Villamos világítási és erőátviteli berendezések.
Ivólámpák, motorok, szerelési anyagok.
Villamos vasutak.
 Árjegyzékkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.
Ganz-téle villamossági r.-t.
 Budapest, II. ker., Lövőház-utca 39.
 5230

am tiszta
 zszalmát,
 e, szab. be-
 ritanak meg
 ern-féle
czel.
 BUDAPEST,
 Gyár-u. 5.
 5193

Hizóallatkiállítás Wien, 1906. I. díj: Állami aranyérem. Hizóallatkiállítás Wien, 1908.: Arany kiállítási érem. Tenyészállatkiállítás Prága, 1909.: I. díj. Csehország gazdasági tanácsának elismerő oklevele. ::

A leneschitzi törzsjuhászatunk eredeti **Hampshire**

kosainak eladása

megkezdődött. Fürstlich Schwarzenberg'sche Herrschaftsdirektion
Postelberg, Bahnstation Postelberg, Böhmen. 5479

Szuperfoszfátot

kartellen kívül

ajánl a Nordenhami Szuperfoszfátgyár R.-T., Bréma magyarországi vezérképviselője:

Szalai és Földes
Budapest, V., Nádor-utca 24.

Telefon 161-36. 4072

Előnyös árak és feltételek!

GARVENS

SZIVATTYUKNAGYBANI
RAKTÁRA

MŰSZAKIÉSGÉPIPARI
R. T. BUDAPEST
VII. VÖRÖSMARTY-U. 19/b
GŐZ-KÖRFORGÓ-SZARNY SZIVATTYUK
TÜZOLTÓ FECSKENDŐK

MINDEN
TYPUS
RAKTÁRON
VAN

Minden gazdasági nyomtatványban fontos egy olyan **gazdasági nyomtatvány bevezetése**, amely úgy a gyakorlati, mint az elméleti téren megfelel a gazdaság kívánalmainak. Ilyen gazdasági nyomtatvány a **Kenese-féle nyomtatványrendszer**, mely mintáival megkeresésre szívesen szolgál a „PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztálya, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek).

Eladó birtokok:

Nógrád megye 2 1/2 órányira Budapesttől, 2000 magy. hold gazdaság és erdővel, nagyon jó épületekkel, szép kastélyllyal, felszereléssel, vetéssel 560.000 korona.

Nógrád megye 1600 magy. hold szántó, rét és erdővel, megfelelő épületekkel és urilakkal 450.000 korona.

Nógrád megye 1000 magy. hold, fele gazda ág, fele erdővel, 6 szobás urilakkal, kedvező fizetési feltételekkel, felszereléssel, vetéssel 330.000 kor.

Nógrád megye 2 1/2 órányira Budapesttől, 1000 magy. hold szántó, legelő és erdővel, megfelelő épületekkel, urilakkal 425.000 korona.

Nógrád megye 3 órányira Budapesttől, 700 magy. hold jó gazdaság, kevés erdővel, szép kastélyllyal, parkkal, felszereléssel 400.000 korona.

Nógrád megye 600 magy. hold jó gazdaság, épületekkel, urilakkal, felszereléssel, vetéssel 320.000 korona.

Nyitra megye 650 magy. hold prima czukorrépatalaj, szép épületekkel, urilakkal, felszereléssel 650.000 korona.

Pest megye 1 1/2 órányira Budapesttől, 1000 magy. hold, igen intenzíven kezelt sikk szántóföld és szőlő, nagy tejgazdasággal, szép épületekkel, kastélyllyal 655.000 korona.

Pest megye 650 magy. hold prima fekete szántóföld, megfelelő épületekkel és urilakkal 390.000 korona.

Pest megye 1 1/2 órányira Budapesttől, 580 magy. hold prima fekete szántóföld, dohánytermeléssel, modern, szép épületekkel és kastélyllyal, felszereléssel, vetéssel 490.000 korona.

Pozsony megye 1400 magy. hold prima sikk gazdaság, nagyon jó épületekkel, szép kastélyllyal, felszereléssel 1.550.000 korona.

Sáros megye 900 magy. hold gazdaság, szeszgyárral, megfelelő épületekkel, felszereléssel 450.000 korona.

Sopron megye 1800 magy. hold sikk gazdaság, jó épületekkel, urilakkal, kedvező fizetési feltételek mellett 540.000 korona.

Sopron megye 1500 magy. hold prima sikk gazdaság czukorrépatermeléssel, szép épületekkel, kastélyllyal 1.000.000 korona.

Szabolcs megye 1420 magy. hold sikk gazdaság, dohánytermeléssel, jó épületekkel, urilakkal 575.000 korona.

Szatmár megye 1150 magy. hold prima sikk gazdaság, dohánytermeléssel, modern épületekkel, urilakkal 765.000 korona.

Szilágymegye 1200 magy. hold prima sikk gazdaság, szőlőtermeléssel, szép épületekkel, urilakkal 640.000 korona.

Tolna megye 650 magy. hold prima szántóföld és réttel, szőlővel, kiftűnő épületekkel, kastélyllyal 550.000 korona.

Trencsén megye 3240 magy. hold, fele gazdaság, fele erdő, nagy vadászattal, nagyon jó épületekkel és kastélyllyal 1.100.000 korona.

Ugocsa megye 1000 magy. hold prima fekete szántóföld, dohány- és kendertermeléssel, megfelelő épületekkel 630.000 korona.

Veszprém megye 430 magy. hold gazdaság, szép urilakkal, közel a Balatonhoz, felszereléssel 260.000 korona.

Zala megye 1800 magy. hold gazdaság, jó épületekkel, kastélyllyal, felszereléssel 1.000.000 korona.

Zemplén megye 2000 magy. hold szép erdő, vágható bükkállományyal, fűrészzel, épületekkel, kastélyllyal 400.000 korona.

BEYER KÁROLY, Budapest, V., Báthory-utca 5. sz. Telefon 12-85.

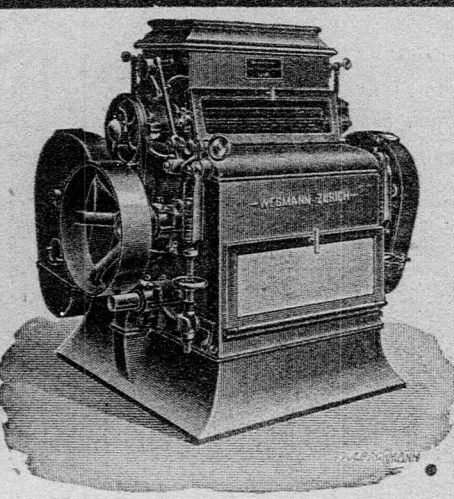
Vészen átment

erős csontozatu, kifogástalan szép testalkatu, elsőrendű tenyészetből való, januári tenyészképes mangalicza

kanok és koczák

eladók KORNSTEIN TESTVÉREK-nél
NAGYSZALONTAN (Pata pusztá).

5865

Levélcozim: Jakab és Hegedűs, Budapest 56.

Telefon: 97-23.

Sürgőnycozim: Jakabék Budapest.

JAKAB ÉS HEGEDŰS

MALOMÉPÍTÉSZET ÉS GÉPGYÁR
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 36-38.

Ajánlják malmok részére legjobban bevált

Jakab-féle SIKSZITÁIT és

Wegmann HENGERSZÉKEIT.

Elvállalják MALMOK BERENDEZÉSÉT és ÁTALAKÍTÁSÁT

a legjobban bevált rendszerük szerint és a legnagyobb automatikával.

Árjegyzékkel és részletes költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálunk.

AUTOMOBILOSZTÁLYUNK uradalmak részére a „BERNA” TEHERAUTOMOBILOKRÓL kívánatra küld árjegyzéket és szolgál részletes felvilágosítással.

AUTOGÉN-HEGGESZTŐ OSZTÁLYUNK, méréskelt díjazás mellett, elvállalja törött öntöttvasalkatrészek hegesztését.

Nincs többé kazánkő.

Jótállás mellett. Szababalom minden államban bejelentve.

Kazánkő elleni készülék

ellenőrzőve lellátva. Müller-rendszer és a hozzátartozó

Emthur-por

minden gőzkazán- és lokomobiltulajdonosra nézve egy **jelentékeny találmány**, amely a **kazánkő képződését teljesen kizárja** és régi kazánkővek lassanként maguktól oldódnak és válnak le.

A találmány lényege azonban egy hibázhatatlan, pontos ellenőrző a készülék működési módozatáról.

Az idő-, munka- és azzal járó pénzmeztakarítás a készülék használata mellett oly jelentékeny, hogy annak beszerzése nem tekinthető kiadásnak, hanem egy csekély befektetési tőkének egy biztos, nagy és folyvást növekvő haszonra.

Jótállás vállalatik, hogy a készülék szakszerű kezelése mellett **kazánkő képződése megakadályozatik** és hogy a **régi kazánkő lassanként leoldódik és magától elválik**.
Gyárak, melyek 40-50 készüléket alkalmaznak, referenciául szolgálnak.

Esetleges **kérdézősködések**re felvilágosítást nyújt

MAZOUREK LAJOS ur ÜLLŐN,

Pest mellett, **kinél 6 készülék van bekapcsolva.**

5476

Karner Ede

Budapest, VI., Váci-körút 51. sz.

Sürgőnyozim: „Karnered“ Budapest.

Telefon: 159-18.

Magyar, sziléziai és porosz darabos szén
gőzekék, gőzlokomobil, ipar- és szobafűtésre.

Koksz, kovácsészén és antraczit. Teljesen megbízható szállítás minden vasútállomásra.

5418

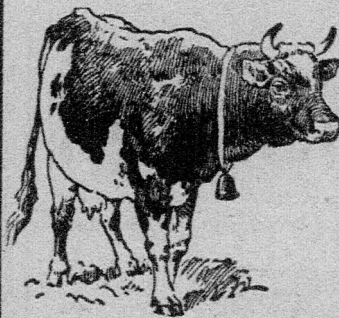
A jelenkor legtokéletesebb nyomtatványrendszere a

Kenese-féle nyomtatványrendszer.

Szállítja a „Patria“ irodalmi vállalat és nyomdai részv.-társ. nyomtatványkezelő osztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

1900. évi párisi világiállításon „GRAND PRIX“.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por.

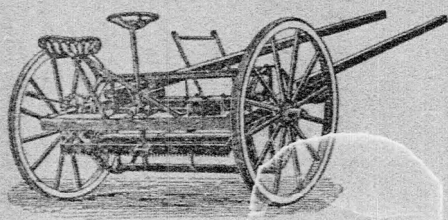
Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

1 doboz ára K 1.40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle
korneuburgi marha-por

csakis ezen védjeggyel valódi

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerár, Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

REPCZE-GYOM-IRTÓGÉPEK

a legjobb és legelismertebb repcze-gyomirtók, melyek ezen

gyomokat tökéletesen kiirtják.

Repcze-gyomirtógépeket kétféle nagyságban szállítunk, a nagyobb és masszívul készített gép egy erősebb lóra vagy egy erősebb ökörre, napi munkaképessége 5 hektár, a kisebb és valamivel gyengébb szerkezetű napi munkaképessége 3 1/2 hektár.

Szíves kérdézősködések postá fordultával elintézzük.

J. Nep. Heinrich und Sohn gépgyára, Iglau.

A levelezést német nyelven kérjük.

5446

SZŐLŐ- ÉS MEZŐGAZDÁK!

„CUCASA“

Magyar szabadalom 44293.

Dr. Marquart L. G. vegyészeti gyár, Beuel a Rh. készítménye.

„CUCASA“ a legjobb, legolcsóbb és legegyszerűbb perméző anyag a **peronoszpora, fusicladium és az összes növényi betegségek** ellen.

„CUCASA“ jobb, mint a bordeauxi por. Lásd a geisenhefmi szőlészeti és gazdasági főiskola 1907. és 1908. évi jelentését.

„CUCASA“ ismertetőst, használati utasítást és mintát kívánatra küld a magyarországi vezérképviselő:

Varga, Budapest, V., Ferencz-József-tér 5.

Ujdonság!

Most jelent meg!

KONYHAKERTI NÖVÉNY-TERMESZTÉS.

IRTA: NÉMETH JÓZSEF

m. kir. főiskolász, a bajai m. kir. kertészegyetem-iskola vezetője.

Ezen negyedik kiadásban megjelent gyakorlatias irányú munkának minden kertészkedő nagy hasznát veheti, mert a zöldség-termesztést az is könnyen megtanulhatja belőle, aki ezen kertészeti ággal soha sem foglalkozott. A könyv könnyű, világos írály és a feldolgozott anyag gyakorlatias és tömör ismertetése, igen értékes és teszük ezen kertészeti munkát, amelynek megszerzését mindenkinek ajánljuk. Szakiskolák, kertésztanulók és kezdő kertészkedők egyaránt jól használhatják.

A könyv tartalma: I. Rész. 1. Konyhakertészet. — 2. A növények életfeltételei. — 3. Talajnemek. — 4. Talajjavítás. — 5. Talajmivelés. — 6. Trágyázás. — 7. Öntözés. — 8. Melegágyak készítése, gondozása. — 9. Vetés. — 10. Palánták nevelése. — 11. Palánták kiültetése, gondozása. — 12. Magtermesztés. — 13. Termények fölszedése, eltartása. — 14. A konyhakert kellékei. — 15. A konyhakert berendezése. — 16. Vetésforgó megállapítása. — II. rész. Zöldségtermékek termesztése: 1. Káposztafélék. — 2. Salátafélék. — 3. Labodafélék. — 4. Hagymafélék. — 5. Gyökérfélék. — 6. Hüvelyesek. — 7. Gumós növények. — 8. Fűszernövények. — 9. Különböző növények.

Ára 90 fillér

bérmentes küldéssel 1 korona, mely összegnek előzetes bekiadását kérjük, mert utánvétellel 45 fillérrel drágább.

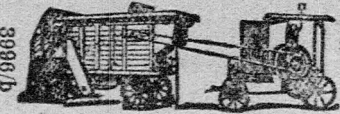
Megrendelhető a „PÁTRIA“ részv.-társ. gazdasági könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Magyar, német, francia, angol

gazdasági szakkönyveket gyorsan szállít a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.) — Jegyzékek ingyen.

„REKORD” benzín cséplő- készletek :: ::

a motorok Fairbanks Morse hírneves gyártmányai,
álló és fekvő szerkezettel,
villamos gyújtókészülékkel,
már 2 lóerőtől kezdve.

A legmegbízhatóbb és kezelésére
nézve legegyszerűbb benzínmotor!
Olcsó ár! Könnyű részletfizetés!

90.000 darab van használatban.

Kérje motorárjegyzékünket ingyen és bérmentve:
Fehér Miklós gépgyár R.-T. Budapest,
Váci-ut 80.

Az állami elismerő oklevéllel kintüntetett

eredeti Loosdorfi vetőmagot

a gróf Piatti-féle uradalmi kezeléség vetőmagtenyésztéséből Loosdorf-ban ajánl
tavaszi vetésre az **ELADÁSI IRODA**

GEBRÜDER BOSCHAN magkereskedése, cs. és kir. udv. szállítók
Wien, I., Bäckerstr. 9.

A különböző birodalmi árpakiállításokon győző és első díjakkal kintüntetett
korai árpát, pedigree-tenyészetet,

„Ideal”, „Laa”, „Norika”, „Thaya”, „Zaya”, „Brillant
Gerste”-t, melyek nagy termés, korai érettség, minőségjóság
által előnyösen beváltak, továbbá korai zabot, „Zweikorn”, „Drei-
korn”-t, eredeti loosdorfi takarmányrépát,

ugyszinté „Austria” óriási hozam elérésére elsőrendű jóságban. Prospektusok, ár-
ajánlatok és minták kívánatra ingyen és bérmentve. 3941

TEHENÉSZETEINK

SZERVEZÉSE
ÉS VEZETÉSE

SZASZ FERENCZ gazdasági hű-
zágótló műve megrendelhető a
„Patria” r.-t. könyvkereskedésétől,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.
(Köztelek). Ára füzve 5 korona,
vászonkötésben 6 korona. ::::

Eladásra kerül nagy mennyiségben sima
és gyökeres **Kiparia Portalis és Rupestris Mon-
ticola** alanyvessző, ugyszintén ily alanyokor készült

elsőosztályu gyökeres fásoltvány

a legkitűnőbb bor- és csemegeszőlőfajokban.
Továbbá eladunk többféle fajban egy- és kétéves

gyökeres hazai szőlővesszőt.

Megkeresések közvetlen hozzánk intézendők:

**Badacsony-Szentgyörgyhegyi szőlő-
oltványtelep, Tapolca. (Balaton-vidék.)**

3943

MÁDERLIK LUJZA

fehérenemű gőzmosó és vegytisztító ipartelepe

Budapest, II., Ponty-utcza 4.

Különösen a vidéken, pusztákon, elszige-
telt helyen lakó urak figyelmébe!
Minden igényeket kielégítő módon tisztított
fehérenemű 8 nap alatt visszajut. Vidéki
urak részére 2 kulcsos ládika vagy kosár
áll rendelkezésre.

5367

Szegődségi főkönyv

a szegődségi levelek szövegével, 25 ives terjedelemben ... K 2-50
szegődségi főkönyv, a szegődségi levelek szövegével, 50 ives terjedelemben
K 4-
szegődségi főkönyv, a szegődségi levelek szövegével, 100 ives terjedelemben
K 7-

Kaphatók a „PÁTRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság
nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Co. és hirt. kiválólagosan
szab. chronomet.- és művészi. feladatára
a remontain ingáknak.
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

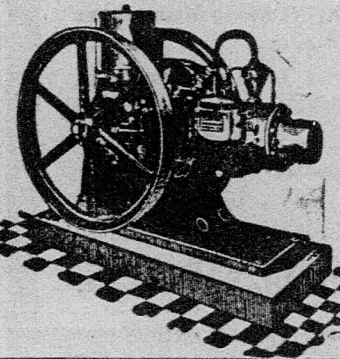
CLIMAX ÉS ECLIPSE

NGERSOLAJ-MOTOROK ÉS LOROMOBILOK

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő
mezőgazdasági és ipari célokra.

Nincs robbanási
veszély, se pénz-
ügyöri ellenőrzés.

ELSŐRANGU
REFERENCIÁK.

BACHRICH ÉS TÁRSA
BUDAPEST-HAMBURG-BÉCS.

Motorgyár: Bécs, XIX/6.,
Heiligenstaedterstrasse 83.

Mintaraktár és iroda: Budapest,
V., Szabadság-tér 17. (Börzsepalota.)

Kocsigyártás
 Budapesti kovács- és kocsigyártó - ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsernok Szövetkezet
 Budapest, VII., Rákóczy-ut 72. sz.
 Magyarország legnagyobb kocsiraktára.

Schulz-Marke

 Alapítva 1893.
 Több mint 388 első kitüntetés.

A legideálisabb csirkenevelés a Fattinger husrostos csirke tápszerével való nevelés.

Kimértő árlapokat baromfi-, fészán-, kanári-, kutyá- stb. eledelről ingyen küld:
POLSTERER H. Wiener, Neustadt U/190.
 Fattinger szab. husrostos kutyalapény- és baromfiéledelgyár.

Szálás takarmánynövények termesztése.
 Szilassy Zoltán és Grabner Emil e házaspártól és egyedül álló művénék beszerzése minden gazdának fontos. Ára tartós vászonkötésben 10 korona. „Patria” r.-t. gazdasági könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Önműködőleg lövő elijesztő.
 Vadak, varjúk, szarkák stb. elijesztésére.
 A készlet naponta 10-szer 10 önműködőve.
IG. HELLER, Bécs, II., Praterstrasse 49.

Kérjenek leírást. 5167/1 Képviselek kerestetnek.

Egy teljes, használt, de jó üzemenben levő **Fowler**-féle
gőzeke-készlet
 compound-gőzhengerekkel a gazdaság felhagyása miatt jutányosan **eladó.**
 Kérdezősködések „A. W. 863” jelige alatt Mosse Rudolf hirdetőirodájába, Budapestre kéretnek. 5477

STABIL és FÉLSTABIL GŐZGÉPEK

BUDAPESTI MALOMÉPÍTÉSZET és GÉPGYÁR
PODVINECZ és HEISLER.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 141.
 — ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE —

Kérjük gyárunkat meglátogatni.
Falazótégla és tetőcserép
 homok és cementből könnyen állítható elő bármely munkás által dr. Gaspary gépein.
 Cementlapok Cement ürtömbök
 Cement alagosövek Cement salak-téglák

Formák
 Vízvezetékösövek Ablakeretezések
 Kerítésoszlopok Határvövek stb.
KÜLÖNLEGESSÉGI GÉPGYÁR.
Dr. Gaspary & Co. MARKRANSTADT
 (Leipzig mellett).
 262. sz. árjegyzék díjmentesen.

SÜRGÖNY-
 CZIM: **WALSER CSÁNGÓUTCA BUDAPEST**
 TELEFON: **BUDAPEST 95-50**

WALSER FERENCZ
 CÉGTELJELŐSÖK: WALSER FERENCZ, WALSER JÁNOS, GYÖZÖ GYURJÓ
TÜZOLTÁSI SZERKEK és SZIVATTYÚK-GYÁRA.
HARANG- és FÉMONTÓDE
 BUDAPEST, VI., CSÁNGÓUTCA 6 B.
VILLAMOS MEGÁLLÓ:
 VÁCZIÚT, A RÉGI VÁM KÖZELÉBEN.

„ELEKTRA”
 villamos és erőtelepeket építő részvénytársaság
Budapest, VI., Gyár-utca II.
 TELEFON 84-64. TELEFON 84-64.

Jégyártó telepek, hűtőberendezések,
 napi termelés 10 kgr.-tól felfelé.
 Villamos vagy egyéb motorikus üzemre, chlormethyl rendszerű főleg kisüzemre kiválóan alkalmas.
 Gyors szállítás! Olcsó árak!

Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.

Kéveköteleket
 fűcskával, végei kékre vagy vörösre festve készít és szállít elsőrendű minőségben nagyban és kicsinyben legolcsóbb árakon.
HELLE O. kötélárugár
 Pozsony, Eötvös-utca 6.
 8356

3/4 kiló vajjal többet
 ér el minden gazda egy tehénnél hetenként és sokkal jobb minőségűt a
TUBULAR-SEPARATOR
 által, minden más módszerű tejfölözéssel szemben. Ezen állítás megértése végett kérjen ingyen és bérmentve 47. számú ismertetést.
BÁRDOS ÉS BRACHFELD
 műszaki és villamosági vállalat
BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. szám.
 „Tubular”-separatorok gőzturbinával vagy szíjhajtással különlegességek és legjobbak ezen a téren.

A Heller-féle **„KING”**
 gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.
Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!
 A „King” kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítőgép sokoldalú használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizárhatók. „King” tömlővezetékekkel többet teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt készletdik.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph
 nevű gyorsmeszelőt is.
 Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.
 Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)
60 koronától 320 koronáig.
IG. HELLER,
BÉCS, II., Praterstrasse 49.
 Kérjenek leírást. 5167/2 Képviselek kerestetnek.

Nem fagy! Nincs jég!

Ennélfogva idejében gondoskodjék arról, hogy **tejszállításában hiányos hűtés miatt fennakadást ne szenvedjen,** kérjen tehát idejében ajánlatot

szab. ISSELHARDT mélyhűtőinkről,
szab. ASTRA hűtődobjainkról,
ALFA hűtőkészülékeinkről és kizárólag tejjgazdaságok részére szerkesztett
ASTRA hűtő- és jéggépeinkről
az eredeti ALFA LAVAL SEPARATOROKAT

és az összes tejjgazdasági eszközöket legjobb kivitelben készítő és szállító

ALFA SEPARATOR részvénytársaságtól
BUDAPEST, VI/56. számú posta.

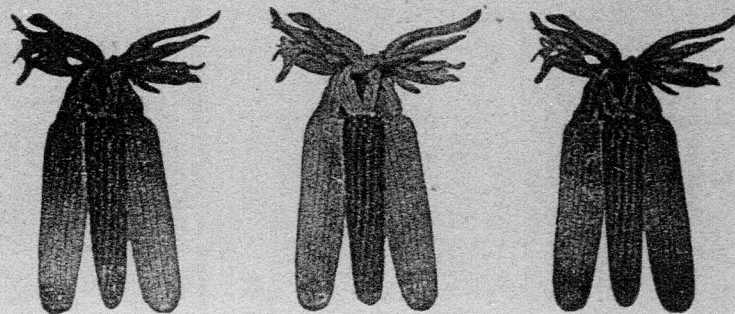
Árjegyzékek és költségvetések ingyen!
 Legnagyobb beszerzési forrás tejjgazdasági gépek és eszközök részére.

Olasz czirok vetőmag

a legfinomabb olasz czirokfajokból, az olasz magvizsgáló intézet élmzaráival ellátott zsákokban, kapható

Auspitz Vilmos és Társa cégnél
 Budapest, V., Báthory-utca 3.

Jövő évi szállításra czirokszákál-elővételek is költetnek.
 TELEFON 118-66. 4025 Sörgőnyozim: AUSVIL BUDAPEST.

Ujdonság!

Ha állandóan maximális terméseket akar elérni minimális előállítási költség mellett,
 ha sikeresen akar védekezni a tartós szárazság hátrányai, meddőség és fattyuhajtások ellen,
 ha meg akarja akadályozni kukoricájának elfajzását,
 ha biztosítani akarja az erőteljes, hiánytalan komplet növényzámot és azok gyors fejlődését,
 ha el akarja érni, hogy minden egyes növény feltétlenül megteremje a maga egészséges, jól benőtt, súlyos csövét,
 ha meg akar ismerkedni a nagy eredményeket biztosító racionális magszelekczióval és megneveléssel,
 akkor hozassa meg a most megjelent:

A MODERN OKSZERÜ KUKORICZATERMELÉS

ezimű, számos ábrával ellátott szakmunkát, mely a nálunk divónál sokkal jobb, **amerikai kukoriczatermelesi rendszert** és az összes előnyösebb e célra szolgáló gépeket, eszközöket s azoknak árait kimerítően ismerteti.

Ára 4 korona,

mely összegnek előzetes beküldése mellett bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR R.-T.

BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 1. (Hana-palota)

(Azeltt: Ferencz Józeftér.)

Ajánl gazdaságok részére legjutányosabb árban ablakokhoz és melegágyakhoz való

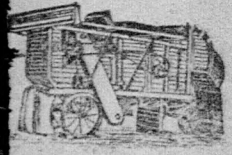
üvegtáblákat

eredeti gyári ládákban. Üvegvágó gyémántok legolcsóbban kaphatók. Mézes-üvegek különféle kivitelben, fémszárral és anélkül. Kristályüveg asztali készletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

OBILOK
kel párosítva.

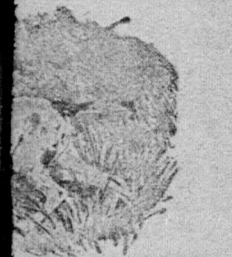
osok figyelmébe!

lőkaró,

lygfák kaphatók
lésemből

S. cég
ra-utca 16/k

alajdonosnak!

vizsla

vizslanevelés,
gyógykezeléshez.

ső főerdész.

Ára 2 korona.

eltulajdonosnak
os tanácsadó.

t. gazdasági könyv-
K., Üllői-ut 25. szám.

TELL

K ÉS LOKOMOBILOK

ujjárók, legbiztosabb
Könnyen kezelhető.

— Szavatosság.

János

est vállalkozó.

2. — Báthory-u. 1. sz.

rgőnyezim: TU INA.

épvíselők kerestettek.

kanári madár

ápolása,
kezelése

tenyésztése cím alatt most

ant meg egy ügyesen szer-

zett és jól megírt kis kézi-

nyv, amely magában foglal

ndent, amit erről a kis házi

dvenczről tudniuk kell. Ára

nyvesekének 1 korona. Kap-

tó a "Patria" r.-t. könyv-

reskedésében, Budapest, IX.,

lői-ut 25. Az ország elzotes

küldése esetén bérmentes,

ánvételtől 45 fillérrel drágább.

**Hintó-, háts-, katonatiszti
és vadászlovak, valamint
csől. örök,
teny szkarczák,
csikók,
versenylovak és
ügetők, továbbá
tenyészteheneik és
tenyészborjak biztosítását.**

**Kezességi és óvadékbiztosítást,
síkkasztás, eltulajdonítás,
lopá és hűtlen kezelés elleni
biztosítást.**

Minden néven nevezendő
**baleset, szavatossági és biztosításokat
automobil**
elvállal legelőnyösebb feltételek mellett

„MINERVA”
ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
(Magyar biztosító intézet.)
BUDAPEST,
V., EÖTVÖS-TÉR 2. ■ TELEFON: 172—91.

A fenti ágazatok számára ügynők és helyi kép-
viselők az ország minden részében felvételnek.
5373

Tökma. Sok éven át általam
nagy sikerrel neme-
sített szürke indiai Mammut
és vörös kínai keresztjezésből
származó vetőmag nálam kap-
ható. Terménye kiválóan eltar-
tható és bőtermő. Kijáza 3 korona.
Tartal Bertalan földirtokos,
Apostag, Pest megye. Megren-
delésnél kérem e hirdetésre
hivatkozni. 3697

Tökma-eladás. Óriási fehér
indiai tök-
mag eladó, míg a készlet tart,
kg.-ként 2.50 kor.-ért. Ez a
vetőmag gondos kiválasztás és
hosszas nemesítés eredménye.
A mag kapható Weinberger
Samu, Gyulahegy, per Kisvárdá,
szabolcsmegyei gazdaságában.
4016

Prima szalonát szállítottunk
és nagyban, legalább 1000
és nagyobb, legbiztosabb
árban. Aránkról szívesen
értésztjük elözetesen. Heller és
Pöltner, Keckeméti Sörgőny-
ezim: Heller, Keckeméti.
Telefon: 109. 3776

Cseplőgép, 10 HP (Clayton
és Shuttleworth-
féle), jószarban levő eladó. Cím:
Benkovits János vendéglős,
Aranyosmaróti. 3970

Eladó egy 12 HP, igen rövid
ideig üzemben volt
„Chimax” nyersolaj-lokomobil,
kedvező árban és kedvező lve-
tési feltételek mellett. 3987

Szalma-eladás. A belhási
börgazda-
ságban 3000 métermássa rozsa-
szalma eladó. Közeli felvili-
gositást ad a bérlő, u. p.
Somogy-Szob. 4001

Fényképezőgép, alkalmi
vétel,
csőtömegből, köztük Zeiss,
Görz, Voigtlander, Zeiss mini-
num, Palmox-Tükör, reflex-
kamera, Bausch, Ritschel, Ern-
mann stb. finom anasztigmatjai-
val felszerelt modern gépei, ki-
tűnő állapotban, garanzálással
**potom olcsón eladók egyen-
ként is. Objektívek külön is.**
Ügyanitt Görz, Zeiss, **priz-
máslátócsövek.** Radonai, Egye-
tem-tér 5. (Nem Egyetem-utca).
3828

**Egy 4-es használt Clayton-
Shuttleworth cseplő-
garnitúra minden elfogad-
ható árban eladó. Kresz-
taméni gazdaság, u. p.
Taucz, Arad megye. 3986**

Egy szép és jó kis, 985 magyar
holdas birtok eladó az Er-
meléken, holdja 800 (hátszáz)
koronáért. Előnyös törlesztés
banktelérrel. Cím: Mayer
Emilné Debreczen, Péterfa-utca
16. szám. 4040

Faeladás. Eladó bái Patsy
ságában kb. 60 tőmör m² földgyfa
és pedig: 10 cm. felüli átméret-
tel 7.5 m³, 20 cm. felüli átmé-
rettel 12 m³, 30 cm. felüli
átmérettel 14 m³, 40 cm.
felüli átmérettel 16 m³, 50 cm.
felüli átmérettel 18 m³, 60 cm.
felüli átmérettel 20 m³, összes-
en 81 m³, a fatesetek 300-400
800 cm. hosszuk. Az eladás
tárgyában értekezhetni a tulaj-
donossal (Baj, Szabolcs megye),
vagy pedig Gyurkovics Jenő
intézőnél Bénye, u. p. Monor.
4038

Gyöngytergeri csalamádé ve-
szükséglet katasztrális holdan-
ként 50 kg. Igen levdűs, 3
méter magasra nő. Míg a kevés
készlet tart, kapható méter-
mázsánként 22 koronáért,
Solyom Gusztyv törökbecsei
gazdaságában. 4037

1150 holdas birtok,
ebből 100 hold rét és 10 hold
szőlő, a többi szántóföld, urllak,
gazdasági épületekkel, 50 hold
dohányengedéllyel, Bihar me-
gyében, 250.000 forintért eladó.
Komoly reflektánsnak közeleb-
bít: Österreicher Bernát,
Budapest, Rottenbiller-
n. 5/a. Telefon 153—14. 3985

**Ahol kalapjaink
nem kaphatók,**

onnan kérje ingyen és bér-
mentve legújabb nagy
ábrás árjegyzékünket
Josef Pichler & Söhne
cs. és kir. kalapgyárosok
Graz, Körösistrasse 7. 55

ELSZAKITHATATLAN

—kék munkásöttyök.
Szakács-, cukrász-, kőfaragó- és
irodakabátok, szedő-, festő-, la-
boránsok és auto-köpenyek.
GUTTMANN J. és TÁRSA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 16. sz.
Minták és árjegyzékek ingyen.

Hét fontos cikkk

**Kőszén,
Faszén,
Mész,
Czement,
Mütrágya,
Gépolaj,
Nyersolaj,**
valamennyi kartelen kívül,
**vagonszármra és évi
kötésre legelőnyösebben**
KLÁR ANDOR cégénél
Debreczen, Piac-u. 77. sz.
rendelhető meg. 3797
Ne mulassza el ajánlatot kérni!

Alumínium baromfi-lábgűrű
elzárható és szé-
lességre le be-
állítható. Elő-
állít és szállít
100 db-ot 8 K-ért
(számkokkal
80 fillérrel drá-
gabb), nagyobb
rendelvány mel-
lett olcsóbb. Öt
színű szellőtől
lágűrű 3.50 K-
tól felfelé. Va-
lamennyi be-
romfitenyésztési
eszköz. Nagy-
gyűj. 4016
Baldi Jánosnál, Schárding,
Inn mellett (Felső-Ausztria).

LEGYEK
konyhából, kamrából, mé-
szárszékéből, istállóból, vá-
gőhidről biztosan elűzet-
nek, ha a falakat
LÉGY-BONODORRAL
meszeljük. Legjobb már-
kora tavasszal. — Egy kiló
elegendő 25 □-méterre, 5
kg. leírással 6 kor. franco
utánvétellel. Megrendelhető
FODOR FERENCZNÉL
Budapest, VIII.,
Kisfaludy-utca 40/H.
Számos elismerőlevél. 5387

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalomban,
posta Konceza, kapható:
Silver mine fehér és prairie
kiralyné amerikai lófogó,
Sághi, putyi, szekely
tengeri-vetőmag. 5201/a

Állategészségtan
Állattenyésztő és Állattartó
gazdák használatára. Irta:
Monostori Károly, 223 ábrával.
Ára 7 korona. Megrendelhető
a „Patria” r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedésében.
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

**valódi aszfalt tetőlemez
szállít és fedéseket vállal**
Kollár Ferencz és Tsa
fedőlemez-gyára
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó
saját természetűből első
osztályú üngykereszti, bor- és
csemegetájú fű
szőlőoltvány,
továbbá kitűnően bevált magán-
termő fehér bort adó **prosz
Delaware**-ből sima és gyökeres
vessző, fajtisztaságért való sza-
vatolással. Árak mérsékeltek. ki-
vánatra árjegyzékkel szolgálunk.
**Rendes és Komlós Székely-
hid, Biharmegye.**

**Idegen
szavak
és nevek
szótára.**
A gyakorlatban előforduló
idegennyelvű szállóigék,
szólások s rövidítések mag-
yarazatával szerkesztette
Kelemen Béla.
Ára 4 korona, mely összeg-
nek előzetes beküldése
esetén bérmentve szállítja
a „Patria” r.-t. könyvke-
reskedése, Budapest, IX.,
Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

DRÖT-KERITÉS
LEGALCSÓBB AZ 1872. ÉVBEN ALAPITOTT
STADLER MIHÁLY
SODRONY-FONAT-SZITAÁRU-
ÉS KERITÉS-GYÁRNÁL
BUDAPEST
VI. VÁGZI-KÖRÜT 43
**ÁRJEGYZÉK
DIJMENTES**
**MEGBIZHATÓ PONTOS
KISZÖLGÁLÉS**

EMPIRE
benzinmotor
(eredeti amerikai gyártmány)
minden gazdaságban nél-
külözhetetlen.
1 1/2 HP) ára száraz- K 600
3 HP) elemes villamos K 1000
golyással
Villanydelejes mágnesgyújtással
200 koronával drágább.
Kérjen árjegyzéket.
Dénes B. motorspecialista
Budapest, V., Lipót-körút 11

Vetőburgonya
Böhm's Erfolg
1907. évi győző 20 faj kö-
zül az egész Németország-
ban elosztott 26 német bur-
gonyakísérleti állomás szer-
int 630 ctr. hektáronként.
Böhm's Hassia
1908. évi győző ugyanazon
kísérleteknél 100 kilónként
12 korona. 5228
Rittergut Weicha
b. Weissenberg Sa.

**JÉG-
gyártó gépek,
tejmélyhűtők**
gyors szállítása!
Olcsó árak! 5400
Richter Ármin
okl. gépészmérnök,
Budapest, VI., Hajós-u. 31.

**Jégyártó-
és hűtőgépek**
szerkezete és azok ke-
zelése. Irta: Simonty
Béla. Ára bérmentes
küldéssel 2 kor. 20 fill.
Kapható a „Patria”
r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében
Budapest, IX., Üllői-ut
25. szám. (Köztelek.)

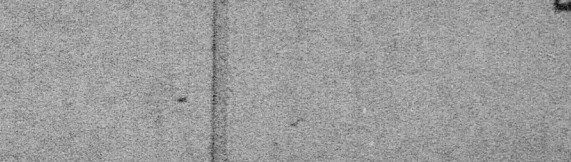

MARX és MÉREI
tudományos műszerek gyára
BUDAPEST, VI., Balcsu-utca 7.
Telefon 21—06. 5219
Gyártanak: fesszméret, lé g-
ürméről, vízszinmérőt,
órellenőrző órákat, hőmé-
rőt. Külön osztály árral és
laboratoriumi műszerek
gyártására. 16 HP. 90 munkás.

**Stádel-Terkos
FÖLDMÉRŐ-TALIGA**
kapható
Stádel gépgyárban. Győrött.

**Préselt
szalma**
körülbelül 2000 q buza-
szalma 1908. évi, ab vasut-
állomás A pátkeresztur,
q-kint 3 korona. Körülbelül
6000 q buza- és rozsszalma
1909. évi, ab vasutállomás
Székelyhid és Fimü-ly-
falva, q-kint 4 korona.
Ugy vaggonként mint
nagyobb tételekben kap-
ható, vaggonba rakva, vevő
ponyrával lekötve, vételár
előre megfizetése mellett.
**Uradalmi számtartó-
ság, Székelyhid. 4014**

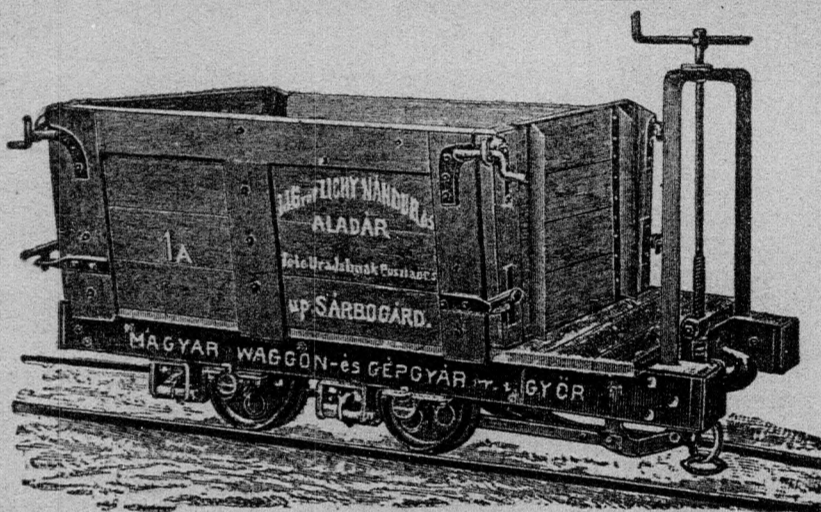

KEMNA szabadalmazott FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnök doktor hírneves füstcső-tulhevitőjével
MINDEN MÁS nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett
RENDSZERT úgy teljesítőképesség, mint **tartósság** tekintetében
MESSZE FELÜLMULNAK és lényegesen kevesebb szénét
 fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgál

KEMNA J. BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-u. 8.
 Sürgőnyezim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91-21.

Magyar Waggon- és Gépgyár Részv.-Társ.

Keskenyvágányu Vasutosztály GYŐR.

Erdei, gazdasági és ipari vasutak.

Sínek, Hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerék-
 párok és mozdonyok **új és használt állapotban.**

Eladás és bérlet.

Állandóan nagy raktár.

ELSŐ MAGYAR

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI R.-TÁRS.

BUDAPEST, V., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZ.

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosó gyárunkra

irányítjuk és annak igénybevételét mint a hazai gyapju legelőnyösebb értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz- stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölcsönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

Negyvenkettedik üzemév!

Nyersgyapjubizományi osztályunk

Különösen az idej gyapju-üzleti viszonyok közt **legelőnyösebb** a gyapju

GYÁRI MOSATÁSA.

elvallalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (háton mosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmérsékeltőbb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju legjobb értékesítésére képesít bennünket.

Kimerítő felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Földmivessiskolát végzett, ki-
tűnő fiatal egyén ircozi,
ellenőri vagy ehhez hasonló
állást keres mellobbi belépésre.
Cím a kiadóhivatalban. 4048

Állatok

SOVÁNY ÉS HIZOTT
sertéseket
legjobban értékesít és
beszerez
BAUER B. GYULA
sertésbizományos
Bpest, VIII. Rákóczi-ut 73.
TELEFON 79-41.
Minden felvilágosítás
díjtalanul készség, el adatik.

30 drb külörföldi, barna berni
szimmenthali kereszt-
teződésű, 3 éves, Dunaszerda-
helyen Habermann-féle intéző-
ségél. 3870

Egy pár amerikai magas-
vörb, 8 éves, pej
kanca 1500 koronáért eladó
Domaházy Pálnál, Domaháza,
Szatmár megye. 3907

Keresek 10 darab fiatal első
szimmenthali vagy második-
rangú, lehetőleg rövid lábú
alatt leelőzta fajú yorkshiri
anyát és egy fiatal tenyészképes
nyugatsági sztafajú kant. Meg-
kereséseket kérek áránlatlaltal
egyetemes Koller Ferencz,
Somogy-szentmiklósi, küldeni.
3838

Eladó telivér szimmenthali,
dírekt importált egye-
dek után nevelt, országos ki-
nyvezett, 1 1/2 éves tenyész-
bikák. Fáy Zoltán Eszöd, heves-
megyei gazdaságában. 3967

Eladó 8 drb felvér amerikai
kanca, 4 éves sarga (6 drb
kanca, 2 drb herélt) esikő,
kezdő kivételével párok mint
kocsiba betanítva. Anyjuk ma-
gyar jukkerék, apjuk Sternberg
importált amerikai ügértő mén-
lő. Megtekinthetők Jurenák
Lajos pusztáján gazdaságában,
u. p. Pusztá-Tenyő, Jásznagy-
kunszolgok megye. 3984

Eladó egy pár hibátlan, igen
égyaráns, magas járású,
sőtélzárta lipizzai kocsiló, 15/3
markosak, 5 és 6 évesek 1500
koronáért és egy hibátlan, 6 éves,
15 markos, nagyon szép sötét-
pej arab kanca **paripa**, mely
kocsiban is megy, 600 koronáért.
Báró Puteán István, Balaton-
Ederics. 3982

Ürök, 400-500 darab 2-3 éves
drb megvételre keres-
tetik. Ajánlatok az ár megjelöl-
léssel intézendők. Dr. Salgó
József, Budapest, József-körút 3.
4012

Eladó egy pár remek járású,
szép formájú, angol fel-
vér, igen szelíd, 164 cm. ma-
gasságú kocsiló, mindkettő söté-
tpej kanca. Az egyik 8, a
másik 5 éves, az idősebbnek
már volt esikója, amelyért 2
éves korban 4000 kor. adtak.
Végül áruk 2000 kor. Dégzarda-
ság Szabadzállás, Pest megye.
Ugyanott a múlt évi nagy rész-
ből megmaradt 9 drb öreg ser-
tés, 75 drb nem egykoru man-
gálca malac is eladó. 4010

Eladó lovak. Egy pár feltű-
nően szépen és magasan
járó, fekete, az egyik amerikai
félvér, a másik lipizzai, 160 cm.
magasak, 5 évesek, hibátlan,
erős csontozatu lábakkal. Árük
2200 korona. Egy pár jel nélküli
sötétpej, herélt, 165 cm. maga-
sak, 4 és 5 évesek, vérbeli lo-
vak, hiba nélkül. Árük 13-0
korona. Megtekinthetők Jeny
Ferencz gazdaságában, Mész,
u. p. Gyúgy, Hont m. 4011

Eladó 7 drb 3 év körüli saját-
nevelésű **simmenthali**
bika, melyeknek telivér
apjuk diszkovellel, anyjuk
elismert oklevéllel lett kitün-
tetve. Ár 5-6 0 korona. Cím: M.
Mocsary Dénes, Pegyvernek-
pályaudvar. 4009

A Skulits-féle híres tenyész-
szetből származó 29 darab egy éves Ram-
boullet **kos** eladó a zslamgyeoi
nagyraeset uradalomban. Bövebb
felvilágosítást nyújt Damscha
Ottó felügyelő, Nagykiszánt. 4008

Egy hároméves, nagyon szépen
fejlett magyar tenyész-
eredetű mezőhegyesi bika,
Rákóczi apától, Hunyady anyá-
tól, eladó. Héjas István fűd-
bírtokos, Kecskemét. 4036

Muraközi
hidegvérű (nori) Igás
tenyész-lovak

vásárlásánál közvetlen a
tenyésztőtől, **segédkeze-
semet** felajánlva s a folyó
évből Muraköz és vidékén
tartandó lóvásárok jegy-
zékét kívánatra szivesen
küldöm. Elsőrendű referen-
ciák rendelkezésre állnak.

**Czimené
IDŐSB HEINRICH NŐR**
lóvásárló igaznoksága
Csáktornya (Muraköz).
Törv. bej. czég.
Sürgőnyezim:
**Heinrich Senior,
Csáktornya.** 572
Interurban - Telefon
33. szám.

Elsőrendű eredeti
bonyhádi
teheneket

hasasok! vagy bor-
jasokat bármely időben,
bármely mennyiségben
kuláns áron szállít
BAUER MÓR
tenyész- és haszonállatkeres-
kedő BUDAPEST, Irodám
VI., Felsőerdősor-utca 1.
Istálló Újpest, Károlyi-u. 11.
Telefon 93-95,

EREJETI OSTFRIESI
tenyész-
állatok

a Marsch a/d Nordsee legjobb
nyájából elsőrendű **hagó bi-
kák, üszök és tehének,
szarvasmarhák és borjúk,**
feketetarika, vöröstarka és vörö-
barma színűek, nagy tejhozam-
mal és elsőrendű leszármazás-
sal, ugyszintén **csődör- és
kanca** szállításra szállít bér-
mentve bármely vasuti állo-
másra legmegfelelőbb feltételek
mellett. Csak elsőrendű tenyész-
állatokat szállítunk. Az ostfriesi
szarvasmarha egy formára, mint
tejhozama néve az összes né-
met mezőgazdasági kiállítások-
kon számtalan első díjat és ki-
tüntetést nyert.

Ostfr. Viehausfuhr-Genos-
senschaft (Norden) (Ost-
friesland). 5480

Első-
rendű tiszta erdélyi-
magyar fajta 1-2-3
éves
ökörborjúk

bármily mennyiségben ju-
tányos áron állandóan
kaphatók
Nyegrucz és Társa
legelőgazdaságában.
Szamosujvart.
Cím:
**Nyegrucz Tódor,
Szamosujvart.** 5315

Legelsőrendű bonyhádi
eredeti bonyhádi
teheneket, friss borja-
sokat, hasasokat s **te-
nyészbikákat** bármely
időben, bármely mennyi-
ségben kulánsul és leg-
olesőbb áron szállít:
Fenyves Flaschner Sándor
tehenkereskedő.

Levél- és sürgőnyezim:
Budapest, VII., Eiemér-u. 17.
Telefon: 170-18.
Istállók: Kispeszt, Üllői-ut 4
Telefon „Kispeszt 38.”

Elsőrendű fajtelegű
vöröstarka ökör és
üszőborjúkat

1-2-3 éves korban, to-
vábbá hizlalásra vagy já-
romba való tarka ökröket,
ugyszintén hasas vagy
friss fajta
teheneket
a legjutányosabb árban
egyezség szerint bármily
mennyiség szállítására vál-
lalkozunk. 289

SPITZER és WEILER
Czellődmőkik.

Igen szép, válogatott vörös-
tarka szimmenthali jellegű
1-2-3 éves
**növendék ökör
és üszőborjakat**
ugyszintén legprimább le-
kötni való és
jármosökreit
legjutányosabb áron
ajánlanak
Klein Testvérek
kereskedők
Czellődmőkik.
Megrendelések egyezség
szerint bármikorra is elfo-
gadtatnak. 88

**Vöröstarka
tinó és üsző**

teljes prima, 1-2, esetleg 3 éves,
nám minden mennyiségben
kapható olcsó áron. Későbbi,
ugyszintén jármos **48 beallí-
tási ökrök** szállítására vállal-
kozom.

**Kitünő
friss fejős tehenek**
előlegesen jelentés után, nálam
mindenkor megtekinthetők kö-
telezettség nélkül. Vevő tet-
zése szerint választhat. 4735

**Henrik Ignacz fia
Szalónak (Vas m.)**

Elsőrendű eredeti
**bonyhádi
teheneket**
hasasokat, borjasokat és
tenyész-bikákat
bármely időben, bármely
mennyiségben kuláns áron
szállítok 3145

KLINGER MÓR
tenyész- és haszonállat-kereskedő
Kispeszt, Lőrás és istállók:
Kispeszt, Kölcsei-utca 5. sz.
Levél- és sürgőnyezim ugyansz
Telefon Kispeszt 36. Saját házbn.

Legelsőrendű eredeti
bonyhádi
teheneket

hasasokat vagy borjasokat
és **tenyészbikákat**
bármely időben, bármely
mennyiségben coulánsul és
legolesőbb áron szállít:
Kohn Samu és József
tenyész- és haszonállatke-
reskedők Budapest, VII.,
Rottenbiller-utca 60.
Telefon 91-25.
Fiók: Újpest, Árpád-ut 99

Elsőrendű magyarfajú
erdélyi jármos-
ökrök, 2 éves magyar-
fajú erdélyi ökör-
borjúk minden időben
nagy választékban kaphatók
ALEXA MIKLÓS-nál
Szamosujvart,
Szolnok-Doboka megye. 5194

Gróf Teleki Arvéd
drassói uradalmában,
posta Konceza, kaphatók:

**Magyar fajú
edzve nevelt
tenyészbikák.**

**bonyhádi faj
vöröstarka
ökör- és üsző-
borjúkat**

1-2-3 éves korban, to-
vábbá hizlalásra vagy já-
romba való tarka **ökrö-
ket** ugyszintén hasas vagy
friss fejős teheneket a
legjutányosabb árban egyez-
ség szerint bármily menyi-
nyiségben szállítok és
istállomban állatok állan-
dóan kaphatók.
Neizer Antal, Dombóvár,
Tolna megye. 3772

kosokat

a legolesőbb felszámítással,
franko Odorberg, 200 márkától
fogva. **HEYNE JÁNOS,**
juhászati igazgató, **LEIPZIG,**
Frankfurterstrasse 4. 6458

Első-
rendű bonyhádi
fajteheneket

lefejes és tenyészetre, az át-
lagos tejelésért garanciát
vállalva, továbbá vöröstarka
**ökör- és üsző-
borjúkat**

Baneth Adolf
Bonyhád, Tolna m. 5460

Tuchwollstammshätereit
Winteritz, posta- és
vasutállomás Radonitz
b/Kaaden, Kg. Böhmen.

**A koseladás
megkezdődött.**

Finom, nemes, hosszú
posztógyapju, nagy test.
Árak 150 kor-tól feljebb.
Felvilágosítás: Heyne János,
juhászati igazgató, Leipzig,
Frankfurterstrasse 4.

**Valódi bonyhádi
friss fejős, hasas
tehenet és minden éle
tenyészállatot**

szállítok a legjutányosabb
árban, a legjobb minőség-
ben és bármily mennyiség-
ben: a tejhozamra nézve
garanciát válllok és a
legsolidabb kiszolgálást
biztosítom. — Istállomban
állatok állandóan kap-
hatók. 1118

Hoffmann Dávid
Pusztá-Szentgyörgyi bértő
Bonyhád, Tolna megye.

Vegyesek

Kitünő legelő juhok számára,
kb. 400 m. hold bérbe-
adandó. Leveleket „**Juhok**
400” alatt a kiadóhivatal to-
vábbít. 4015

Gazdaságok

könyveinek ve-
zetését, fel-
világosítás, mérlegel-
tést mérsékelt díjért vállalja
két szakképzett, gazdasági
könyvelésben jártas magán-
tisztviselő. Leküldetéses
munka! Meghívások „Gazda-
könyvelő 271” alatt a kiadó-
hivatalba kéretnek. 4050

**Szeszgyári iroda
FREY LAJOS**

okl. vegyész-szeszgyáros,
Reichel és Heiszler vegyipari
gépgyár részvénrtársaság
voit műszaki főosztályviselője.
Elfogad jutányos fel-
tételek mellett minden
szakkavagó munkát,
mint üzem ellenőrzést,
átalakítást stb. Továbbá
szeszgyárak, szeszfino-
mitók tervezését, építé-
sét, költségvetések, be-
rendezések felülbírlásá-
t, nemkülönben egyes
gépek beszerzését. 2771
Bpest, VI., Dálnok-u. 27.
Műszaki Iroda.

Eladás

Alkalmi zongoravétel.
Béssendorfer Schreiehof-
fer, Kern-Wirtl kiváló
mesterek gyártmányú
200 forinttól feljebb. **Pia-
nínók** 160 forint, új zong-
ora vagy pianó 250
fretől feljebb, minden ár-
ban. Zongora, ezimba-
lombhangolások helyben
és vidéken szakavatott
munkások által gyorsan
és olcsón eszközöltetnek
REMÉNYI MIHÁLY
a Magyar Kir. Zenekadémiára
szállítója, BUDAPEST,
VI., Király-utca 53. sz. 1139

Préselt alomzalma eladó barto
Hárfy Dező kiscsár-
mási gazdaságában, vagombá
rakva métermézánként 3 koroná-
ért, posta, vasút helyben.
3803

Gőzcséplő-garnitúrák
gyártilag javítva,
eladók: 10 HP. Első magyar
eredetű, 5 éves magánjáró gar-
nitúra. 8 HP. Nihiloban fogsa-
kerék rendszerű, 4 éves magán-
járó garnitúra. 6 HP. Shuttle-
worth fogaskerékrendszerű gar-
nitúra, kitűnő karban. **Fried-
rich Testvérek**nél, **Temes-
vár.** 5283

Artézi kútúró szerzőmók,
u. m. géoszivattyúk,
daruk, csövek stb. stb. eladók.
Eladja: Dr. Salgó József Buda-
pest, József-körút 3. 4013

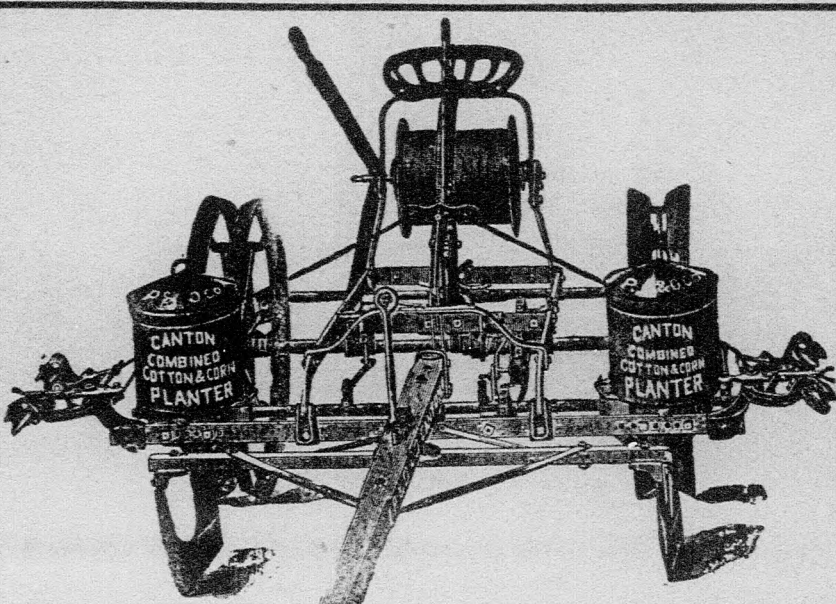
TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„Senior“

■ automatikusan 25—
■ 28—32 angol hüvelyk-
■ ben négyzetben ültet,
■ kívánság szerint 2—4
■ szemet fészkenként.

„Senior“

■ megkívánt mélységben
■ egyformán ültet, minden
■ fészket betakar, minden
■ fészeksort két oldalt
■ meghengerel.

„SENIOR“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel.

„Senior“

■ munkaképessége sorköz
■ és táblahossz szerint,
■ napi 7—10 magyar hold
■ egy pár könnyű lóval
■ és egy kocssal.

„Senior“

■ magyar gazdaságokban
■ 1907—08—09. évben kb.
■ 600 példányban
■ kitűnő eredménnyel
■ dolgozott.

Referenciák:

■ Ament Antal, Elek.
■ Andrássy Sándor gr., Tiszadob
■ Andrássy Sándor gr., Szigetvár
■ Bethlen István gr., Sámsond
■ Bély Kálmán gr., Zsibó
■ Bezeredy Pál, Hidja-Tolna
■ Csáky Vidor gr., Pta Körmösd
■ Csekonits Endre gr., Zsombolya
■ Dreher Antal, Martonvásár
■ Dungyerszky Lázár, Dunacséb
■ Eltz gróf urad., Vukovár
■ Faragó József, Kossuthfalva
■ Frigyes Főhercegi urad.,
■ Főherceglak
■ Fürst és Weisz, Siklós
■ Frankel Ede, Nagysáró
■ Gaál Rezső, Mozsor
■ Gergely Károly, Gyömrő
■ Hammerstein Richárd báró,
■ Pusztasári
■ Harkányi Frigyes br., Zsófia-
■ major
■ Hideghéty Imre, Vukovár
■ Huszár Károly, Lugos
■ Jakabffy Dezső, Pta-Ecseg
■ Károlyi Imre gr., Mágocs
■ Kemény József br., Maros-
■ Németl
■ Kovács Miklós id., Tasnád-
■ Szántó
■ Kremzler Károly, Barcs
■ Lederer Arthur és Károly,
■ Csóka

Közlemények szaklapokból:

■ Ifj. Sporzon Pál akad. tanár „a SENIOR tengeri-ültetőgép“ című közlemé-
■ nyében, megjelent „Köztelek“ 1900. évi márcz. 21. és 28-án, azt mondja:
■ „Amerikában már évek óta, Magyarországon még csak két éve kezdik
■ használni ezt a tényleg nálunk és kitűnően bevált tengeri-ültető-
■ gépet, melynek három szembeeszkő előnye van:

1. Vetőmagot takarít meg. Kisebb területen ez talán nem mondható előnynek, de annál inkább ott, hol száz holdakra megy a tengeritermesztés.
2. Munkát takarít meg a vetésnél, mert kezeléséhez csak egy ember kell. Ez már érezhető előny a mai munkáviszonyok mellett.
3. Lehetővé teszi a tengeri keresztbe való művelését fogatos erővel. Ez pedig a mai munkáviszonyok között jóformán fele termelési költséget jelent.“

Gróf Teleki Arvéd:

„Legujabb hazai adatok a tengeri amerikai módon való művelésére.“

„Köztelek“ 1908, 18-dik évfolyam 22. sz.

Gróf Teleki Arvéd:

„Tengeritermelés felében vagy amerikai módon?“

„Erdélyi Gazda“ 1908 márcz. 22.

Gróf Teleki Arvéd:

„A tengeri termelése amerikai módon.“

„Gazdasági Lapok“ 1908 márcz. 29.

közleményében azt mondja:

„Megjegyzem, hogy a Hermann-féle rendszert igen előnyösen lehet kibővíteni és olcsóbbá, eredményesebbé és munkahiány esetén is kivihetővé tenni az által, ha a „SENIOR“ fészkeültető, a szárlevágó és tengeri-törő, fosztó- és szárítógépeket használjuk és a tépett szárat akkorra tesszük el vermekbe, mikor arra legnagyobb szükségünk lehet.“

Báró Kemény József:

„Az amerikai csalamádéról.“

„Gazdasági Lapok“ 1909 jan. 10.

című közleményében azt mondja:

„Előnyt adok azonban a „SENIOR“-ral való ültetésnek, mivel így a kézi munka teljesen mellőzhető, mi nagy szó a mai világban.“

Referenciák:

■ Leibach Péter, Cservenka
■ Mahler Mihály, Pankota
■ Matéffy Pál dr., Szentos
■ Nádosy Elek, Medlaci-Senkovac
■ Pannonhalmi Főapátság,
■ Tömörd-pusztá
■ Podmaniczky Endre báró,
■ Kelebia
■ Pinkovits József, Nagytény-pá
■ Rakovszky Antal, Kocsócz
■ Scharff Jenő, Szilasi-pusztá
■ Schmidt Jakab, Marosbogát
■ Schwartz Zsigmond, Maros-
■ illye
■ Strasser Izidor, Máriamajor
■ Strasser Henrik, Innám
■ Stubenberg József gróf.,
■ Székelyhid
■ Szászbereki uradalom,
■ Szászberek
■ Szarvas Imre, Borisszállás
■ Szemző Gyula ifj. Sztapár
■ Szentgáti urad., Szentegát
■ Szalánczy Jenő, Ladamos
■ Szőregyi gazdaság, Szőreg
■ Teleki Arthur gr., Tancs
■ Teleki Arvéd gr., Drassó
■ Tibold Sándor, Valkány
■ Tschida Artur, Paks
■ Ungár Lajos, Kossuthfalva
■ Urbán Péter, Törökbecse
■ Wittmann János, Elek
■ Zalavári apátság, Zalavár

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp. Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatóság és főraktár:

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 12 SZ.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel mind...

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel mind...

KIS HIRDETÉSEK

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő címének kitételével közöljük...

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélhelyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Földbirtokosok figyelme!

Díjmentes állásközvetítés! A Magyar Gazdatisztok és Erdőhíztelk Országos Egyesülete (Erdőhíztelk, K. S. Utca 25.)...

2300 holdas birtokos keresetkötésére keresték azonnali, legkésőbb 7. július hó 1-én való belépésre...

Okleveles kerületvezető gazd. segédülést, kinek nagyobb, rendezett és ökszerű gazdaságban szerzett praxisa van...

Szeszőfő-vezető, józan, szorgalmas, több évi gyakorlattal bíró keresetkötő 4 hl-es szeszőfőre...

Irnök kerestetik Jakabffy Dezso ur pusztai gazdasági oklevelű bir, tehén- és orvosi gyakorlattal...

Ispán kerestetik közpöribírók vezetésére, október 1-éig belépésre. Kerestetik oly keresetkötő, nős, egészséges, kis családos praktikus gazda...

Kerestetik megbírátható, gazdálkónál jól bevezetett egyéneket, kik hajlandók kizárólagosan...

Ellenőri állás töltendő be gróf Károlyi Imre uradalmaiban május 1-én. Bizonyítványokkal felszerelt kényvesztett Uradalmi főszámvivőség címére...

Gépezőkövác, ki célszerű, gép javításához, löpátkoláshoz, valamint az összes kovácsmunkához jól ért...

Mérlegképes izraelita könyvelő belépésre Schwarzcz Dávid és Fial Vilmosnál gazdasági teendőket kell véggeznie...

Gépezőkövácot keresünk 1. évi május 15-éig. Megkívánjuk, hogy az illető gépkezelés és löpátkolásban több évi gyakorlattal bírjon...

Gazdasági irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali, legkésőbb július hó 1-én való belépésre...

Irnok állás azonnali belépésre betöltendő grófúri Strasser Rudolf ur majorházi uradalmaiban némi gyakorlattal bírók...

Horgosi Károly-uradalom központi segédülési állás azonnali betöltendő. Pályázhatnak keresztény vallású, nőlen, ökl. gazdászok...

Gazdatiszt keresték június 1. belépésre, 3000 kat. holdas birtokosnak. Kik hadkielevezésnek eltek...

Pályázat. Nagyméltóságú gróf Pálffy Antal uradalmaiban egy iroda segédülési állás azonnali betöltendő...

16 évi gyakorlattal bíró, 33 éves, méltóságos gazdasági teendőket kielevezésére keresték azonnali belépésre...

Gróf Esterházy-féle földművelésügyi irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali belépésre...

Ispáni állás keres, jelenleg is állásban lévő, földművelésügyi irnok volt, 38 éves, nős, gyermektelen...

Gazda, állás keres, jó bizonyítvánnyal, azonnali vagy későbbi belépésre. Cím: Farkas Pál, Nagy-Sztrépségy, Temes megye.

Földművelésügyi irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali belépésre...

Keresek egy nagyobb birtokosnál keresetkötésre jövendőben való részvevőként, megfelelő biztosítékkal rendelkezőt.

Ispán, földművelésügyi irnok és gazdasági irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali belépésre...

Gazdatiszt állás keres 30 okleveles gazda, ki jelenleg 9 éves egy intenzív képzés gazdasági önképzésével van megbíráva...

Ispáni állás keres azonnali belépésre július 1-én, 36 éves, nős, gyermektelen, gyakorlati tapasztalattal, 10 évi jeles munkával...

Izraelita gazdatiszt, nős, kis családos, 30 évi gyakorlat, erőteljes, erélyes, a kalászközvető...

Házvezetőnek, háziakozó, asszonyok ajánlkozni vélik kellemes modorra, 23 éves, intelligens hölgy...

Gróf Esterházy-féle földművelésügyi irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali belépésre...

Ispáni állás keres, jelenleg is állásban lévő, földművelésügyi irnok volt, 38 éves, nős, gyermektelen...

Gazda, állás keres, jó bizonyítvánnyal, azonnali vagy későbbi belépésre. Cím: Farkas Pál, Nagy-Sztrépségy, Temes megye.

Földművelésügyi irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali belépésre...

Fiam részére nagyobb uradalomban gyakornoki állás keresek. Az állás bármikor elfoglalható...

Kasznári vagy intézői állás keres október 1-én vagy hamarabb is elmettelleg és gyakorlatilag képzett, 34 éves, nős családos...

Földművelésügyi irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali belépésre...

Ispáni állás keres kisebb gazdaságban, mellette földművelésügyi irnok, gazdasági tanítást végzett...

Intézői vagy nagyobb gazdaságban számtartó állás keres gazd. tanítást végzett, 34 éves, nős, református, szolid, tőrekvő...

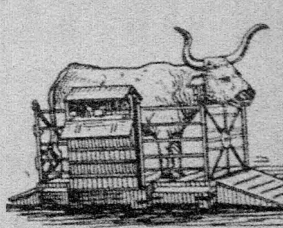
Segédülési állás keres 31 éves, nőlen, református, szolid, tőrekvő, gyakorlati tapasztalattal...

Földművelésügyi irnok állás töltendő be, keresetkötésére keresték azonnali belépésre...

Szeszőfő, református, 31 éves, nős, kis családos, 2 éves gyakorlattal bíró és az 1910. évi kassai m. kir. akadémián 10 hetes szeszőfői tanfolyamot végzett...

Önállóan rendelkezni tudó, okleveles gazda, 5 évi praxisal jeles referenciákkal, segédülési, ispani állás keres...

Mérlegképes könyvelő, perfekter magyar, nőtlen, 37 éves, gyakorlati tapasztalattal, 10 évi jeles referenciákkal, segédülési, ispani állás keres...

Ajánlom az országosan kitaláló elismert...

marhamérlegeket

vaskorlattal, 1500 kg. hordereő.

Szeker-hidmérlegeket

szekerek a állatok mérlegelésére.

Raktári mérlegeket

államlag hitelesítő. Javitások céljából szerelői azonnal kldik.

Amerikai legjobb és legkényebben kezelhető...

meszélő- és fertőtlenítő-gépeket

tehenistállók és házfalak

meszélésre, fertés- és baromfiok fertőtlenítésére, háztetők karbolonmozása, gümölcsfák különféle oldattal való permetezésére.

DÉNES MANÓ

hidmérleg- és marhamérleg-gyártó ALAPITVA 1850. ÉVBEN.

Iroda és raktár: VII., Dohány-utca 92.

Gyártótelep: Gizella-ut 53-55. sz.

Budapest.

Telefon és interurbán 36-30

39 éves, nős, kis családos, ref. hitű, jeles referenciákkal, segédülési, ispani állás keres azonnali belépésre...

Ispáni vagy ehhez hasonló állás keres kiszolgált huszármeister, földművelésügyi irnok, 34 éves, kis családos segédülési, ispani állás keres...

Gazdatiszt állás keres, 30 éves, nős, református, szolid, tőrekvő, gyakorlati tapasztalattal...

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GŐZEKÉK

páratlanok

miniatűr méretben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST—KELENFÖLD a vasútállomással szembe

Sürgőnyozim: „Szivattyár Budapest”	Telefonszám: 72-08. vagy 72-09.	Alapított: 1852. évben.
---------------------------------------	------------------------------------	----------------------------

Gyártott fecskendők száma: 17.000.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., Váci-ut 69. sz.

Gőzgépek, légsűrítők, vacuumszivattyúk, keretfűrészek. Gőzkazánok, tartányok, előmelegítők. Vashidak, fedélszerkezetek, szegecselt oszlopok. Vas- és fémöntvények. Vasúti fordítókörök. Mindennemű forgó és futódaruk kézi és villamos hajtásra. Rostélyvasak aczelozott felülettel. Közlemlvek.

548

**Szivattyúk,
Tűzfecskendők.**

Tűzoltósági segédeszközök és szerek. Köztisztasági eszközök. Közegészségügyi szerek. Különlegességi gyártmányok: Centrifugál- és turbinaszivattyúk minden emelőmagasságra, a legnagyobb teljesítményig, kitűnő hatásokkal! Normális szivattyu-típusok állandóan készleten!

<p>Székelv szöveggyár és házipar-vállalat, Sepsiszentgyörgyön.</p> <p>KÜLÖNLEGESSÉG:</p> <h3>Székelv kettősdruill lenzsák</h3> <p>legjobb hazai nyersanyagból, tartóssága felülmúlhatatlan, kiválóan alkalmas gazdasági kezelésben.</p>	<p>Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár, Pozsonyban.</p> <p>GYÁRTMÁNYOK:</p> <h3>Mindentéle nyers és vízmentes ponyvák.</h3> <p>Vízmentes köpenyek. Sárak. Munkás- és hajduöltönyök. Nyers és ruggantított kendertömlők. Itató- és tűzvedrek stb. stb.</p>	<p>Megrendelési központ:</p> <h2>Klinger Henrik</h2> <p>Budapest, V., Szabadság-tér II.</p> <p>Minták kívánatra ingyen és bérmentve.</p> <p style="text-align: right;">5475</p>
--	--	--

BORSARI és TSA BUDAPEST, V.,
ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZÁM.

CZEMENTHORDÓK ÜVEGBÉLÉSEL. ■■■ 1,500,000 HL. MÁR ÜZEMBEN.

Kitűnők: bor, szesz, olaj, petróleum stb. RAKTÁROZÁSÁRA.

5411 Prospektus, költségjegyzék. látogatás díjmentes.

Widéri képviselet Versecz, Pancsova és Fehertemplom vidékére: FIERZ E., VERSECZ.

Kartellen kívüli superfoszfátot, thomassalakot, stassfurti kálisót és kainitot, chilisalétromot, csontlisztet legjutányosabb árban teljes garanciával szállit

Országos Gazdasági Bank R.-T.
BUDAPEST, FÜRDŐ-UTCZA 10. SZ.

Bérlevelek magyar, német és tót szöveggel állandóan raktáron vannak a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomtatványkezelő osztályában Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Szőlő-kötőzónál soderva és gombolyitva, jobb és olcsóbb, mint a raffia.

zsák és ponyva

a legjobb minőségben FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban, Budapest, Nador-u. 31-33. szerezhető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsonzó intézet. **Manillazsinegek, kévekötelek, lópokrócok.** Tessék ajánlatot kérni!

A legmegbízhatóbb és legjobb

MAGVAK

kaphatók

KÁLAI

Sándor és fia magnagykereskedésben

Budapest, VII., Károly-körut 19.

Előnyajánlással kívánatra készséggel szolgálunk.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)